

Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Siikajoen kunta
2025

Muutosluettelo

Versio:	Päiväys:	Muutoksen kuvaus	Tarkastettu	Hyväksyjä
1	17.2.2026	Luonnos	Sanna Räisänen	
2	4.3.2026	Valmis		Sanna Räisänen

Projekti: Siikajoen Jussinkankaan yleiskaava
Työnumero: 25020558
Asiakas: Siikajoen kunta
Versio: Luonnos
Päiväys: 4.3.2026
Tekijä: Tiina Heikkinen, Laura Haikonen

Sisältö

1.	JOHDANTO	6
2.	AINEISTOT JA MENETELMÄT	10
3.	KASVILLISUUS JA LUONTOTYYPIT	11
3.1	Aineisto ja menetelmät	11
3.1.1	Tulvametsien asemasta lainsäädännössä	12
3.2	Tulokset	15
3.2.1	Suunnittelualan ja sen kasvillisuuden yleiskuvaus	15
3.2.2	Kasvilajisto	22
3.2.3	Luontotyytit	22
4.	PESIMÄLINNUSTO	47
4.1	Aineisto ja menetelmät	47
4.2	Tulokset	49
5.	LIITO-ORAVA	52
5.1	Johdanto	52
5.2	Aineisto ja menetelmät	52
5.3	Tulokset	54
6.	VIITASAMMAKKO	55
6.1	Johdanto	55
6.2	Aineisto ja menetelmät	56
6.3	Tulokset	58
7.	LEPAKOT	72
7.1	Johdanto	72
7.2	Aineisto ja menetelmät	72
7.3	Tulokset	75
8.	SAUKKO	76
8.1	Johdanto	76
8.2	Aineisto ja menetelmät	76
8.3	Tulokset	77
9.	KIRJOJOKIKORENTO	81
9.1	Johdanto	81
9.2	Aineisto ja menetelmät	81
9.3	Tulokset	83
10.	MUUT LUONTODIREKTIIVIN LIITTEEN IV a LAJIT	87
10.1	Johdanto	87
10.2	Aineisto ja menetelmät	87
10.3	Tulokset	87
11.	MUUT HUOMIONARVOISET LAJIT	89
11.1	Aineisto ja menetelmät	89
11.2	Tulokset	89
12.	NATURA- JA LUONNONSUOJELUALUEET, POHJAVESIALUEET SEKÄ MUUT LUONNON ARVOALUEET	89

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

12.1	Aineisto ja menetelmät	89
12.2	Tulokset	89
13.	EKOLOGISET YHTEYDET	91
13.1	Aineisto- ja menetelmät	91
13.2	Tulokset	91
14.	EPÄVARMUUSTEKIJÄT	94
15.	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	95
15.1	Tehdyt selvitykset	95
15.2	Alueen luonnon yleispiirteet	95
15.3	Tulokset	95
15.3.1	Kasvillisuus ja luontotyypit	95
15.3.2	Pesimälinnusto	96
15.3.3	Liito-orava	96
15.3.4	Viitasammakko	96
15.3.5	Lepakot	96
15.3.6	Saukko	96
15.3.7	Kirjojokikorento	96
15.3.8	Muut luontodirektiivin liitteen IV a lajit	97
15.3.9	Muut huomionarvoiset lajit	97
15.3.10	Natura- ja luonnonsuojelualueet, pohjavesialueet sekä muut luonnon arvoalueet	97
15.3.11	Ekologiset yhteydet	97
15.4	Luontoarvojen huomiointi suunnittelussa	97
16.	LÄHTEET	100

LIITE 1: Huomionarvoiset luontokohteet

LIITE 2: Sensitiiviset havaintotiedot **SALASSA PIDETTÄVÄ**

Kartta- ja ilmakuvat:

Maanmittauslaitos (MML)

Karttojen paikkatieto:

Sweco Finland Oy,

Luonnonvarakeskus (LUKE)

Geologian tutkimuskeskus

SYKE ja ELY-keskukset

Suomen Lajitietokeskus

Valokuvat:

Sweco Finland Oy, 2025

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen
luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

YHTEYSTIEDOT

Luontoselvityskonsultti
Sweco Finland Oy

Yhteyshenkilö:

Luontoasiantuntija (metsänhoitaja, MMM), Tiina Heikkinen

Rautatienkatu 33

90100 OULU

Puh. +358 40 538 2386

tiina.heikkinen@sweco.fi

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen
luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

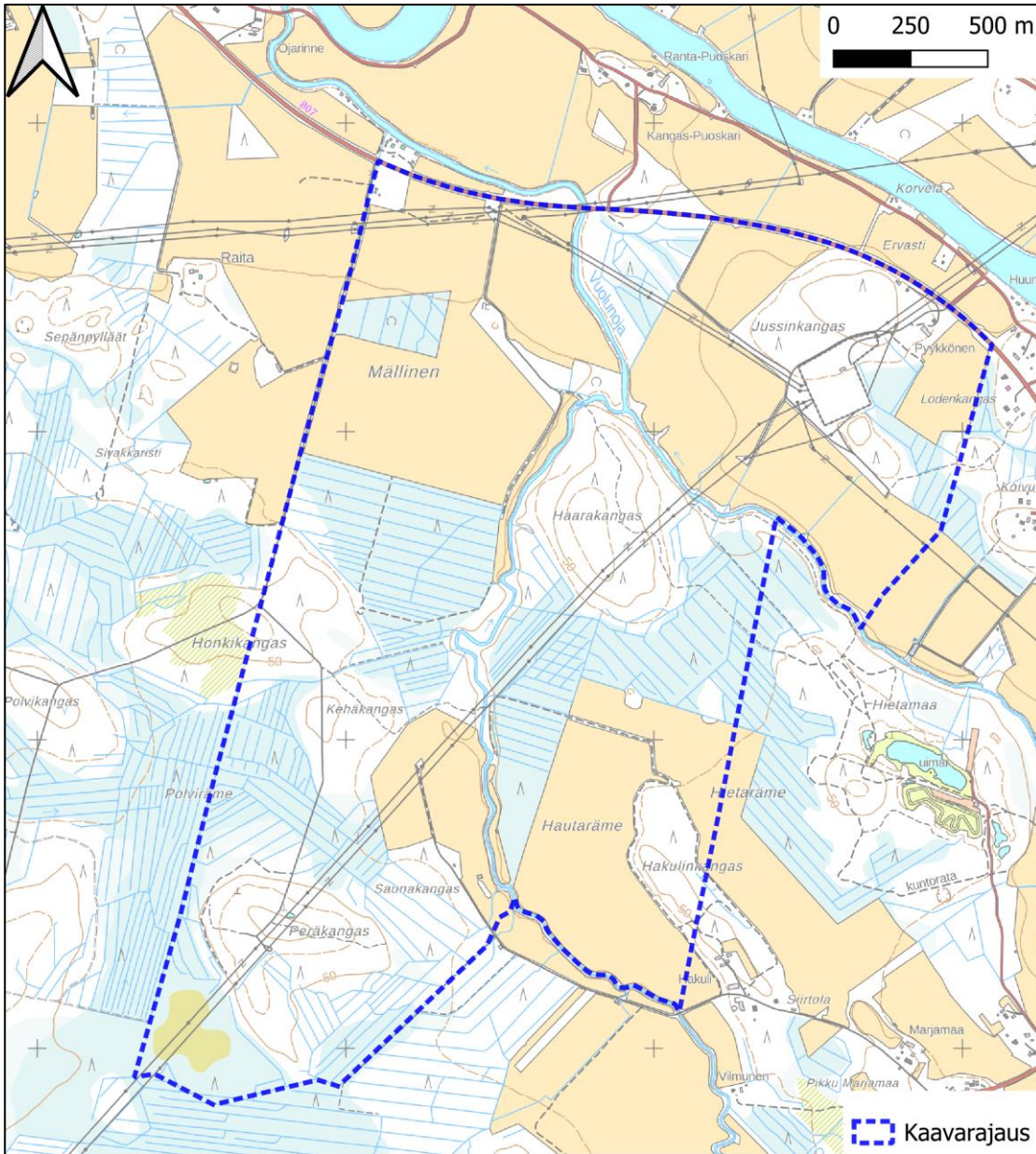
Versio: Valmis

1. JOHDANTO

Siikajoen kunnassa valmisteilla olevassa Ruukin asemaseudun osayleiskaavan muutoksessa muutetaan voimassa olevia Ruukin asemaseudun osayleiskaavaa 2030 noin 48 hehtaarin alueelta sekä Revonlahden oikeusvaikutteista yleiskaavaa noin 87 hehtaarin alueelta. Tarkoitus on laatia alueelle osayleiskaava, joka ohjaa yhtä aikaa laadittavaa asemakaavaa sekä muuta alueen maankäyttöä. Alue sijoittuu osin kahden eri osayleiskaavan alueelle, mutta on suurelta osin yleiskaavatonta, joten yleiskaavan laatiminen alueelle on tarpeellista alueen ja sitä ympäröivän maankäytön yhteensovittamiseksi. Ruukin yrityspuiston ja mahdollisen hanketoimijan tavoitteena on kehittää suunnittelualueelle teollista toimintaa ja alueen kaavoitus mahdollistaa alueen kehittämisen teollisuusalueeksi. Alueelle laadittavan asemakaavan tavoitteena on turvata alueella Fingridin sähköaseman toimintaedellytykset ja laajenemismahdollisuudet ja kaavoittaa näiden reunaehtojen puitteissa alueelle teollisuutta.

Suunnittelu- ja selvitysalue sijoittuu Siikajoen Ruukin taajama-alueen luoteispuolelle. Yleiskaavoitettavan alueen pinta-ala kokonaisuudessaan on noin 480 hehtaaria. Alue on rakentumatonta osin viljelyksessä olevaa peltoaluetta, osin talousmetsää. Alueen läpi kulkee kaksi vesiuomaa, Vuolunoja ja Ohtuanoja, jotka yhdistyvät Haarakankaan pohjoispuolella.

Seuraavassa kuvassa on esitetty yleiskaavatasolla tehtävän luontoselvityksen selvitysalueen (eli kaavan suunnittelualueen) rajaus maastokartalla (Kuva 1).

Kuva 1. Suunnittelualan rajaus. Maastokartta: Maanmittauslaitos, 2024.

Alueelle laadittu luontoselvitys sisältää maastotöihin perustuvat yleiskaavatasoiset kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen, liito-oravaselvityksen, pesimälinnustoselvityksen, viitasammakkoselvityksen, lepakkojen aktiividetektoriselvityksen, kirjojokikorentoselvityksen sekä saukkoselvityksen. Muiden eliöryhmien ja luontoarvojen osalta selvitys perustuu lähtötiedoiksi koottuun olemassa olevaan tietoon.

Maastotyöt tehtiin kasvillisuuden ja luontotyyppien osalta painottaen maastokartta-, puustokartta- ja ilmakuvatarkastelun sekä lähtötietojen perusteella mahdollisesti huomionarvoisia alueita. Selvityksen maastotyöt kohdistettiin lähtötietojen perusteella potentiaalisesti arvokkaille kohteille.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Luontoselvitysten maastokäynnit tehtiin maaliskuu- elokuussa 2025. Luontoselvitysraportti sisältää tässä raportissa käsiteltyjen eliöryhmien osalta luontoarvojen huomioimiseksi oleelliset suositukset maankäyttöön. Koska kaava-alueen raja- us on muuttunut luontoselvityksen maastokäyntien jälkeen, selvitystä voidaan tarvittaessa täydentää tule- valla maastokaudella 2026.

Maastotöiden ja lähtötietojen perusteella pyrittiin tunnistamaan suunnittelu- alueen luontoarvot. Erityisesti kiinnitettiin huomiota seuraaviin seikkoihin:

- luonnonsuojelulain 64 §:n ja 65 §:n mukaiset luontotyypit
- vesilain 2. luvun 11 §:n vesiluontotyypit sekä luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset purot (VL 3. luvun 2 §)
- uhanalaisten ja silmälläpidettävien luontotyyppien luonnontilaiset tai niiden kaltaiset kohteet
- perinnebiotooppien edustavat kohteet
- valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten ja silmälläpidettävien, rauhoitettujen, erityisesti suojeltujen ja luontodirektiivin liitteen II ja IV sekä lintudirektiivin liitteen I lajien sekä Suomen kansainvälisten vastuulajien esiintymät
- linnuston kannalta arvokkaat alueet
- ekologiset yhteydet ja yhteystarpeet
- Natura- ja luonnonsuojelualueet yms. luonnon arvoalueet

Luontoselvityksen tekivät luontoasiantuntijat, metsänhoitaja (MMM) Tiina Heikkinen ja biologi (FM) Laura Haikonen. Tarkemmat ajankohdat näkyvät alla olevassa taulukossa (Taulukko 1). Tarkastajana toimi biologi, (FM) Sanna Räisänen. Kaikki edellä mainitut ovat Sweco Finland Oy:stä.

Taulukko 1. Suunnittelualueella tehdyt luontoselvitykset, niiden ajankohdat ja tekijät sekä kohdealueet. Henkilön koulutus on kerrottu vain ensimmäisen maininnan yhteydessä.

Selvitys	Ajankohta	Tekijä(t)	Kohdealue
Liito-orava	16.4.2025, täydennystä viitasammakkoselvityksen yhteydessä 8.5. & 12.5.2025.	MMM, metsänhoitaja Tiina Heikkinen	Elinpiiriksi ja etenkin sen ydinalueeksi soveltuvat elinympäristöt koko alueella sekä lähiympäristössä.
Viitasammakko	8.5. & 12.5.2025	Tiina Heikkinen	Lisääntymispaikaksi soveltuvat elinympäristöt koko alueella
Pesimälinnusto	12.5. & 6.6.2025	FM, biologi Laura Haikonen	Potentiaalisesti huomionarvoiseksi ennalta tulkitut kohteet
Kasvillisuus ja luontotyytit	27.-28.8.2025	Tiina Heikkinen	Koko alue painottaen potentiaalisesti huomionarvoiseksi tulkittuja kohteita.
Lepakot	18.-19.6, 19.-20.6, 14.-15.7., 15.-16.7., 12.-13.8.2025 ja 13-14.8.2025 välisinä öinä	Tiina Heikkinen	Soveltuvat elinympäristöt suunnittelualueella ja lähiympäristössä
Saukko	7.3.2025	Tiina Heikkinen	Soveltuvat elinympäristöt suunnittelualueella ja lähiympäristössä
Kirjojokirento	14.7., 21.7. & 23.7.2025	Laura Haikonen	Soveltuvat elinympäristöt suunnittelualueella ja lähiympäristössä

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

2. AINEISTOT JA MENETELMÄT

Luontoselvityksen lähtötietoina käytettiin Laji.fi:stä (Suomen Lajitietokeskus 2025a-e) tehtyjä aineistopyyntöjä (pyynnöt tehty 5.2.2025, 7.2.2025 ja 7.3.2025) koskien valtakunnallisesti uhanalaisten ja silmälläpidettävien, rauhoitettujen lajien sekä luontodirektiivin liitteiden IV ja II lajien tunnettujen esiintymispaikkojen tietoja, suojelun arvoisten petolinnun pesäpaikkojen (Luonnontieteellisen keskusmuseon kuratoima tietokanta) ja rengastusrekisterin tietoja sekä haitallisten vieraslajien tietoja. Suomen Lajitietokeskuksen aineistot sisälsivät myös karkeistetut ja salatut tiedot. Luontoselvityksen lähtötietoina käytettiin lisäksi perus-, puusto- ja maanpeitekarttoja, ilmakuvia, luonnonsuojelu- ja luonnonsuojeluohjelma-alueiden, soidensuojelun täydennysohjelmaehdotusalueiden, Natura-alueiden, luonnonmuistomerkkien, valtakunnallisesti arvokkaiden geologisten muodostumien ja luokiteltujen pohjavesialueiden paikkatietorajauksia koskevia Suomen ympäristökeskuksen avoimia paikkatietorajapintoja. Lähtöaineistoina käytettiin myös mm. tärkeiden lintualueiden (IBA, FINIBA, MAALI) rajauksia (BirdLife 2023), Metsäkeskuksen (2025) aineistoista löytyviä metsälain 10 §:n erityisen tärkeiden elinympäristöjen rajauksia ja Metsähallitukselta (2024) tilattuja perinnebiotooppirajaus-tietoja. Osa käytetyistä lähteistä on lueteltu lajiryhmäkohtaisten lukujen Aineisto- ja menetelmät -luvussa. Käytetyt lähteet on mainittu lähdeluettelossa.

Maastokäyntien ajankohdat ja niillä selvitetty luontoarvot on koottu edellisen sivun taulukkoon (Taulukko 1).

Maastotöiden ja lähtötietojen perusteella arvioitiin mahdollisten arvokkaiden luontokohteiden sijainti suunnittelualueella sekä mahdollisten lisäselvitysten tarve. Arvokkaiden kohteiden rajauspäätökset tehtiin asiantuntija-arviona.

Luontoselvityksen kohteet luokiteltiin eri arvoluokkiin soveltaen oppaan Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi (Mäkelä & Salo, 2023 (luku 7, taulukko 7.1)) ohjeistusta:

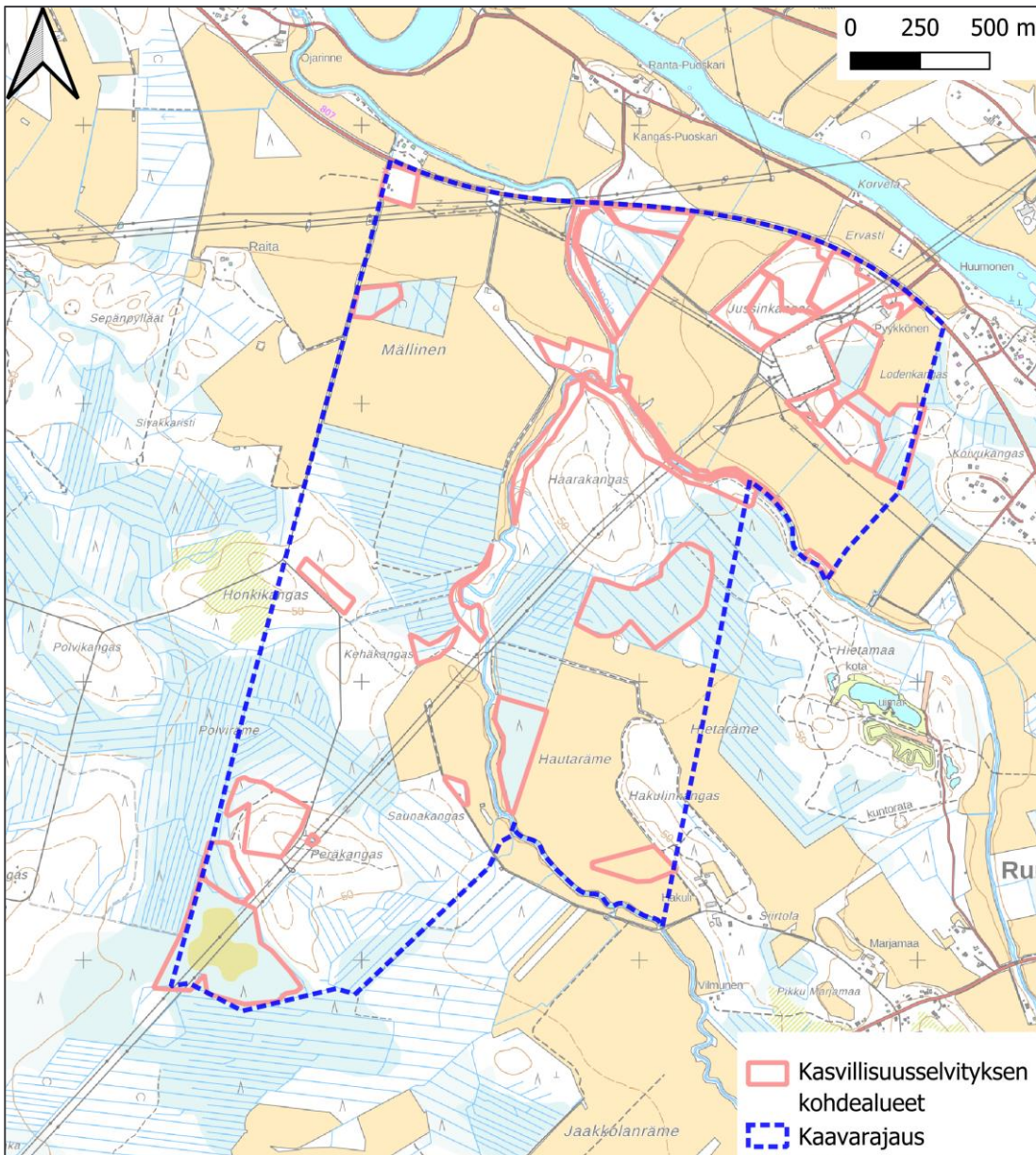
- luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet
- luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet
- luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet

3. KASVILLISUUS JA LUONTOTYYPIT

3.1 Aineisto ja menetelmät

Luontotyyppiselvityksessä pyrittiin rajaamaan suojellut luontotyypit (luonnonsuojelulain 64 § ja 65 §, vesilain 2. luvun 11 § pienvedet ja vesilain 3. luvun 2 §:n luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset purot), uhanalaisten luontotyyppien luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset kohteet sekä edustavat perinnebiotooppikohteet. Putkilokasvien osalta pyrittiin selvittämään luontodirektiivin liitteiden II ja IV(b) lajien, valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten lajien, rauhoitettujen ja erityisesti suojeltujen lajien sekä Suomen kansainvälisten vastuulajien esiintymät.

Mahdollista huomionarvoista kasvillisuutta ja luontotyyppejä selvitettiin myös Laji.fi-tietokannan (Suomen Lajitietokeskus, 2025a) tiedoista, aiemmin tehdyistä luontoselvityksistä (Airix Ympäristö, 2009 ja 2013) sekä Metsäkeskuksen avoimesta metsälakikohdepaikkatietorajapinnasta (Metsäkeskus, 2025) ja Luonnonvarakeskuksen monilähteen valtakunnan metsien inventoinnin (MVMI) paikkatietoaineistosta (LUKE, 2025a). Lähtöaineistona oli myös Metsähallituksen (2024) paikkatietoaineistoja arvokkaista perinnebiotoopeista. Kasvillisuusselvityksen kohdealueet näkyvät seuraavassa kartassa (Kuva 2).

Kuva 2. Kasvillisuus selvityksen kohdealueet yleiskaavan suunnittelualueella. Maastokartta: Maanmittauslaitos, 2025.

Raportissa esitetään kasvillisuudeltaan ja luontotyybiltään huomionarvoiset kohteet karttarajauksin ja tekstikuvauksin sekä yleiskuvaus suunnittelualueen kasvillisuudesta ja luontotyypeistä.

3.1.1 Tulvametsien asemasta lainsäädännössä

Koska suunnittelualueella on Vuolunojan ja Ohtuanojan varressa tulvavaikutteisia metsäalueita, kuvataan tässä luvussa tulvametsien asemaa lainsäädännössä ja lain suojeleman tulvametsän määritelmää. Lupa- ja valvontavirasto (LVV) viimekädessä luonnonsuojelulain 64 §:n mukaisesti tekee luonnonsuojelulain mukaisten luontotyyppien rajauspäätökset. Suunnittelualueella ei nykyisellään ole yhtään luonnonsuojelulain (9/2023) 64 tai 65 §:n (eikä vanhan lain 29 §:n) perusteella rajattua luontotyyppikohdetta. Tässä luontoselvityksessä

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

otetaan kantaa siihen, ovatko kohteet konsultin näkemyksen perusteella luonnonsuojelulain 64 §:n luontotyyppin määritelmän ja suojelun kannalta tärkeän esiintymän määritelmän täyttäviä. Luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n mukaan tulvametsät ovat suojeltu luontotyyppi. Lupa- ja valvontavirasto voi päättää suojella suojeltujen luontotyyppien luonnontilaisen tai luonnontilaiseen verrattavan esiintymän, joka on suojellun luontotyyppin säilymiselle tärkeä. Suojelupäätöksessä on määriteltävä suojellun luontotyyppin esiintymän rajat. Suojellun luontotyyppin esiintymää ei saa hävittää eikä heikentää. Kielto tulee voimaan, kun päätös on annettu tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Näiden luontotyyppien määrittelyperusteita tarkennetaan luonnonsuojeluasetuksessa. (Luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §.)

Luonnonsuojeluasetus

Luonnonsuojelulain 64 §:n 1 momentissa tarkoitetaan: [...]

9) sisämaan tulvametsällä aluetta, joka on vesistön rannassa sijaitseva, tulvan aikaan kostea ja ajoittain kuivuva, lehtipuuvaltainen metsikkö, jonka kasvillisuuden rakennepiirteissä ja lajistossa näkyvät toistuvan tulvan vaikutukset, ja josta havupuut, varvut sekä sammalet puuttuvat tai jossa ne esiintyvät niukkoina;

Hallituksen esitys laista (HE 76/2022 vp)

Pykälässä tarkoitettujen suojeltujen luontotyyppien tarkemmat kuvaukset ovat seuraavat: [...]

9) sisämaan tulvametsät, jotka ovat vesistöjen varsien kausikosteita metsiköitä, joiden kasvillisuudessa näkyvät toistuvan tulvan aiheuttamat rakennepiirteet ja lajistovaikutukset. (s.202)

Luonnonsuojeluasetuksen perustelumuuisto

Sisämaan tulvametsät ovat vesistöjen rantametsiköitä, joiden kasvillisuudessa näkyvät toistuvan tulvan aiheuttamat rakennepiirteet ja lajistovaikutukset. Tulvat ja niiden tuomat jäämassat kuluttavat ja muokkaavat kasvillisuutta. Tulvan tuoma kiintoaines tuo kasvillisuudelle ravinteita ja estää sammalten kasvua. Tulvaa huonosti sietävät lajit, kuten havupuut, varvut sekä metsä- ja suosammalet ovat tulvametsissä niukkoja. Puusto on useimmiten lehtipuuvaltaista ja pensaskerroksessa esiintyy esimerkiksi pajuja, korpipaatsamaa ja lehtotuomea. Aluskasvillisuus muodostuu heinistä, saroista ja korkeakasvuisista ruohoista, kuten mesiangervosta. Luontotyyppiin kuuluvat jokien, purojen, jokisuistojen sekä järvien ja lampien rantojen tulvametsät. Tulvametsien ominaispiirteisiin vaikuttavat tulvien toistuvuus, kesto, tulvimisajankohta, sedimentaatio sekä maaston topografia. Märkien tulvakausion välillä tulvametsän maaperä kuivuu.

Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohjelun (Keskinen ym., 2024) ohjeistaa seuraavasti luontotyyppin tunnistamisesta, suojelun kannalta tärkeiden esiintymien tunnistamisesta ja kohteiden rajaamisesta:

1. Luontotyyppin tunnistaminen

Lain edellyttämät määrittelykriteerit

- Vesistön rannassa sijaitseva, tulvan aikaan kostea ja ajoittain kuivuva, lehtipuuvaltainen metsikkö
- kasvillisuuden rakennepiirteissä ja lajistossa näkyvät toistuvan tulvan vaikutukset
- havupuut, varvut sekä sammalet puuttuvat tai ne esiintyvät niukkoina
- pensaskerroksessa esiintyy esimerkiksi pajuja, korpipaatsamaa ja lehtotuomea

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

- aluskasvillisuus muodostuu heinistä, saroista ja korkeakasvuisista ruohoista, kuten mesiangervosta
- tulvametsien ominaispiirteisiin vaikuttavat tulvien toistuvuus, kesto, tulvimisajankohta, sedimentaatio sekä maaston topografia
- märkien tulvakausien välillä tulvametsän maaperä kuivuu
- luontotyyppiin kuuluvat jokien, purojen, jokisuistojen sekä järvien ja lampien rantojen tulvametsät.

Muut ominaispiirteet/täydentävä

- Aluskasvillisuus tulvametsissä vaihtelee suuresti; varpujen ja sammalten niukkuus on kuitenkin tyypillistä
- tulvametsät voivat olla pajuvaltaisia, jos pajut ovat puumaisia
- tieto tai havaintoja tulvaisuudesta.

Luonnontilaisuus

Luonnontilainen

Luontotyyppi on kehittynyt ilman ihmisen aiheuttamia muutoksia sen ominaispiirteisiin

- säännöstelemättömän vesistön rannalle luontaisesti kehittynyt tulvametsä

Luonnontilaiseen verrattava

Luontotyyppi on kehittynyt luontaisesti ja sen ominaispiirteet ovat säilyneet huolimatta ihmisen aiheuttamista luontotyyppiin vaikuttavista tekijöistä

- kehittynyt vanhalle maatalousalueelle pellon tai niityn umpeenkasvuna, puusto voi olla suhteellisen nuorta, vanhoja sarkaojia voi olla havaittavissa, lajistossa voi näkyä kulttuurivaikutus, mutta luontotyypin ominaispiirteet ovat selvästi havaittavissa
- edelleen perinteisessä maatalouskäytössä metsälaitumena tai hakamaana, mutta luontotyypin ominaispiirteet ovat selvästi havaittavissa
- metsäojitettu, mutta luontotyypin ominaispiirteet ovat selvästi havaittavissa
- vesistö on säännöstelty, mutta edelleen tulvainen.

Ei luonnontilainen tai siihen verrattava

Luontotyyppi ei ole kehittynyt luontaisesti tai luontotyypin ominaispiirteet ovat merkittävästi muuttuneet, kuten

- istutetut ja kylvetyt metsät sekä muut talousmetsät, joissa metsänhoitotoimet (esim. uudistusalan raivaus, kylvö, istutukset, taimikon hoito, karsinta, hakkuut) ovat tehneet metsästä selvästi luonnontilaiseen verrattavasta poikkeavan.
- taimikot vastikään hylätyillä pelloilla, joille ei ole vielä kehittynyt tulvametsille tyypillistä kasvillisuutta. (Keskinen ym., 2024.)

2. Rajaus

Kohteet rajataan tulvaisen alueen ja luontotyypin ominaispiirteiden perusteella. Kohteen ekologian kannalta tärkeät reuna-alueet ja vaikeasti tulkittavat vaihtumisvyöhykkeet muihin luontotyypeihin on perusteltua ottaa

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

mukaan rajaukseen. Tällaisia ovat siirtymät tulvavaikutuksen heikentyessä tulvametsästä lehtoon, kesän aikaisen märkyyden lisääntyessä koivuvaltaisiin metsäluhtiin (kuva 5.9.19) tai tulvavaikutuksen voimistuessa tulvaniittyihin. Tervaleppävaltaiset metsäluhdut tulee sisällyttää kokonaisuudessaan yhdistettyyn rajaukseen. Jos tulvametsän kanssa samalla alueella esiintyy luonnonsuojelulain 64 §:n tarkoittamia tervaleppämetsiköitä, luontotyypeille tehdään yhteinen rajauspäätös. Eri luontotyypit kuvioidaan ja tallennetaan omiksi kuvioiksi. Näin paikkatietoaineistoista ja rajauspäätöksestä käy ilmi, että kyseessä on useamman luontotyypin rajauspäätös ja eri luontotyyppien pinta-alat voidaan tilastoida. Luontotyyppirajauksen nimessä ja kuvauksessa tuodaan esiin molemmat luontotyypit.

Kapeimpia, muutaman metrin levyisiä järvien tai virtavesien tulvametsävyöhykkeitä ei ole mielekästä rajata suojelukohteeksi, erityisesti jos ne rajoittuvat maatalousmaahan. Kuitenkin jokivarsien kapeat, mutta pitkät ja yhtenäiset tulvapeikkojen metsiköt on syytä ottaa huomioon, mikäli niiden taka-maat ovat suoalueita. Lisäksi savikkoalueiden viljelymaita alempana olevien jokiuomien usein kapeat tulvatasanteiden tulvametsävyöhykkeet on syytä ottaa huomioon. (Keskinen ym., 2024.)

Tulvapensaikoita voidaan rajata mukaan osana laajempia tulvametsien kokonaisuuksia. Harvinaisena Pohjois-Lapissa esiintyvät outapajukot voidaan tapauskohtaisesti yksinkin määrittää luonnonsuojelulain tulvametsä - luontotyyppiksi, jos pajut ovat puumaisiksi luokiteltavia. (Keskinen ym., 2024.)

3.2 Tulokset

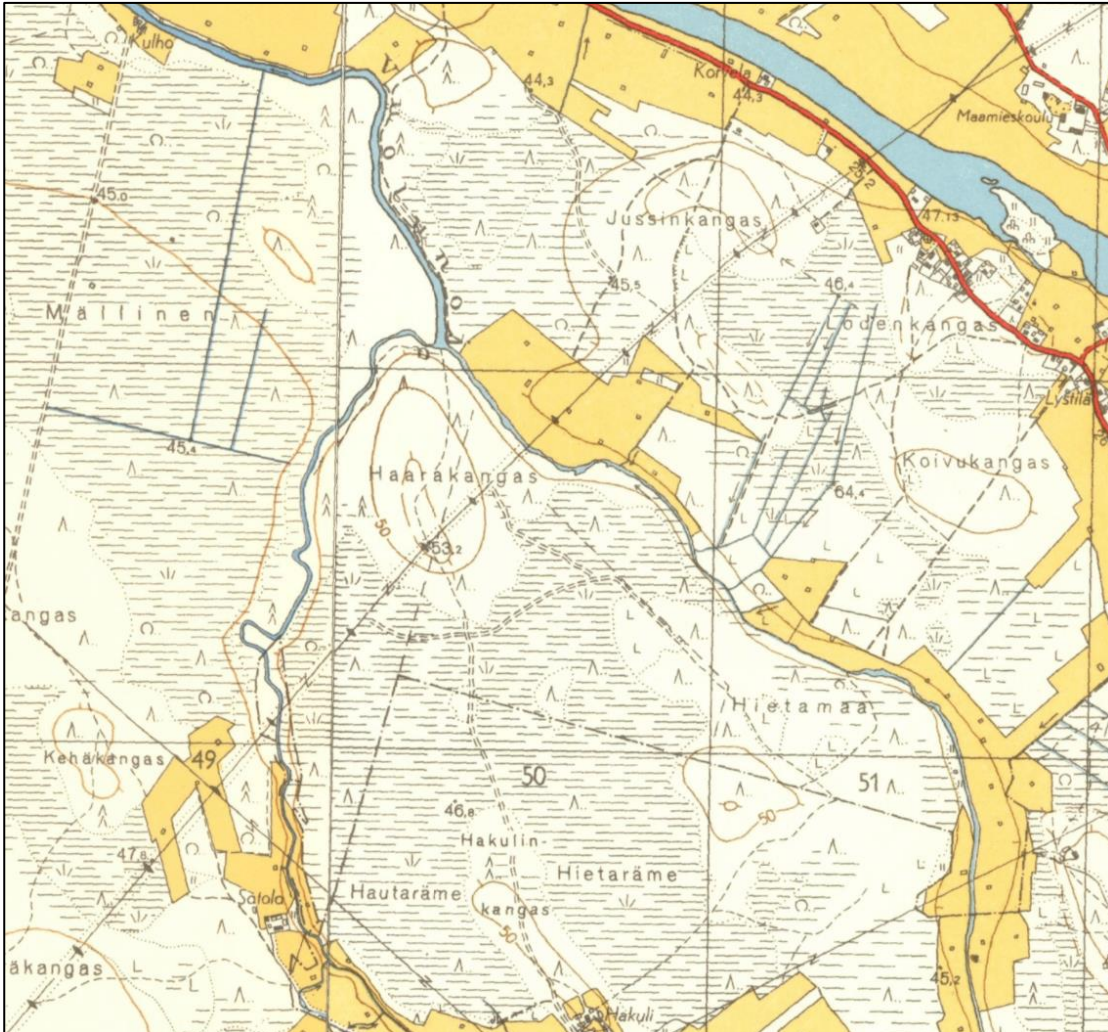
3.2.1 Suunnittelualueen ja sen kasvillisuuden yleiskuvaus

Kaavan suunnittelualue sijoittuu metsäkasvillisuusvyöhykkeiden jaossa keskiboreaalille vyöhykkeelle ja siellä alueelle Pohjanmaa (3a). Suokasvillisuusvyöhykkeiden aluejaossa suunnittelualue kuuluu Pohjanmaan aapasoiden vyöhykkeelle ja alajaossa Pohjois-Pohjanmaan aapasoiden vyöhykkeelle.

Suunnittelualueen maasto on pääosin ihmisen muokkaamaa: viljeltyjä peltoja, ojitettuja turvemaita ja nuorehkoa talousmetsää. Suunnittelualueella on useita teitä. Suunnittelualueella on kaksi luonnontilaisen kaltaista suoaluetta: lounaisnurkan nimetön suolaikku sekä Hautarämeen länsipuolen nimetön suolaikku. Suunnittelualueella ei ole järviä mutta alueen lounaisosassa Peräkankaalla on voimalinjan alla pieni kaivettu lampi, joka ei ole luonnontilainen tai sen kaltainen. Suunnittelualue rajautuu kaakossa ja idässä jokeen (Vuolunoja ja sen sivuhaara Ohtuanoja), joka myös halkoo aluetta keskeltä. Noin 700 metriä suunnittelualueen pohjois- ja koillispuolella virtaa Siikajoki.

Suunnittelualueella on useita maastokartassakin näkyviä uomia, jotka ovat kaivettuja tai suoristettuja oja. Pieniä kaivettuja oja on myös teiden varsilla.

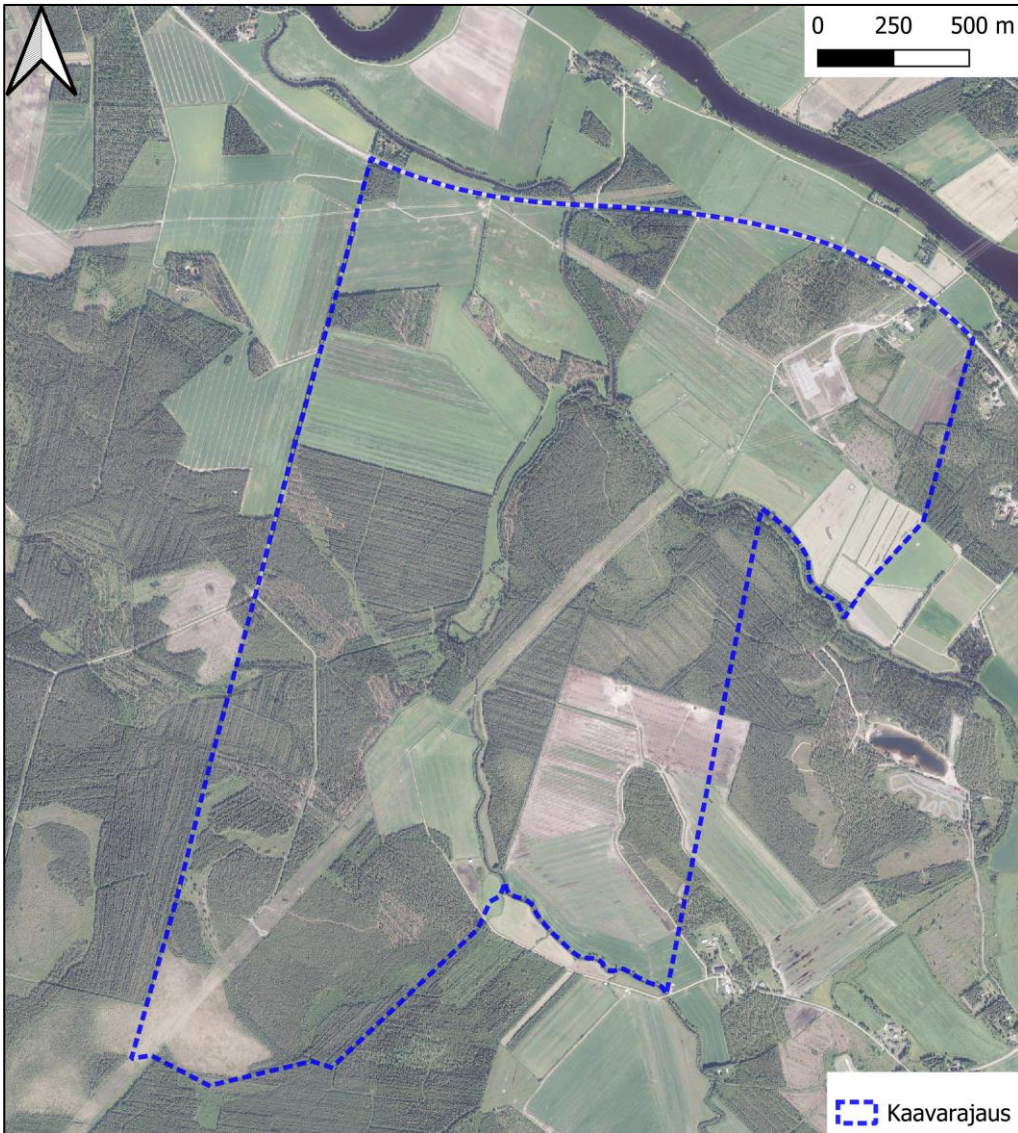
Seuraavassa kuvassa (Kuva 3) on esitetty ote suunnittelualueen peruskartasta vuodelta 1953 (vanhatkartat.fi, 2025). Tuolloin alue on ollut suurelta osin rakentamaton metsää ja suota eteläosan peltoja lukuun ottamatta. Lisäksi alueen pohjoisosaa on jo jonkin verran ojitettu nykyisen peltoalueen kohdilla. Alueella on tuolloinkin ollut yksittäisiä polkuja/teitä sekä koillinen-lounas- ja kaakko-luode-suuntaiset sähkölinjat.

Kuva 3. Peruskarttaote vuodelta 1953 (vanhatkartat.fi). Alue on pääosin rakentamatonta, mutta eteläosassa on jo joitain peltoja.

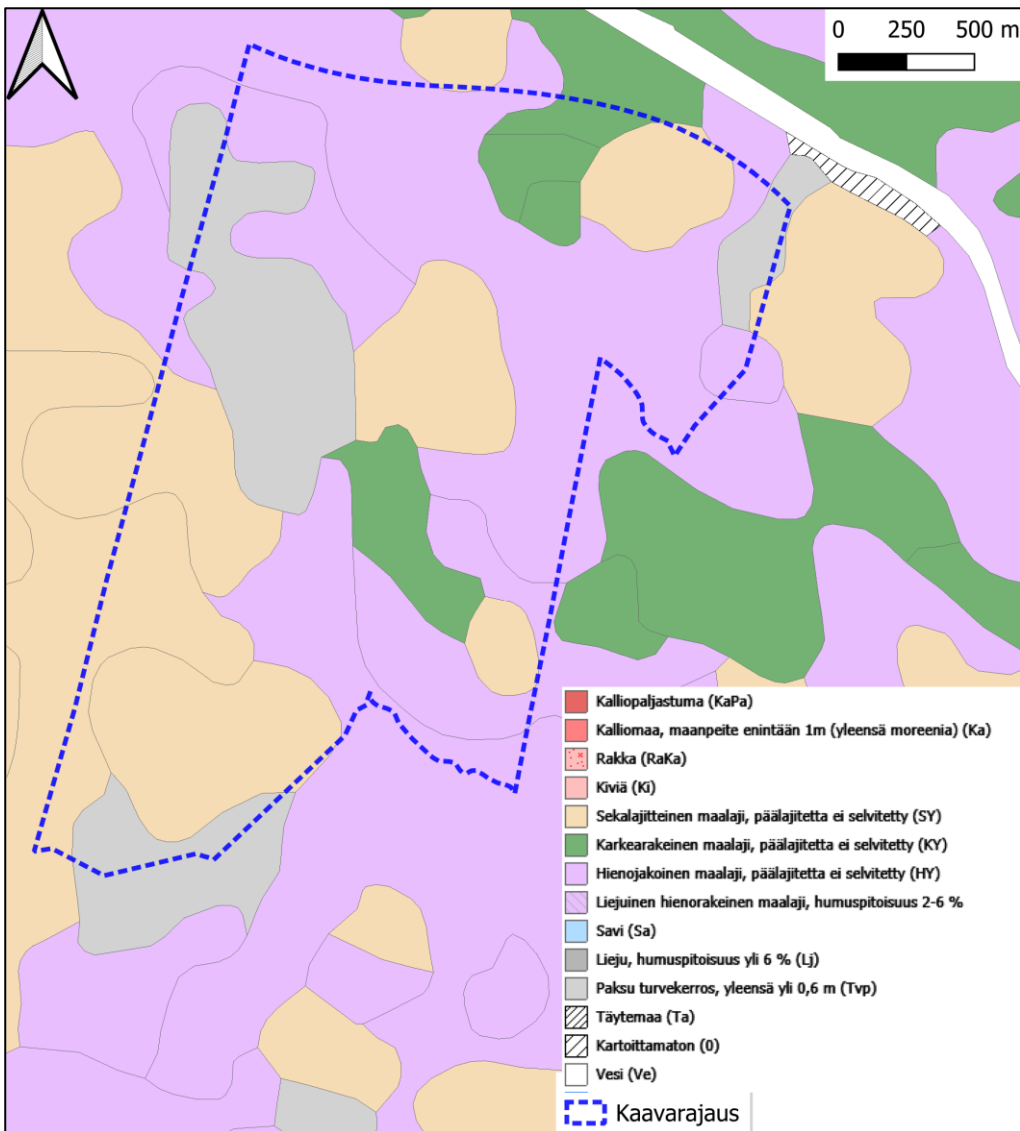
Metsähallituksen perinnebiotooppirajaustiedoissa (Metsähallitus, 2024) lähin perinnebiotooppikohde on Vuolunkosken niitty, joka on lähimmillään noin 965 metrin päässä suunnittelualueesta luoteeseen. Kohde on määritetty kunnostuskelpoiseksi perinnebiotoopiksi.

Seuraavassa kuvassa (Kuva 4) on alueen ortoilmakuva vuodelta 2025. Alue on pääosin metsätaloustoimenpitein käsiteltyä ja ojitettua metsäympäristöä.

Kuva 4. Suunnittelualan ortoilmakuva vuodelta 2025, Maanmittauslaitos.

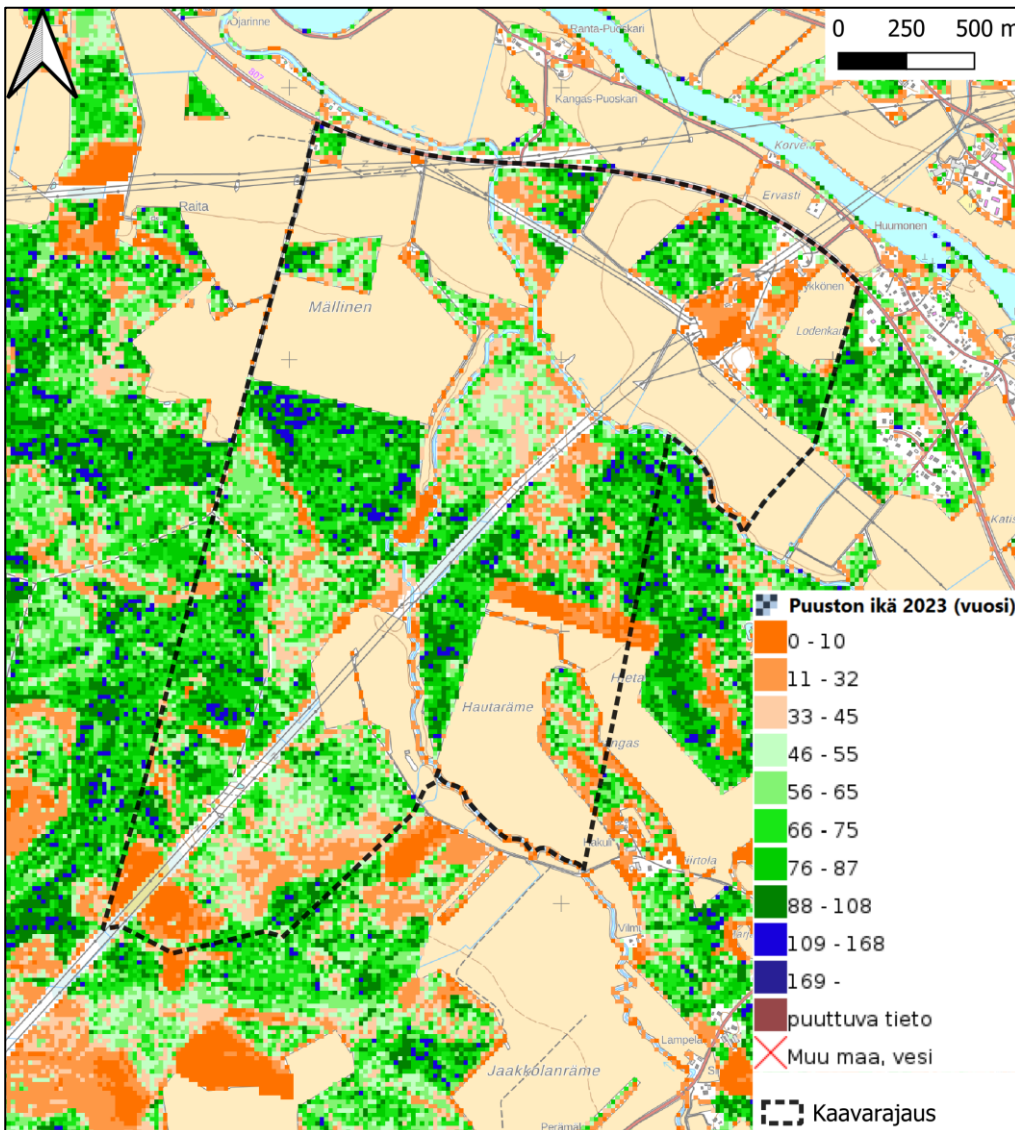
Geologian tutkimuskeskuksen avoimen paikkatietorajapinnan (GTK, 2025) (Kuva 5) mukaan suunnittelualan maaperä on pääosin hienojakoista maalajia, jonka päälajitetta ei ole selvitetty, alueen kaakkoisosassa on jonkin verran karkeaa maalajia ja soistumia, alueen itä- ja eteläosassa moreenia ja keski- ja lounaisosassa paksuja turvekerrostumia.

Kuva 5. Suunnittelualan maaperä pohjamaan osalta (GTK, 2025). Violetit alueet ovat hienojakoista maalajia, vihreät karkearakeisia maalajeja, keltaiset alueet ovat moreeneja ja harmaat paksuja turvekerrostumia.

Alueen puusto on pääosin keski-ikäistä, mäntyvaltaista ja metsätaloustoimenpitein käsiteltyä talousmetsää. Alueella on myös taimikkoja ja hakkuuaukkoja. Vanhoja, luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia metsiä alueella ei juuri ole. Männyn seassa kasvaa monin paikoin koivua ja kuusta. Muita lehtipuita, kuten haapaa, leppää ja pajuja kasvaa etenkin joen rannassa. Alueen metsissä on joitakin tuulenskaatoja lukuun ottamatta niukasti lahoppuuta. Alueella on kaksi Metsäkeskuksen rajaamaa metsälain 10 §:n erityisen tärkeää elinympäristöä lounaisosan nimettömällä suoalueella (Metsäkeskus, 2025).

Seuraavassa kuvassa (Kuva 6) on mallinnettu suunnittelualan puuston ikäjakaumaa perustuen Luonnonvarakeskuksen monilähteisen valtakunnan metsien inventointiaineistoihin (MVMI). Kartta kuvaa vuoden 2023 tilannetta ja alueella on tehty sen jälkeen useita hakkuuita.

Kuva 6. Puuston ikä -kartta Luonnonvarakeskuksen monilähteisen valtakunnan metsien inventoinnin (MVMI) paikkatietoaineistosta 2023 (LUKE, 2025). Maastokartta: Maanmittauslaitos, 2024.

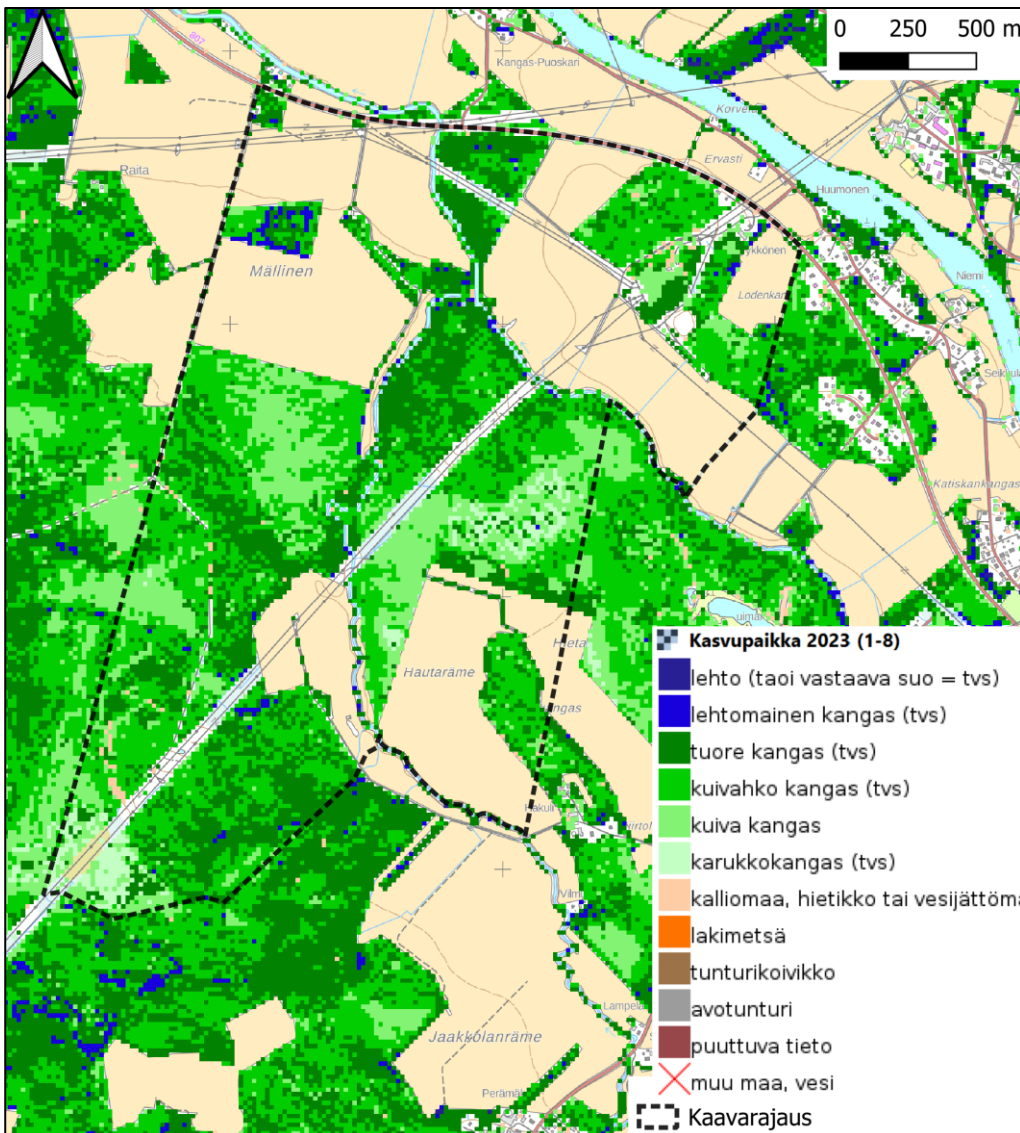
Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Yleisimmät suunnittelualan metsien kasvupaikkatyyppit ovat puolukkatyyppin kuivahko kangas tai sitä vastaavat suotyyppit sekä mustikkatyyppin tuore kangas ja sitä vastaavat suotyyppit. Alueella esiintyy myös kuivia kankaita vastaavia soita ja pieninä laikkuina lehtomaisia kankaita. Seuraavassa kuvassa (Kuva 7) on Luonnonvarakeskuksen MVMI-aineistoihin perustuva suunnittelualan kasvupaikkatyyppikartta.

Kuva 7. Kasvupaikkatyyppikartta Luonnonvarakeskuksen monilähteen valtakunnan metsien inventoinnin (MVMI) paikkatietoaineistosta 2021 (LUKE, 2025). Maastokartta: Maanmittauslaitos 2024.

Seuraavassa kuvassa (Kuva 8) on esitetty monimuotoisuudelle tärkeiden metsäalueiden Zonation -analyysien (Mikkonen, ym. 2018) mukainen metsien monimuotoisuusarvoluokittelu. Kuvan luokittelu on valtakunnallisesti arvetun Zonation-analyysin aineisto (Valtakunnallinen 6), jossa on huomioitu lahopuupotentiaali, sakot eli analyysin monimuotoisuusarvoa alentavat tekijät, metsikön kytkeytyvyys, uhanalaiset metsälajit, kytkeytyvyys metsälain (12.12.1996/1093) 10 §:n kohteisiin ja kytkeytyvyys pysyville suojelualueille. Suunnittelualueella ei

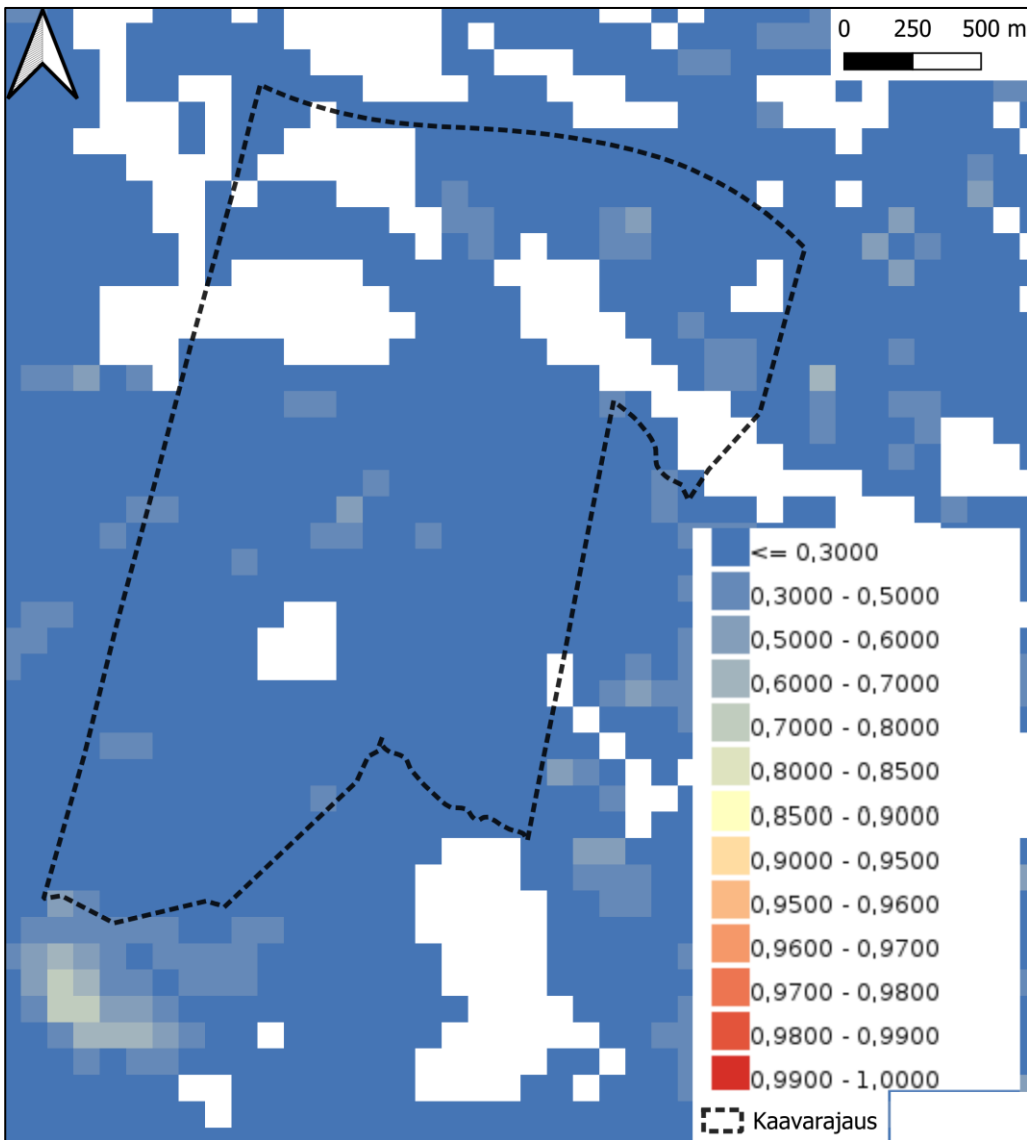
Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

ole analysissä tunnistettuja monimuotoisuudelle arvokkaita metsäalueita.

Kuva 8. Monimuotoisuudelle tärkeiden metsäalueiden Zonation -analyysin (Mikkonen, ym. 2018) mukainen metsien monimuotoisuusarvoluokittelu (Valtakunnallinen 6). Mitä punaisempi alue on, sitä suurempi metsän monimuotoisuusarvo.

3.2.2 Kasvilajisto

Luontoselvityksen maastokäynnillä suunnittelualueella ei havaittu valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaisia tai silmälläpidettäviä kasvilajeja, lakisääteisesti suojeltavia kasvilajeja (luontodirektiivin liitteiden II ja IV b lajeja tai rauhoitettuja tai erityisesti suojeltuja kasvilajeja) eikä Suomen kansainvälisiä vastuulajeja. Maastokäynnillä suunnittelualueella ei havaittu vieraslajeja.

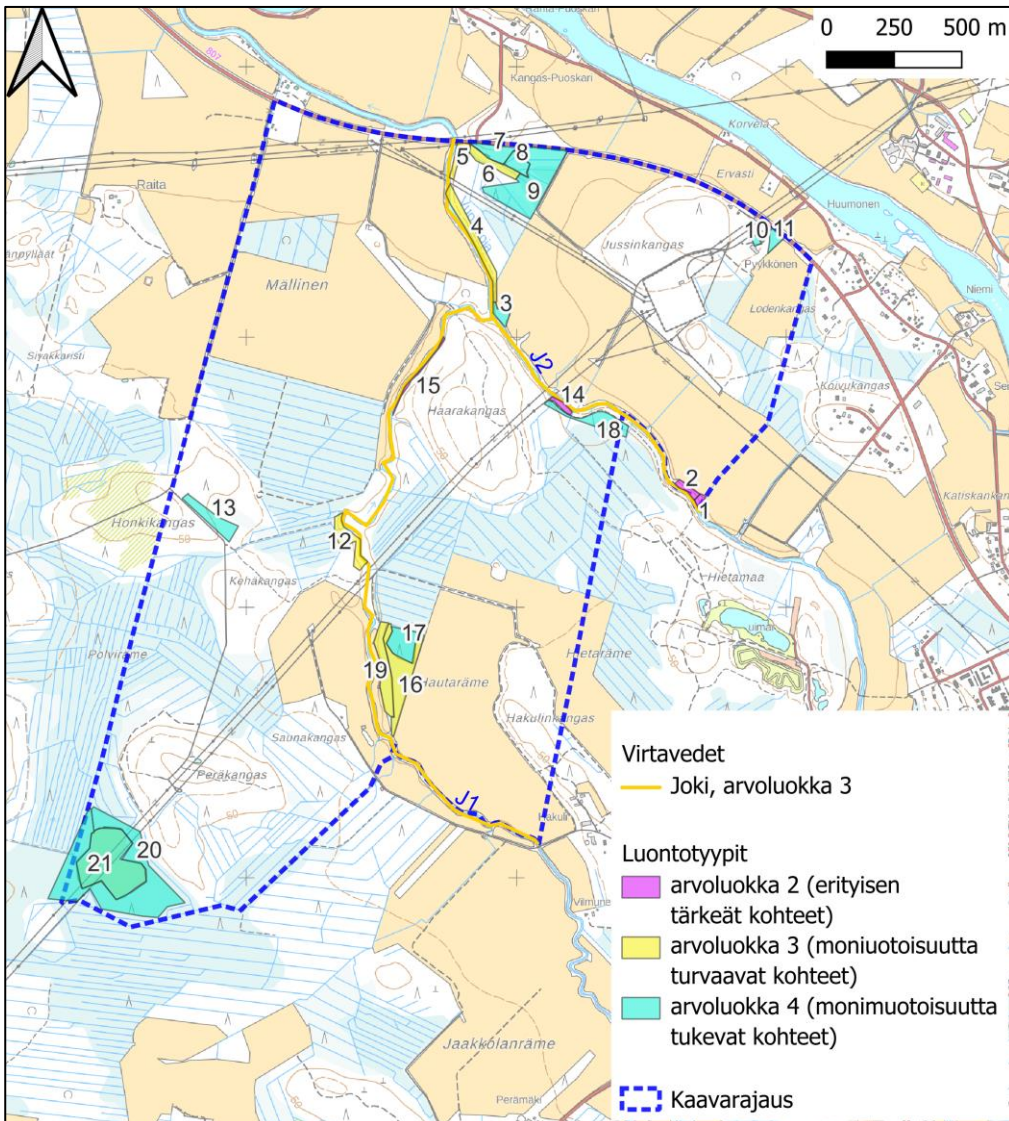
Suomen Lajitietokeskuksen (2025a) laji.fi-tietokannan (tietokantatieto 7.2.2025) mukaan suunnittelualueella ei ole valtakunnallisesti uhanalaisten, silmälläpidettävien, rauhoitettujen, erityisesti suojeltujen tai luontodirektiivin liitteisiin IV tai II kuuluvien kasvilajien eikä haitallisten vieraslajien tunnettuja esiintymispaikkoja.

Suunnittelualueen ulkopuolella lähin tunnettu huomionarvoisen lajin esiintymispaikka on vaarantuneen (VU) suikeanoidanlukon kasvupaikka 1,2 kilometriä suunnittelualueesta luoteeseen. Havainto on vuodelta 2016 ja sen tarkkuus on 1 metri. Silmälläpidettävän (NT) ketoneilikan kasvupaikka on n. 2,3 kilometriä suunnittelualueen koillispuolella, Siikajoen toisella puolella pellon reunassa. Havainto lajista on vuodelta 2010, ja sen tarkkuus on noin 1000 metriä. Lajia on havaittu vuonna 2020 myös noin 2,4 kilometriä suunnittelualueesta kaakkoon, ja havainnon tarkkuus on noin 100 metriä. Lisäksi n. 2,6 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta kaakkoon on havainto silmälläpidettävän (NT) ahokissankäpälän kasvupaikasta vuodelta 2020, ja havainnon tarkkuus on noin 100 metriä. Lajia on havaittu vuonna 2016 myös noin 1,2 kilometriä suunnittelualueesta luoteeseen olevan tien varressa, ja havainnon tarkkuus on noin 1000 metriä. Noin 2,5 kilometrin suunnittelualueesta kaakkoon on lisäksi havainto erittäin uhanalaisen (CR) perämerenketomarunan kasvupaikasta vuodelta 2006. Havainnon tarkkuus on noin 1000 metriä. Maastokäynneillä ei havaittu kyseisiä lajeja suunnittelualueella tai sen lähialueilla.

3.2.3 Luontotyytit

Luontoselvityksen perusteella suunnittelualueella ei ole luonnonsuojelulain (9/2023) 65 §:n mukaisia luontotyyppikohteita. Suunnittelualueella on neljä kohdetta (kohteet 1, 2, 14 ja 15), jotka ovat tulkittavissa luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n mukaisiksi tulvametsiksi. Lupa- ja valvontavirasto (LVV) tekee luonnonsuojelulain mukaisten luontotyyppien rajauspäätökset viimekädessä luonnonsuojelulain 64 §:n mukaisesti. Koska edellä mainituista kohteista ei ole LVV:n (tai aiemmin ELY-keskuksen) rajauspäätöstä, ne luokitellaan LUOPAS-oppaan mukaan arvoluokkaan 2 (erityisen tärkeät kohteet).

Suunnittelualueelta rajattiin lisäksi 17 muuta kasvillisuudeltaan ja luontotyyppiltään huomionarvoista kohdetta. Näistä kuusi kohdetta rajattiin arvoluokan 3 luontokohteena (monimuotoisuutta turvaavat kohteet) ja 11 kohdetta arvoluokan 4 luontokohteena (monimuotoisuutta tukevat kohteet). Kaikki rajatut luontotyyppikohteet on esitetty kartassa alla (Kuva 9, Kuva 10 ja Kuva 11 sekä Liite 1). Niillä ei ole lakisääteistä suojelustatusta, mutta ne suositellaan huomioimaan mahdollisuuksien mukaan maankäytön suunnittelussa. Arvoluokan 3 kohteet ovat uhanalaisten luontotyyppien luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia esiintymiä, ja arvoluokan 4 kohteet silmälläpidettävien luontotyyppien luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia esiintymiä, niillä esiintyy yksittäisiä huomionarvoisia, pienpiirteisiä luonnontilaisia tai ne ovat muulla tavalla huomionarvoisia monimuotoisuutta tukevia kohteita. Kohteet kuvataan ja niiden huomionarvoisuutta perustellaan tarkemmin luvussa 3.2.3.1.

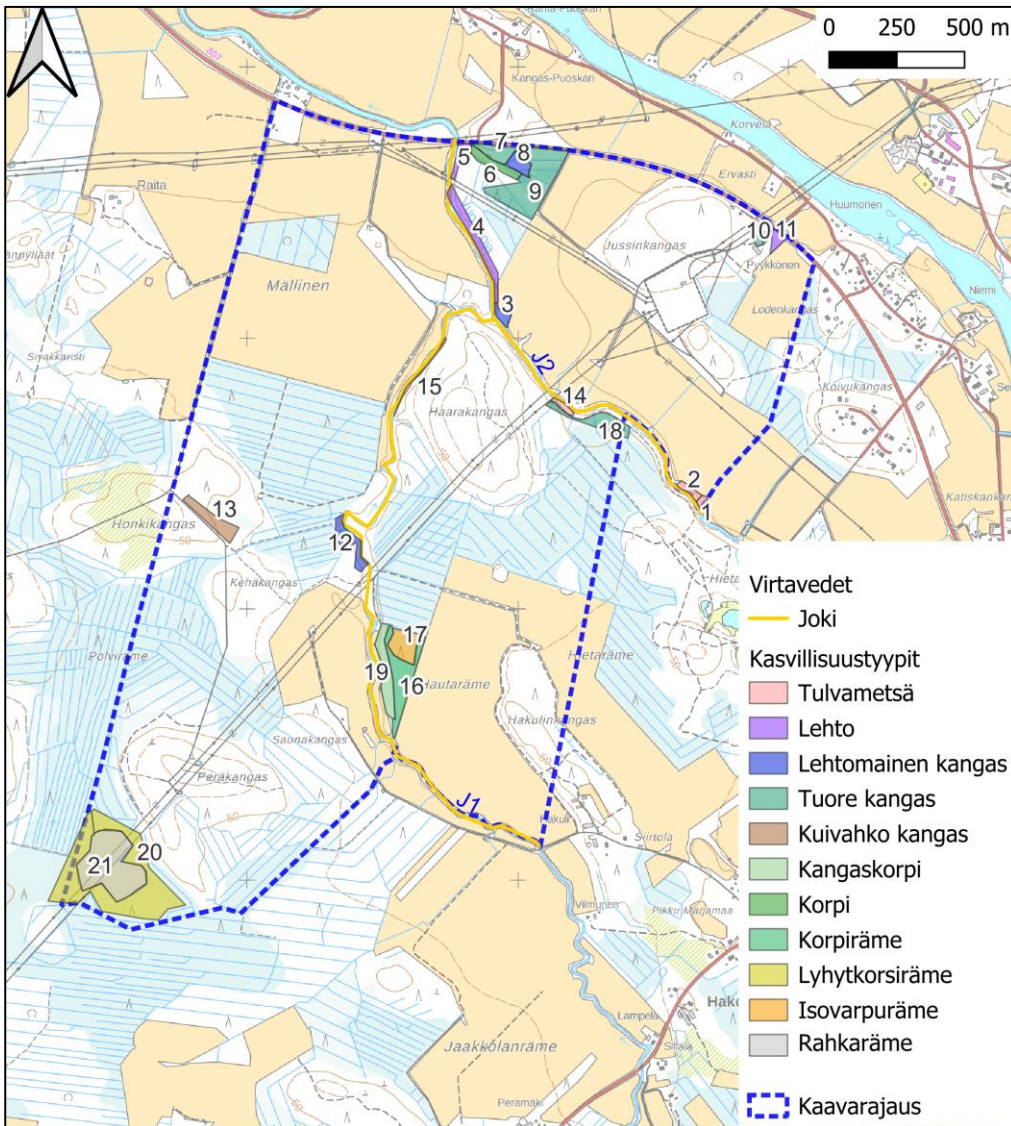
Kuva 9. Rajatut huomionarvoiset luontotyyppikohteet ja niiden arvoluokat. Maastokartta: Maanmittauslaitos, 2025.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

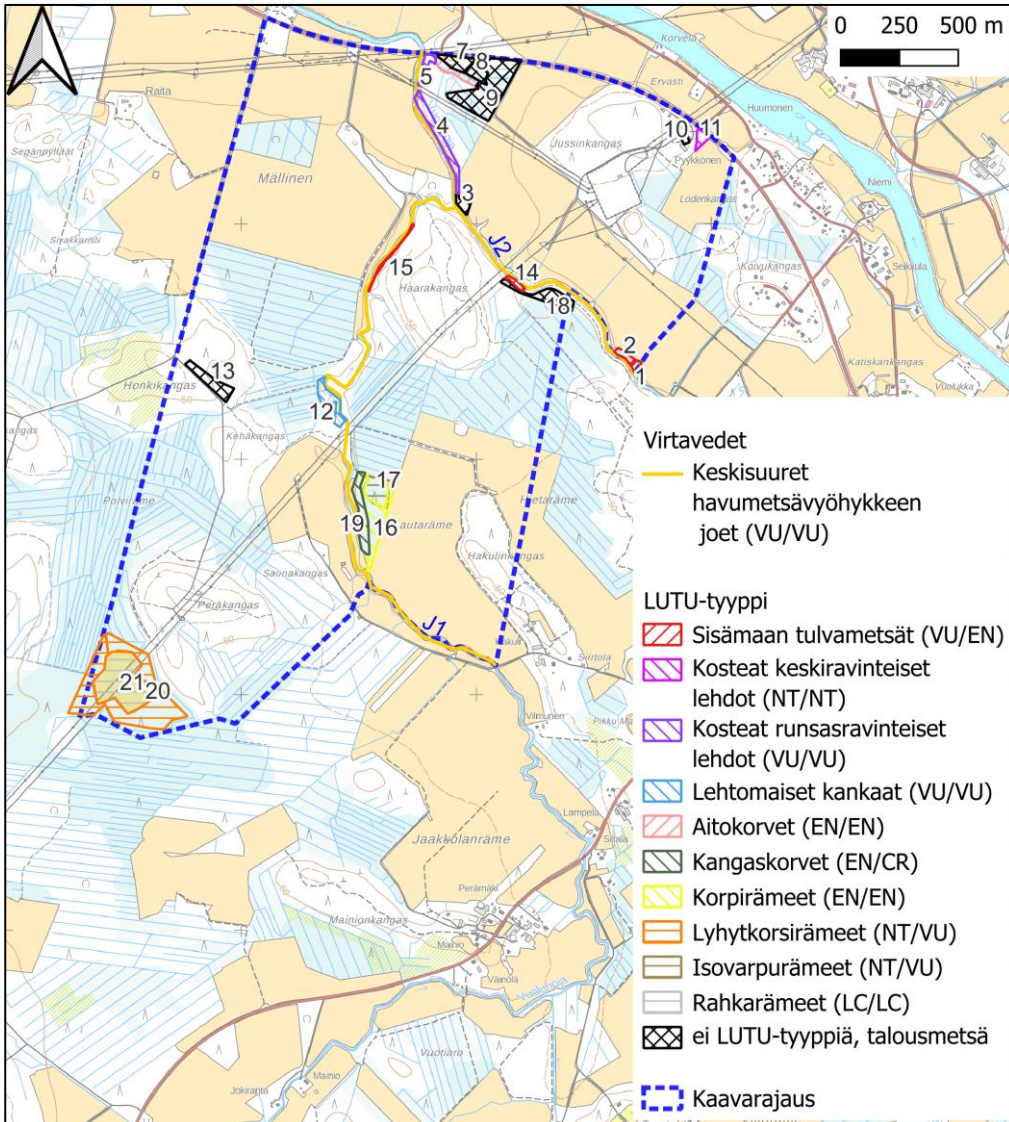
Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Kuva 10. Rajatut huomionarvoiset luontotyyppikohteet ja niiden kasvillisuustyypit. Maastokartta: Maanmittauslaitos, 2025.

Kuva 11. Rajatut huomionarvoiset luontotyyppikohteet ja niiden LUTU-luokituksen mukaiset luontotyytit (Kontula ja Raunio, 2018). Maastokartta: Maanmittauslaitos, 2025.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

3.2.3.1 Huomionarvoiset luontotyyppikohteet ja niiden huomiointisuositukset

Seuraavassa on kuvattu alueen huomionarvoiset kohteet ja niiden huomiointisuositukset.

Kohteet 1 ja 2: Tulvametsät

Kohteet ovat alueen kaakkoisnurkassa sijaitsevia tulvavaikutteisia lehtipuuvaltaisia metsiä Ohtuanojan rannalla (Kuva 10). Molemmilla kohteilla puusto koostuu nuoresta harmaalepstä, pihlajasta ja pajuista. Seassa kasvaa myös tuomea, raitaa ja koivua, mutta havupuut puuttuvat kummaltakin kohteelta. Kohde 1 on yleisilmeeltään ryteikköinen ja vaikeakulkuinen. Kasvillisuudessa esiintyy molemmilla kohteilla mm. vadelmaa, nokkosta ja mesiangervoa ja kohteella 2 myös metsäkortetta, oravanmarjaa, metsätähteä ja saniaisia (Kuva 12). Varvut lähes puuttuvat kohteilta, mustikkaa on kohteella 2 hieman. Kohteiden pinta-alasta noin puolella tulva toistuu kerran kymmenessä vuodessa ja koko alalla noin kerran 20 vuodessa (vesi.fi, 2025). Kohde on luonnontilaisen kaltainen, mutta puuston nuoren iän vuoksi ei täysin luonnontilainen.

Kohteet kuuluvat luontotyyppiin sisämaan tulvametsät, joka on koko maassa vaarantunut (VU) ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi (Kontula ja Raunio, 2018).

Kohteet 1 ja 2 täyttävät tämän luontoselvityksen perusteella luonnonsuojelulain 64 §:n mukaisen luonnontilaiseen verrattavan sisämaan tulvametsän tunnusmerkit. Kyseessä on konsultin näkemys. Luonnonsuojelulain (9/2023) perusteella Lupa- ja valvontavirasto (LVV) voi päättää suojella tulvametsän luonnontilaisen tai luonnontilaiseen verrattavan esiintymän, joka on kyseisen suojellun luontotyypin (sisämaan tulvametsät) säilymiselle tärkeä: Luonnonsuojelulain 64 §:n mukaan ”Suojelupäätöksessä on määriteltävä suojellun luontotyypin esiintymän rajat. Suojellun luontotyypin esiintymää ei saa hävittää eikä heikentää. Kielto tulee voimaan, kun päätös on annettu tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Edellä 2 momentissa tarkoitettu päätös on voimassa valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä. Päätöksestä on tehtävä merkintä kiinteistörekisteriin. Jos 2 momentissa tarkoitettulla päätöksellä määritelty suojellun luontotyypin esiintymä on menettänyt merkityksensä luontotyypin suotuisan suojelutason saavuttamiselle tai säilyttämiselle, LVV voi lakkauttaa esiintymän suojelun. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen luontotyyppien määrittelyperusteista.”

Kuva 12. Kohteen 1 vaikeakulkuista ja nokkosenvaltaamaa metsikköä (vasemmalla) ja kohteen 2 harvaa ruohojen vallitsemaa aluskasvillisuutta.

Luontoarvaluokitus luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet

Suositus: Suositellaan, että kohteet säilytetään jatkossa maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden ja ojitusten) ulkopuolella. Konsultin näkemyksen mukaan kohteelle olisi perusteita valvovan viranomaisen tehdä luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n mukainen luontotyyppin rajauspäätös. Mikäli viranomainen päättää rajata alueen, kohteesta tulee luokan 1 kohde eli lakisääteisesti suojeltu kohde, ja sitä koskeva huomiointiohjeistus muuttuu ohjeellisesta sitovaksi.

Kohde 3 ja 8: Lehtomaiset kankaat

Kohde 3 on joen rannassa sijaitseva järeähkö kuusikko suunnittelualan keskiosassa ja kohde 8 järeähkö kuusikko suunnittelualan luoteisosassa (Kuva 10). Sekapuuna kasvaa lisäksi koivua ja pihlajaa ja kohteella 8 myös mäntyä. Kohteilla on joitakin tuulenkaatoja, mutta muuten lahoppua on vähän. Puustossa ei juurikaan esiinny kerroksellisuutta. Kohteella 3 on riistanruokintapaikka (Kuva 13).

Kohteet eivät ole luonnontilaisia tai sen kaltaisia metsiköitä, mutta ne ovat arvokkaita järeän puuston vuoksi.

Kuva 13. Kohteen 3 järeää kuusikkoa ja riistanruokintapaikka. Etualalla tuulen kaataman puun oksistoa.

Luontoarvaluokitus luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet.

Suositus: Suositellaan, että kohde säilytetään mahdollisuuksien mukaan maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden) ulkopuolella.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Kohteet 4 ja 5: Lehdot

Kohteet sijaitsevat joen rannassa suunnittelualueen pohjoisosassa (Kuva 10). Puusto on lehtipuuvalltaista, pääpuulajina koivu ja harmaaleppä. Seassa kasvaa paikoin kuusta ja pihlajaa. Kasvillisuudessa esiintyy käenkaalia, metsäkortetta, oravanmarjaa, metsätähteä, virmajuurta, sudenmarjaa, karhunputkea, saniaisia, kastikkaa ja mesiangervoa. Kohteiden välissä on voimalinja. Kohteet ovat tulvavaikutteisia, mutta eivät varsinaisia tulvametsiä kuusen esiintymisen vuoksi (Kuva 14).

Kohteet kuuluvat luontotyyppiin kosteat runsasravinteiset lehdot, joka on koko maassa ja Etelä-Suomessa vaarantunut (VU) luontotyyppi (Kontula ja Raunio, 2018).

Kuva 14. Kohteen 4 tulvavaikutteista kosteaa lehtoa.

Luontoarvaluokitus luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet.

Suositus: Suositellaan, että kohteet säilytetään mahdollisuuksien mukaan maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden) ulkopuolella.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Kohde 6: Korpi

Kohde on pieni luhtainen ja tulvavaikutteinen korpikuvio suunnittelualueen luoteisosassa (Kuva 10). Puusto koostuu kuusesta ja harmaalepystä. Seassa kasvaa myös koivua ja pajuja. Kasvillisuudessa esiintyy mm. vehkaa, orvokkia, ja saniaisia (Kuva 15). Kohde ei ole täysin luonnontilainen, sillä puustoa on käsitelty ja kohteella on oja.

Kohde kuuluu luontotyyppiin aitokorvet, joka on koko maassa ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi (Kontula ja Raunio, 2018).

Kuva 15. Kohteen 6 rehevää luhtaista korpea.

Luontoarvaluokitus luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet.

Suositus: Suositellaan, että kohde säilytetään mahdollisuuksien mukaan maankäytönmuutosten ulkopuolella.

Kohteet 7 ja 9: Tuore kangas

Kohde on järeähköjä kuusikkoja suunnittelualan pohjoisosassa (Kuva 10 ja Kuva 16). Sekapuuna kasvaa lisäksi koivua, mäntyä ja pihlajaa. Kohteilla on joitakin tuulenkaatoja, mutta muuten lahoppuuta on vähän. Puustossa ei juurikaan esiinny kerroksellisuutta. Kohde 9 on lisäksi ojitettu.

Kohteet eivät ole luonnontilaisia tai sen kaltaisia metsiköitä, mutta ne ovat arvokkaita järeän ja ympäröiviä alueita vanhemman puustonsa vuoksi.

Kuva 16. Kohteen 7 kuusikkoa ja varpukasvillisuutta.

Luontoarvaluokitus luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet.

Suositus: Suositellaan, että kohde säilytetään mahdollisuuksien mukaan maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden) ulkopuolella.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Kohde 10: Tuore kangas

Kohde on mäntyvaltainen pieni metsikkö suunnittelualan koillisosassa (Kuva 10). Sekapuuna kasvaa lisäksi pihlajaa ja alikasvoksena kuusta (Kuva 17).

Kohde ei ole luonnontilainen tai sen kaltainen metsikkö, mutta se on arvokas järeän ja ympäröiviä alueita vanhemman puustonsa vuoksi.

Kuva 17. Kohteen 10 männikköä ja tiheää kuusialikasvosta.

Luontoarvaluokitus luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet.

Suositus: Suositellaan, että kohde säilytetään mahdollisuuksien mukaan maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden) ulkopuolella

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Kohde 11: Lehto

Kohde on keski-ikäistä melko tasaikäistä koivikkoa alueen koillisosassa (Kuva 10). Sekapuuna kasvaa muutama mänty sekä pihlajaa, kuusta ja tuomea. Kasvillisuudessa esiintyy mm. saniaisia ja metsätähteä (Kuva 18).

Kohde kuuluu luontotyyppiin kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on koko maassa ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi (Kontula ja Raunio, 2018).

Kuva 18. Kohteen 11 lehdon puustoa ja kasvillisuutta.

Luontoarvoluokitus luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet.

Suositus: Suositellaan, että kohde säilytetään mahdollisuuksien mukaan maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden) ulkopuolella.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Kohde 12: Lehtomainen kangas

Kohde on varttunutta järeähköä kuusikkoa alueen keskiosassa Vuolunojan rannassa (Kuva 10). Puustossa on lisäksi koivua, mäntyä ja haapaa. Kasvillisuudessa esiintyy käenkaalia, metsäimarretta, kultapiiskua, puolukkaa, mustikkaa ja pihlajaa (Kuva 19). Kohteella on jonkin verran lahoppua ja puustossa esiintyy kerroksellisuutta. Kohteen pohjoispäädyssä on osin tuoretta kangasta.

Kohde kuuluu luontotyyppiin lehtomaiset kankaat, joka on koko maassa ja Etelä-Suomessa vaarantunut (VU) luontotyyppi (Kontula ja Raunio, 2018).

Luontoarvaluokitus luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet.

Suositus: Suositellaan, että kohde säilytetään mahdollisuuksien mukaan maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden) ulkopuolella.

Kuva 19. Kohteen 13 kuusikkoa, lahoppua ja aluskasvillisuutta.

Kohde 13: Kuivahko kangas

Kohde on tasaikäistä mutta järeähköä männikköä alueen länsiosassa (Kuva 10). Sekapuuna kasvaa myös kuusta ja alikasvoksessa koivua ja haapaa (Kuva 20). Kasvillisuudessa esiintyy mm. puolukkaa ja mustikkaa sekä porojäkälälaikkuja. Kohteella on muutamia keloja sekä paikoin kivisyyttä. Kohde ei ole luonnontilainen tai sen kaltainen metsä, mutta se on arvokas ympäröiviä alueita iäkkäämmän puustonsa vuoksi.

Kuva 20. Kohteen 13 järeähköä männikköä ja kelo.

Luontoarvoluokitus luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet.

Suositus: Suositellaan, että kohde säilytetään mahdollisuuksien mukaan maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden) ulkopuolella.

Kohde 14: Tulvametsä

Kohde on alueen keskiosassa sijaitseva kapea tulvavaikutteinen lehtipuuvaltainen metsä Ohtuanojan rannalla (Kuva 10). Puusto koostuu koivusta, tuomesta, harmaalepystä ja pensasmaisista pajuista. Kohde on paikoin ryteikköinen ja vaikeakulkuinen. Kasvillisuudessa esiintyy mm. mesiangervoa, maitohorsmaa, lehtovirmajuurta (Kuva 21). Varvut ja havupuut puuttuvat kohteelta. Kohteen pinta-alasta noin puolella tulva toistuu kerran 10 vuodessa ja koko alalla noin kerran 20 vuodessa (vesi.fi, 2025). Kohde on luonnontilaisen kaltainen, mutta puuston nuoren iän vuoksi ei täysin luonnontilainen.

Kohde kuuluu luontotyyppiin sisämaan tulvametsät, joka on koko maassa vaarantunut (VU) ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi (Kontula ja Raunio, 2018).

Kuva 21. Kohteen 14 tulvametsän rytekköistä puustoa ja kasvillisuutta.

Kohde täyttää tämän luontoselvityksen perusteella Luonnonsuojelulain 64 §:n mukaisen luonnontilaiseen verrattavan sisämaan tulvametsän tunnusmerkit. Kyseessä on konsultin näkemys. Luonnonsuojelulain (9/2023) perusteella Lupa- ja valvontavirasto (LVV) voi päättää suojella tulvametsän luonnontilaisen tai luonnontilaiseen verrattavan esiintymän, joka on kyseisen suojellun luontotyyppin (sisämaan tulvametsät) säilymiselle tärkeä: Luonnonsuojelulain 64 §:n mukaan ”Suojelupäätöksessä on määriteltävä suojellun luontotyyppin esiintymän rajat. Suojellun luontotyyppin esiintymää ei saa hävittää eikä heikentää. Kielto tulee voimaan, kun päätös on annettu tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Edellä 2 momentissa tarkoitettu päätös on voimassa valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin päätä. Päätöksestä on tehtävä merkintä kiinteistörekisteriin. Jos 2 momentissa tarkoitettulla päätöksellä määritelty suojellun luontotyyppin esiintymä on menettänyt merkityksensä luontotyyppin suotuisan suojelutason saavuttamiselle tai säilyttämiselle, LVV voi

lakkauttaa esiintymän suojelun. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen luontotyyppien määrittelyperusteista.”

Luontoarvaluokitus luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet

Suositus: Suositellaan, että kohde säilytetään jatkossa maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden ja ojitusten) ulkopuolella. Konsultin näkemyksen mukaan kohteelle olisi perusteita valvovan viranomaisen tehdä luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n mukainen luontotyyppin rajauspäätös. Mikäli viranomainen päättää rajata alueen, kohteesta tulee luokan 1 kohde eli lakisääteisesti suojeltu kohde, ja sitä koskeva huomiointiohjeistus muuttuu ohjeellisesta sitovaksi.

Kohde 15: Tulvametsä

Kohde on alueen keskiosassa sijaitseva kapea tulvavaikutteinen lehtipuuvaltainen metsä Vuolunojan rannalla (Kuva 10). Puusto koostuu nuoresta harmaalepystä, koivusta ja raidasta sekä pensasmaisista pajuista. Kohde on paikoin ryteikköinen ja vaikeakulkuinen. Kasvillisuudessa esiintyy mm. mesiangervoa, maitohorsmaa, metsäkortetta, saniaisia, koiranputkea ja rönsyleinikkiä (Kuva 22). Varvut ja havupuut puuttuvat kohteelta. Kohteen pinta-alasta noin puolella tulva toistuu kerran 20 vuodessa ja koko alalla noin kerran 50 vuodessa (vesi.fi, 2025). Kohde on luonnontilaisen kaltainen, mutta puuston nuoren iän vuoksi ei täysin luonnontilainen.

Kohde kuuluu luontotyyppiin sisämaan tulvametsät, joka on koko maassa vaarantunut (VU) ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi (Kontula ja Raunio, 2018).

Kuva 22. Kohteen 12 tulvametsän puustoa ja kasvillisuutta.

Kohde täyttää tämän luontoselvityksen perusteella Luonnonsuojelulain 64 §:n mukaisen luonnontilaiseen verrattavan sisämaan tulvametsän tunnusmerkit. Kyseessä on konsultin näkemys. Luonnonsuojelulain (9/2023) perusteella Lupa- ja valvontavirasto (LVV) voi päättää suojella tulvametsän luonnontilaisen tai luonnontilaiseen verrattavan esiintymän, joka on kyseisen suojellun luontotyyppin (sisämaan tulvametsät) säilymiselle tärkeä: Luonnonsuojelulain 64 §:n mukaan ”Suojelupäätöksessä on määriteltävä suojellun luontotyyppin esiintymän rajat. Suojellun luontotyyppin esiintymää ei saa hävittää eikä heikentää. Kielto tulee voimaan, kun päätös on annettu tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Edellä 2 momentissa tarkoitettu päätös on voimassa valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin päättä. Päätöksestä on tehtävä merkintä kiinteistörekisteriin. Jos 2 momentissa tarkoitettulla päätöksellä määriteltä suojellun luontotyyppin esiintymä on menettänyt merkityksensä luontotyyppin suotuisan suojelutason saavuttamiselle tai säilyttämiseksi, LVV voi lakkauttaa esiintymän suojelun. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen luontotyyppien määrittelyperusteista.”

Luontoarvaluokitus luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet

Suositus: Suositellaan, että kohde säilytetään jatkossa maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden ja ojitusten) ulkopuolella. Konsultin näkemyksen mukaan kohteelle olisi perusteita valvovan viranomaisen tehdä luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n mukainen luontotyyppin rajauspäätös. Mikäli viranomaisen päättää rajata alueen, kohteesta tulee luokan 1 kohde eli lakisääteisesti suojeltu kohde, ja sitä koskeva huomiointiohjeistus muuttuu ohjeellisesta sitovaksi.

Kohde 16: Korpiräme

Kohde on luonnontilaisen kaltainen korpiräme alueen eteläosassa (Kuva 10). Puusto on pääosin varttunutta mutta kituliasta männikköä ja koivua, ja alikasvoksessa kasvaa kuusta (Kuva 23). Kasvillisuudessa esiintyy mm. suopursua, muurainta, puolukkaa, mustikkaa, juolukkaa ja tupasvillaa. Kohteella on yksittäisiä kantoja mutta muuten se on melko luonnontilainen.

Kohde kuuluu luontotyyppiin korpirämeet, joka on koko maassa ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi (Kontula ja Raunio, 2018).

Kuva 23. Kohteen 16 korpirämeen kasvillisuutta.

Luontoarvaluokitus luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet.

Suositus: Suositellaan, että kohde säilytetään mahdollisuuksien mukaan maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden ja ojitusten) ulkopuolella.

Kohde 17: Isovarpuräme

Kohde on luonnontilaisen kaltainen räme alueen eteläosassa kohteen 16 pohjoispuolella (Kuva 10). Puusto on osin kituliasta männikköä, jonka seassa kasvaa koivua (Kuva 24). Kasvillisuus on suopursuvaltaista. Kohde on mahdollisesti kuivunut jonkin verran sen pohjoispuolella olevien ojitusten vuoksi.

Kohde kuuluu luontotyyppiin isovarpurämeet, joka on koko maassa silmälläpidettävä (NT) ja Etelä-Suomessa vaarantunut (VU) luontotyyppi.

Kuva 24. Kohteen 17 isovarpurämeen kituliasta mäntypuustoa ja suopursuvaltaista kasvillisuutta.

Luontoarvaluokitus luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet.

Suositus: Suositellaan, että kohde säilytetään mahdollisuuksien mukaan maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden ja ojitusten) ulkopuolelle

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Kohde 18: Tuore kangas

Kohde on järeä tuoreen kankaan kuusikko Ohtuanojan rannalla (Kuva 10). Seassa kasvaa koivuja ja mäntyjä, alikasvoksessa kuusta ja pihlajaa (Kuva 25). Puustossa ei juurikaan esiinny kerroksellisuutta, eikä kohteella ole lahoppua muutamia tuulenkaatoja lukuun ottamatta.

Kohde ei ole luonnontilainen tai sen kaltainen metsä, mutta se on arvokas ympäröiviä alueita iäkkäämmän puustonsa vuoksi. Lisäksi kohde on maisemallisesti näyttävä.

Kuva 25. Kohteen 18 puustoa ja tiheää alikasvoskuusikkoa.

Luontoarvaluokitus luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet.

Suositus: Suositellaan, että kohteet säilytetään mahdollisuuksien mukaan maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden) ulkopuolella.

Kohde 19: Kangaskorpi

Kohde on luonnontilaisen kaltainen korpi alueen eteläosassa pellon reunassa (Kuva 10). Kohteen puusto on varttunutta kuusikkoa, seassa kasvaa koivua ja paikoin myös mäntyä. Kasvillisuudessa esiintyy mm. mustikkaa, puolukkaa, muurainta ja tupasvillaa. Kohteella on lahoppuuta jonkin verran. Kohde on mahdollisesti hieman kuivunut pellonreunaan kaivetun ojan vuoksi.

Kohde kuuluu luontotyyppiin kangaskorvet, joka on koko maassa erittäin uhanalainen (EN) ja Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi.

Kuva 26. Kohteen 19 korpirämeen puustoa ja varpuikasvillisuutta.

Luontoarvaluokitus luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet.

Suositus: Suositellaan, että kohde säilytetään mahdollisuuksien mukaan maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden ja lisäojitusten) ulkopuolella.

Kohde 20: Lyhytkorsiräme

Kohde on reunoilla ojitettu rahkainen lyhytkorsiräme alueen lounaisnurkassa (Kuva 10). Kohteen puusto on kituliasta mäntyä, ja joukossa on keloja (Kuva 27). Kohdetta halkoo voimalinja, ja se on paikoin kuivahtanut ojituksen vuoksi, mikä näkyy rahkamättäiden lisääntymisenä. Kasvillisuudessa esiintyy mm. suopursua, vaivaiskoivua ja tupasvillaa. Kohteelle on aiemmin rajattu kaksi **metsälain 10 §:n erityisen tärkeää elinympäristöä**.

Kohde kuuluu luontotyyppiin lyhytkorsirämeet, joka on koko maassa silmälläpidettävä (NT) ja Etelä-Suomessa vaarantunut (VU) luontotyyppi.

Kuva 27. Kohteen 20 lyhytkorsirämeen kasvillisuutta ja kituliasta mäntypuustoa.

Luontoarvaluokitus luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet.

Suositus: Suositellaan, että kohde säilytetään mahdollisuuksien mukaan maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden ja lisäojitusten) ulkopuolella.

Kohde 21: Rahkaräme

Kohde on suurilta osin puuton rahkaräme (rahkaneva) alueen lounaisnurkassa (Kuva 10). Kohteella kasvaa muutamia kituliaita mäntyjä, pohjoisosa on selvästi enemmän puustoinen (Kuva 28). Aluetta halkoo voimalinja, jonka alla on märempää ja kasvillisuus tupasvillavaltaisempaa.

Kohde kuuluu luontotyyppiin rahkarämeet, joka on koko maassa sekä Etelä-Suomessa säilyvä (LC) luontotyyppi.

Kuva 28. Avoimempaa ja puustoisempaa rahkarämettä kohteella 21.

Luontoarvoluokitus luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet.

Suositus: Suositellaan, että kohde säilytetään mahdollisuuksien mukaan maankäytönmuutosten (myös metsänhakkuiden ja lisäojitusten) ulkopuolella.

Kohteet J1 ja J2: Joet

Suunnittelualueen halki virtaa kaksi jokea Vuolunoja (J1) ja Ohtuanoja (J2) (Kuva 9).

Vuolunoja on hankealueen kohdalla kaakoista luoteeseen virtaava mutkittileva pikkujoki, jonka pohja on paikoin kivinen ja paikoin mutainen (Kuva 9 ja Kuva 29). Suomen ympäristökeskuksen jokien ekologisen tilan arviointi -paikkatietoaineiston (SYKE, 2022) mukaan sen tila on välttävä, eikä jokea ole voimakkaasti muutettu. Aineiston mukaan joki on lisäksi hydrologiselta tilaltaan hyvä, morfologiselta tilaltaan tyydyttävä ja kemialliselta tilaltaan hyvää huonompi (SYKE, 2022).

Vuolunojan rannoilla kasvaa rantapensaikkoja (pajuja) ja muita lehtipuita (Kuva 29). Ympäröivät alueet ovat sekä talousmetsiä että peltoja. Joen kasvillisuudessa esiintyy mm. ulpukkaa ja kortteita.

Kuva 29. Vuolunojan koskiosuutta ja rauhallisempaa suvantoa sekä rannan pajuvaltaista kasvillisuutta.

Ohtuanoja on suunnittelualueen kohdilla etelästä pohjoiseen virtaava paikoin melko suora, mutta kuitenkin mutkittileva pikkujoki (Kuva 9). Uomassa on paikoin kivisyyttä, paikoin pohja on savinen. Suomen ympäristökeskuksen jokien ekologisen tilan arviointi -paikkatietoaineiston (SYKE, 2022) mukaan sen tila on tyydyttävä, ja jokea on voimakkaasti muutettu. Aineiston mukaan joki on lisäksi hydrologiselta ja morfologiselta tilaltaan tyydyttävä ja kemialliselta tilaltaan hyvää huonompi (SYKE, 2022). Kumpikin joki luokitellaan aineistossa keskisuuriksi turvemaiden joiksi.

Ohtuanojan rannoilla kasvaa paikoin rantapensaikkoja (pajuja). Ympäröivät alueet ovat peltoja ja ojitettuja suometsiä. Joen kasvillisuudessa esiintyy mm. ulpukkaa (Kuva 30).

Kuva 30. Ohtuanojan hitaasti virtaavia suvantoja.

Kohteet ovat vesilain 3. luvun 2. §:n mukainen vesistöjä. Ne kuuluvat myös luontotyyppiin keskisuuret havumetsävyöhykkeen joet, joka on koko maassa sekä Etelä-Suomessa vaarantunut (VU) luontotyyppi (Kontula ja Raunio, 2018).

Luontoarvaluokitus luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet.

Suositus: Vesilain 3. luvun 2. §:n mukaan ”Vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos: -- 2) aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön -- huononemista”.

Kohteiden luonnontilaa (joksi myös luonnontilaisen kaltaisuus lasketaan) ei saa suunnitelmassa vaarantaa, ellei siihen saada viranomaiselta vesilupaa. Vesilain sääntely koskee nimenomaan joen asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta, virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä.

4. PESIMÄLINNUSTO

4.1 Aineisto ja menetelmät

Pesimälinnustoselvityksen maastotöiden ja lähtötietojen perusteella pyrittiin tunnistamaan suunnittelualueen linnustoarvot. Erityisesti kiinnitettiin huomiota seuraaviin seikkoihin:

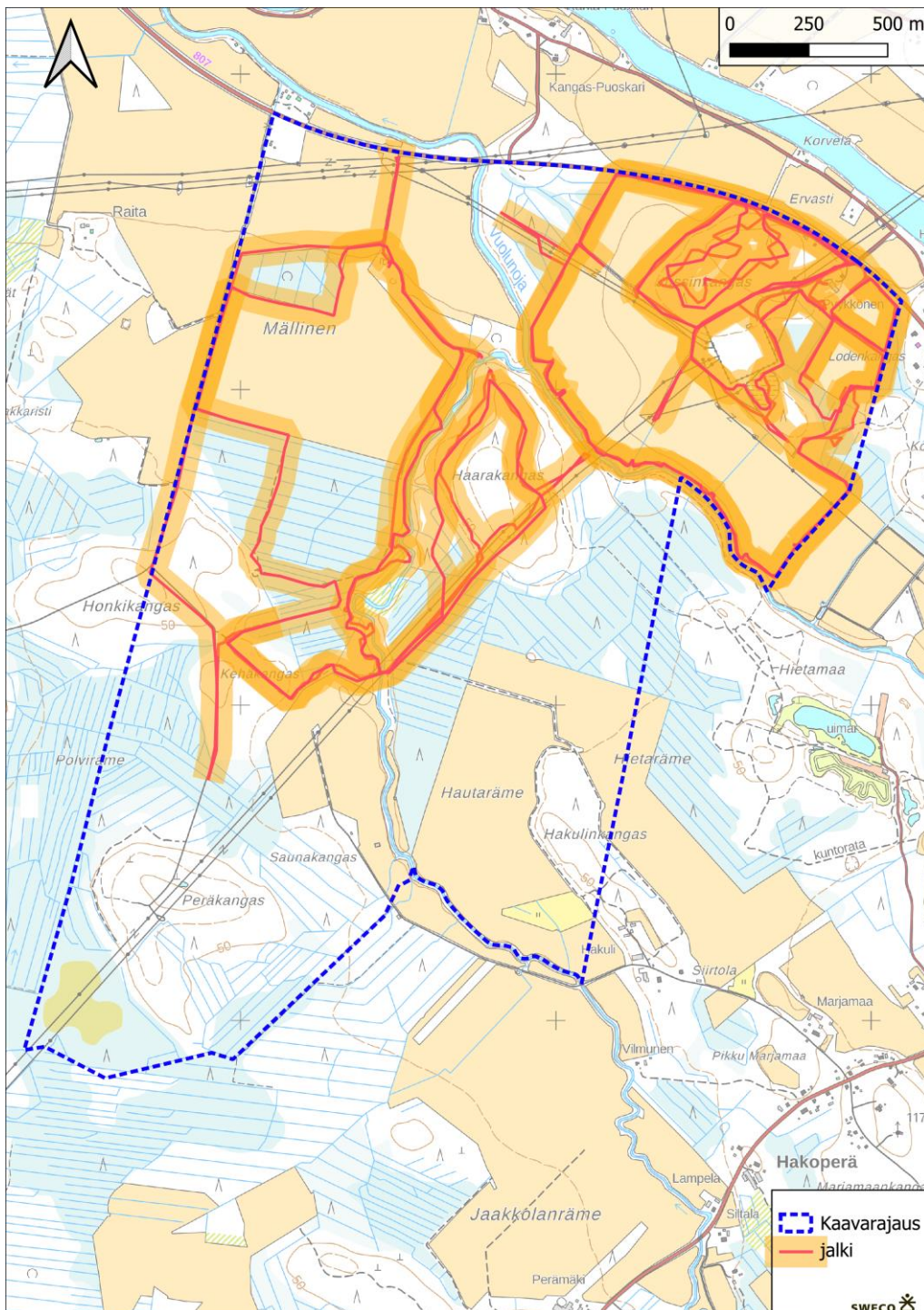
- uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien, lintudirektiivin liitteen I lajien, erityisesti suojeltavien lajien ja Suomen kansainvälisten vastuulajien esiintymät
- linnuston kannalta arvokkaat alueet

Lähtöaineistona käytettiin Suomen Lajitietokeskuksen (laji.fi 2025 a-d) tietokantatietoja. Aineisto sisälsi myös karkeistetut ja salatut tiedot. Tietopyyntö sisälsi siis myös havainnot suojelunarvoisten petolintujen pesäpaikkojen tietokannasta (Luonnontieteellisen keskusmuseon kuratoima tietokanta), joita ei alueella ollut, eikä siten saatu ladattavaa aineistoa, rengastus- ja löytökisteristä sekä Metsähallituksen vastuulajien (maakotka ja muuttohaukka) osalta LajiGIS: Lajin seurantakohteet: Petolinnut -tietokannasta huomioiden myös nollahavainnot eli tuloksettomat pesäntarkastukset (laji.fi 2025 d). Lähtötietoina huomioitiin 2010- ja 2020-lukujen havainnot.

Selvityksen lähtötietoina käytettiin lisäksi mm. perus-, puusto- ja maanpeitekarttoja, ilmakuvia, luonnonsuojelu- ja luonnonsuojeluohjelma-alueiden rajauksia, Natura 2000 -alueiden rajauksia, tärkeiden lintualueiden (IBA, FINIBA, MAALI) rajauksia sekä Suomen ympäristökeskuksen avoimia paikkatietorajapintoja.

Selvityksen maastotyöt kohdistettiin lähtötietojen ja mm. maasto- ja puustokarttatarkastelun perusteella potentiaalisesti arvokkaille kohteille. Pesimälinnustoselvitys tehtiin linnustonseurannan havainnointiohjetta (Koskimies & Väisänen 1988) soveltaen. Maastotyöt tehtiin 12.5 ja 6.6.2025 kahden käyntikerran maalinnuston sovellettuna kartoituslaskentana siten että joitain poikkeuksia lukuun ottamatta selvitysalue katettiin noin 50 metrin tarkkuudella. Kulkematta jätettiin avoimet peltoalueet ja tuoret hakkuut, joilla soidintavat linnut voidaan melko luotettavasti havaita laidoilta tarkastelemalla, tiheät taimikot, joissa kulkeminen ja lintujen samanaikainen havainnointi on hyvin haastavaa, ja tasaikäiset nuoret talousmänniköt, jotka ovat lajistoltaan köyhiä. Myöskään pihapiireillä tai muilla aidatuilla alueilla ei kuljettu. Pesimälinnustoselvityksessä keskityttiin huomionarvoisiin lajeihin (uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit, Suomen vastuulajit, erityisesti suojeltavat lajit, lintudirektiivin liitteen I lajit).

Alueet, jotka katettiin kartoituslaskennalla, esitetään alla (Kuva 31). Vuoden 2025 pesimälinnustoselvitys ei aluerajauksen muututtua kata Peräkankaan tai Hautarämeen alueita, jotka voidaan tarvittaessa selvittää vuonna 2026. Seuraavassa taulukossa (Taulukko 2) on esitetty pesimälinnustoselvityksen maastokäyntien ajankohdat ja säätilat.

Kuva 31. Pesimälinnustoselvityksen yhteydessä kuljetut reitit. Reiteille on kuvattu oranssilla 50+50 metrin puskuri, joka kuvaa keskimäärin havainnointua aluetta. Vuoden 2025 pesimälinnustoselvitys ei kata Peräkankaan tai Hautarämeen aluetta, jotka voidaan tarvittaessa selvittää vuonna 2026.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Taulukko 2. Pesimälinnustoselvityksen maastokäyntien ajankohdat ja säätilat suunnittelualueella.

Pvm.	Klo	Auringon nousu	Lämpötila (°C)	Tuuli (m/s)	Pilvisyys	Laskentakierros
12.5.2025	4.10–9:30	4:07	-2–12°C	0–1 m/s	0/8–0/8	1. kierros
6.6.2025	3.10–9.30	2:48	7–15°C	1–3 m/s	2/8–2/8	2. kierros

Huomionarvoisten lintulajien havaintopaikat esitetään kartalla (Kuva 32). Maastotöiden ja lähtötietojen perusteella arvioitiin mahdollisten arvokkaiden linnustokohteiden sijainti suunnittelualueella. Arvokkaiden kohteiden rajauspäätökset tehtiin asiantuntija-arviona. Pesimälintuselvityksen kohteet luokiteltiin eri arvoluokkiin soveltaen oppaan Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi (Mäkelä & Salo, 2023) ohjeistusta. Maastoselvityksen ja lähtötietojen perusteella asiantuntija-arviona mahdollisesti rajatut linnustollisesti arvokkaat kohteet esitetään kartalla ja niiden rajausperusteet ja huomiointisuositukset kuvataan luvussa 4.2. Tärkeimpiä arviointiperusteita linnustollisesti arvokkaiden kohteiden rajaustarvetta analysoidessa olivat huomionarvoisten lintulajien etenkin pesimäaikainen esiintyminen, arvioidun pesimäreviirin sijainti, lajin käyttäytyminen ja ekologia sekä linnuston kannalta arvokkaan luontotyyppin sijoittuminen huomionarvoisten lintulajien havaintopaikkojen ympäristössä. Rajauspäätöksiä tehdessä huomioitiin myös alueella esiintyvien huomionarvoisten lintulajien, parien ja yksilöiden lukumäärä, uhanalaisuus, uhanalaisuuden syyt ja mahdollisuudet vaikuttaa kaavoituksella uhanalaisuuden syihin.

4.2 Tulokset

Osayleiskaavatasoisen luontoselvityksen suunnittelualueella tai alle kilometrin säteellä siitä ei ole kansainvälisesti (IBA), Suomen (FINIBA) eikä maakunnallisesti (MAALI) tärkeitä lintualueita (BirdLife, 2023). Lähin tärkeä lintualue (FINIBA 810336: Lumijoki, Siikajoki, Ruukki: Siikajoen alajuoksun suot) sijaitsee noin 2,4 kilometriä suunnittelualueen rajasta koilliseen Siikajoen pohjoispuolella.

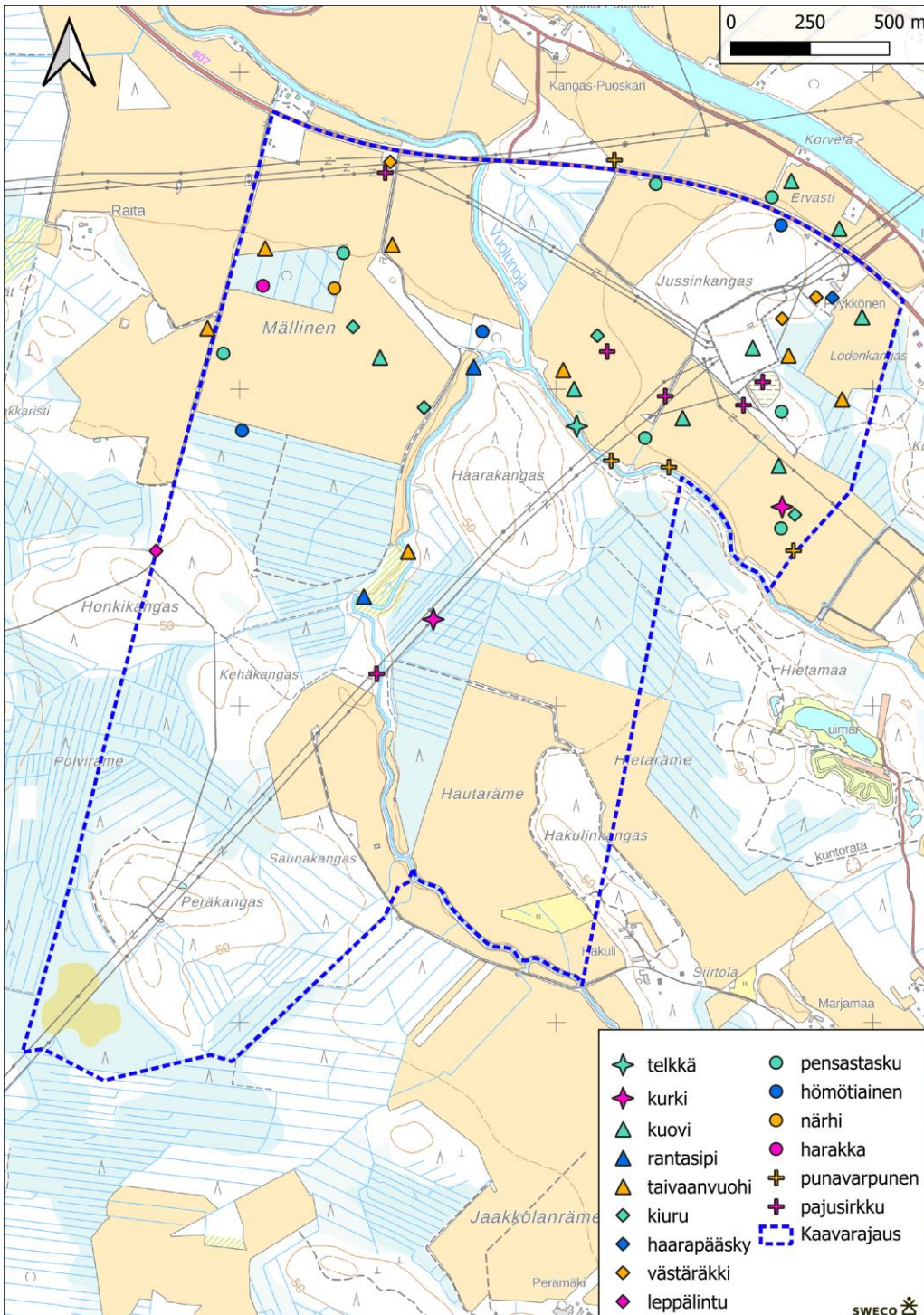
Suunnittelualueella tai kolme kilometrin säteellä siitä ei ole Metsähallituksen vastuulajien (maakotka ja muuttohaukka) tunnettuja pesäpaikkoja (laji.fi 2025 d). Suunnittelualueella tai kolmen kilometrin säteellä alueesta ei ole myöskään suojelunarvoisten petolintujen pesäpaikkojen tietokantaan tai rengastusrekisterin tietoihin merkittyjä suojelunarvoisten petolintujen pesiä (laji.fi 2025 c).

Pesimälinnustoselvityksen maastokäynneillä ja muiden alueella tehtyjen selvitysten yhteydessä havaittiin yhteensä 42 lintulajia (Taulukko 3), joista 18 on huomionarvoisia ja kolme kuuluu sensitiivisten lajien listaan. Sensitiiviset lajit esitetään salassa pidettävässä viranomaisliitteessä (liite 2). Sensitiivisen lajitiedon rajaukset on tehty Suomen Lajitietokeskuksen (2024c) sensitiivisen lajitiedon listauksen mukaan.

Taulukko 3. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit. Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selitykset: EN= erittäin uhanalainen, VU= uhanalainen, vaarantunut, NT= silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. EU. = lintudirektiivin liitteen I laji; KV.= Suomen kansainvälinen vastuulaji.

Laji	Status	Pari määrä	Muuta	Laji	Status	Pari määrä	Muuta
telkkä	LC, KV	1		punakylkirastas	LC	-	
kurki	LC, EU	1		hernekerttu	LC	-	
kuovi	NT, KV	7		tiltalti	LC	-	
rantasipi	LC, KV	2		pajulintu	LC	-	
metsäviklo	LC	2		hippiäinen	LC	-	
taivaanvuohi	NT	7		harmaasieppo	LC	-	
kalalokki	LC	2		sinitäinen	LC	-	
sepelkyyhky	LC	1		talitiäinen	LC	-	
käki	LC	1		hömötiäinen	EN	3	
käpytikka	LC	1		närhi	NT	1	
kiuru	NT	4		harakka	NT	1	
haarapääsky	VU	3		naakka	LC	-	
metsäkirvinen	LC	-		varis	LC	4	
västäräkki	NT	2		pikkuvarpunen	LC	-	
rautiainen	LC	2		peippo	LC	-	
punarinta	LC	-		punavarpunen	NT	4	
leppälintu	LC, KV	1		punatulkku	LC	3	
pensastasku	VU	7		keltasirkku	LC	-	
mustarastas	LC	2		pajusirkku	VU	6	
laulurastas	LC	-		ja 3 sensitiivistä laja	-	-	esitely liitteessä 2

Huomionarvoisten lintulajien havaintopaikat on esitetty kartalla seuraavassa kuvassa (Kuva 32) lukuun ottamatta sensitiivisiä lajihavaintoja (kolmesta lajista), joiden pesimäaikaiset havaintotiedot ovat karkeistettuja ja jotka on esitetty vain viranomaiskäyttöön tarkoitetun liitteen 2 kartalla.

Kuva 32. Huomionarvoista lintulajeista tehtyt havainnot selvitysalueella.

Selvitysalueen lajisto on pääosin tavallista maatalousvaikutteisten alueiden lajistoa. Alueella havaittiin yksi erittäin uhanalainen laji, hömötiainen. Lajista tehtiin yhteensä kolme havaintoa eri puolilla aluetta. Vaarantuneita lajeja havaittiin yhteensä neljä (pyy, haarapääsky, pensastasku ja pajusirkku). Näistä

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

runsaimpina esiintyvät pensastasku (arviolta 7 paria) ja pajusirkku (arviolta 6 paria). Haarapääskyjä tavattiin yhdessä pihapiirissä vanhan ulkorakennuksen ympärillä. Pareja oli arviolta kolme. Silmällä pidettäviä lajeja havaittiin seitsemän (kuovi, taivaanvuohi, kiuru, västäräkki, närhi, harakka ja punavarpunen) joista yleisimpinä esiintyivät kuovi (arviolta 7 paria) ja taivaanvuohi (arviolta 7 paria). Lintudirektiivin liitteen I. lajeja havaittiin yhteensä kolme (pyy, teeri, kurki ja suopöllö). Näistä lajeista kaikki paitsi kurki kuuluvat sensitiivisten lajien listaan ja niiden tarkemmat havaintotiedot on siksi esitelty erillisessä viranomaiskäyttöön tarkoitettussa liitteessä. Kurkia havaittiin kahdessa paikassa. Toinen havainnoista koski pellolla lepäilevää ja ruokailevaa yksilöä ja toinen havainto kurkiparia, joka havaittiin avointa sähkölinjaa reunustavassa metsässä. Suoria viitteitä pesäpaikasta ei havaittu, mutta lintujen käytöksen perusteella pesintää selvitysalueella ei voida poissulkea. Suomen kansainvälisten vastuulajien listaan kuuluvia lajeja havaittiin viisi (telkkä, teeri, kuovi, rantasipi ja leppälintu). Osa lajeista kuuluu samanaikaisesti useampaan statusluokkaan (Taulukko 3).

Pesimälinnustoselvityksen perusteella ei ole rajattu huomionarvoisia lintualueita, joita olisi tarpeen huomioida maankäytön suunnittelussa. Havaintoja kertyi runsaasti, mutta lajisto oli hyvin tavanomaista maatalousvaikutteisten alueiden lajistoa.

Salassa pidettävien lajien (pyy, teeri suopöllö) perusteella ei myöskään ollut tarvetta rajata linnustollisesti arvokkaita alueita. Alueella pesinee joitain teeripareja, mutta pysyvää laadukasta suuremmalle ryhmäsoitimelle soveltuva soidinpaikkaa alueella ei havaintojen perusteella ole. Suopöllön pesintä selvitysalueella ei ole varma, mutta sitä ei voida havaintojen perusteella poissulkea. Suopöllön pesä ei kuitenkaan ole vuodesta toiseen käytössä oleva pysyvä rakennelma vaan maahan tehty kuoppapesä, eikä sillä siten ole varsinaista lainsuojaa.

Yleisenä suosituksena linnuston osalta on välttää erityisesti kasvillisuuden raivausta lintujen pääasiallisella pesimäkaudella (1.4.–31.7.) sekä pyrkiä säilyttämään mahdollisimman paljon iäkkäitä ja yhtenäisiä metsäalueita. Erityisesti vanhojen metsien lajit taantuvat Suomessa voimakkaasti.

5. LIITO-ORAVA

5.1 Johdanto

Liito-orava (*Pteromys volans*) on luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) laji. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltu luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin nojalla. Sen mukaan näiden paikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Lupa- ja valvontavirasto (LVV) voi kuitenkin myöntää poikkeuksen tästä sekä luontodirektiivin artiklassa 12 että luonnonsuojelulain 78.2 §:ssä mainitusta heikentämis- ja hävittämiskiellostä. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksistä on säädetty luontodirektiivin 16 artiklassa ja luonnonsuojelulain 83 §:ssä. Liito-orava on luokiteltu Suomessa uhanalaiseksi (VU) (Hyvärinen, ym. 2019).

Liito-orava elää kuusivaltaisissa sekametsissä, joissa on lehtipuustoa (haapa, koivu, leppä) ja kolopuustoa (Hanski ym., 2001). Liito-oravat suosivat vanhoja metsiä. Liito-oravan levinneisyys Suomessa ulottuu etelärannikolta linjalle Oulu-Kuusamo (Hanski ym., 2001). Paras ajankohta liito-oravainventointiin on keväällä lumien sulettua (Nieminen & Ahola, 2017; Sierla ym., 2004).

5.2 Aineisto ja menetelmät

Liito-oravaselvityksessä liito-oravan kellanruskeita ulosteita etsitään järeiden kuusten, haapojen ja muiden lehtipuiden tyviltä liito-oravalle soveltuvissa metsissä. Runsaimmin papanoita löytyy liito-oravan talvella käyttämien kolopuiden alta. Papanat voivat kertoa myös liito-oravan kulkureiteistä, tai ruokailupuiden

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

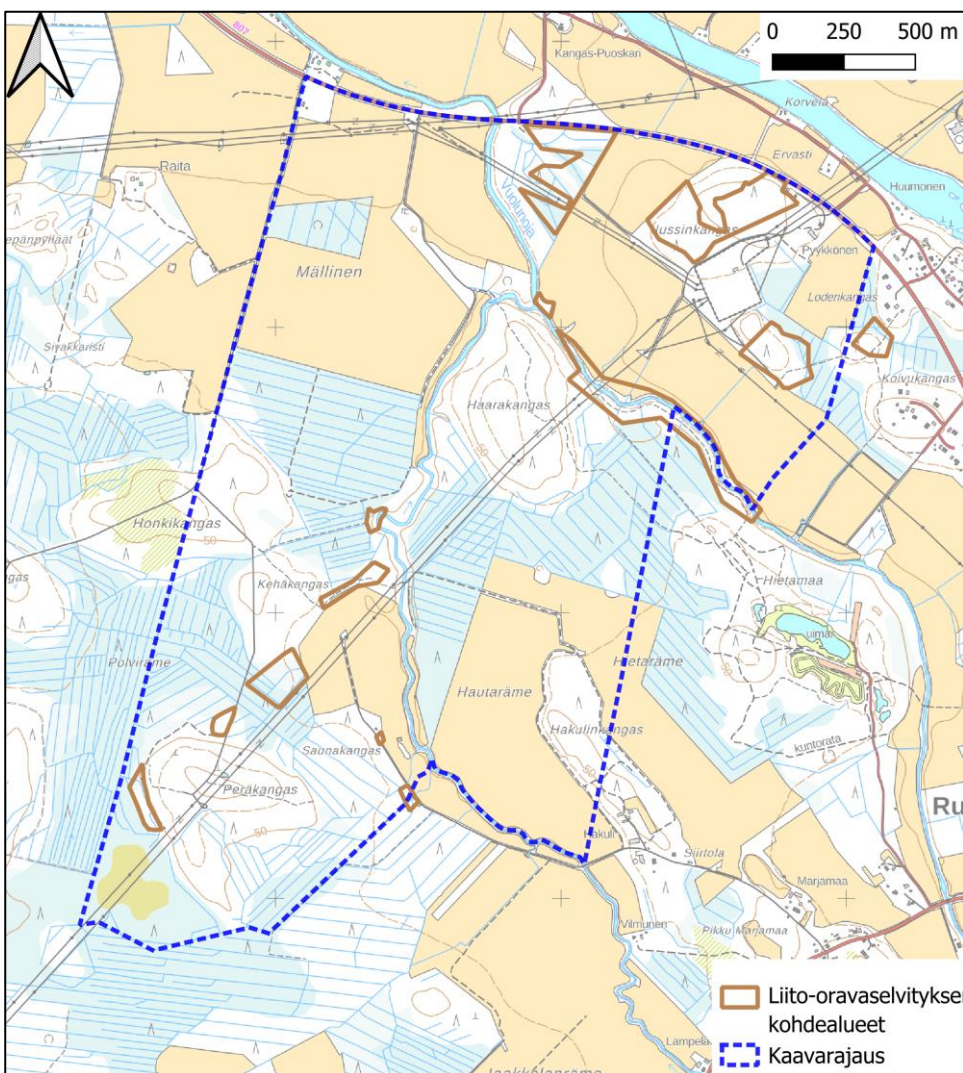
Versio: Valmis

sijainnista. Lisääntymis- ja levähdyspaikan rajaaminen maastossa edellyttää paitsi papanoiden, myös kolopuiden sijainnin ja metsän rakenteen (ikä, puulajisuhteet) havainnointia (Nieminen & Ahola, 2017).

Suunnittelualueella liito-oravaselvityksen maastotyöt kohdistettiin karttatarkasteluiden perusteella liito-oravalle potentiaalisille alueille (Kuva 33). Karttatarkasteluissa hyödynnettiin puuston ikää sekä lehtipuuston ja kuusipuuston tilavuutta kuvaavia paikkatietoaineistoja (Luonnonvarakeskus, 2024). Selvitys tehtiin kävellen huhtikuun puolivälissä 2025 (16.4.2025) ja sitä tarkennettiin viitasammakkoselvityksen yhteydessä toukokuussa 2025 (8. ja 12.5.2025).

Maa oli selvityksen aikaan jo lähes lumeton, ainoastaan varjoisissa kohdissa, ojissa ja rinteissä oli vielä noin 20 sentin lumipeite. Selvitysajankohdan sää oli lämmin (7–17 °C), puolipilvinen ja heikkotuulinen (3–4 m/s).

Liito-oravan esiintymistä selvitettiin myös Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi-tietokannasta (Suomen Lajitietokeskus, 2025a) aineistopyynnöllä 5.2.2025).

Kuva 33. Alueet, joille liito-oravaselvityksen maastotyöt kohdennettiin karttatarkasteluiden perusteella. Maastokartta: Maanmittauslaitos 2025.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

5.3 Tulokset

Laji.fi-aineistohaku (5.2.2025) ei sisältänyt aiempia havaintoja liito-oravasta suunnittelualueella tai sen läheisyydessä. Myöskään maastossa tehdyssä liito-oravaselvityksessä ei löydetty merkkejä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoista, tai lajin käyttämistä kulkuyhteyksistä. Selvityksessä ei havaittu liito-oravan jätöksiä.

Suunnittelualueella ei juuri esiinny metsäalueita, joilla ovat potentiaalisia liito-oravan esiintymisalueita (järeeä kuusikkoa, jonka seassa kasvaa haapoja, koivuja ja leppiä). Suunnittelualueen pohjois- ja keskiosissa on pieniä varttuneemman kuusikon laikkuja, jossa kasvoi myös koivuja ja haapaa (Kuva 34). Ohtuanojan rannassa joen molemmin puolin kasvoi paikoin yksittäisiä haapoja, koivuja ja leppiä (Kuva 35). Jälkiä liito-oravasta ei havaittu näillä kohteilla. Suunnittelualue on enimmäkseen huonosti liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi sopivaa nuorta mäntymetsää, ojitettua suota ja peltoa, ja se sijoittuu aivan liito-oravan levinneisyysalueen luoteis-/pohjoisreunalle. Näin ollen liito-oravan esiintyminen alueella on erittäin epätodennäköistä.

Kuva 34. Haapoja, koivuja ja kuusia suunnittelualueen keskiosassa.

Kuva 35. Jokivarressa kasvoi yksittäisiä haapoja, koivuja ja leppiä.

6. VIITASAMMAKKO

6.1 Johdanto

Viitasammakko (*Rana arvalis*) on luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) laji. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltu luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin nojalla. Sen mukaan näiden paikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Lupa- ja valvontavirasto (LVV) voi kuitenkin myöntää poikkeuksen tästä sekä luontodirektiivin artiklassa 12 että luonnonsuojelulain 78.2 §:ssä mainitusta heikentämis- ja hävittämiskiellosta. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksistä on säädetty luontodirektiivin 16 artiklassa ja luonnonsuojelulain 83 §:ssä. Viitasammakko on luokiteltu Suomessa elinvoimaiseksi (LC) lajiksi (Hyvärinen, ym. 2019).

Suomessa viitasammakon levinneisyys painottuu maan etelä- ja keskiosiin, mutta havaintoja on koko maasta tunturialueita lukuun ottamatta (Nieminen & Ahola, 2017). Suomessa viitasammakko vaikuttaa olevan runsaimmillaan luonnontilaisessa elinympäristössä, mm. soilla, ja harvalukuisimmillaan kaupunkiympäristöissä. Lajin levinneisyyden ja runsauden arviointia vaikeuttaa vaikea tunnistettavuus,

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

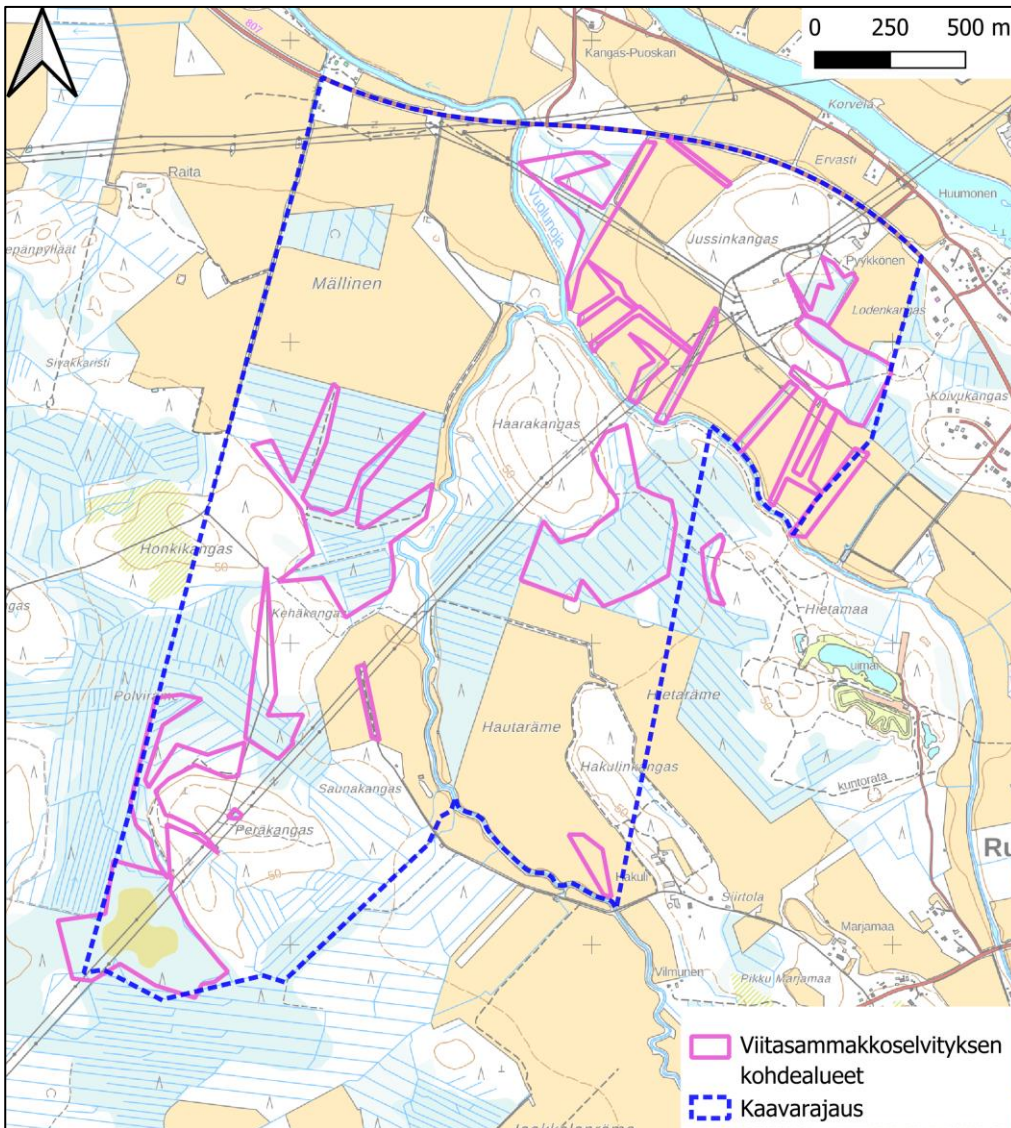
varsinkin kutuajan ulkopuolella. Viitasammakko voidaan varmasti määrittää äänen perusteella: soidinääni on lajityypillistä haukuntaa tai pulputusta. Matala ääni hukkuu helposti taustameluun ja kuuluu hyvälläkin säällä vain noin 100 metrin päähän. (Nieminen & Ahola, 2017.)

Lajin esiintymispaikoilla lisääntymispaikaksi voidaan tulkita ne vesialueen osat, joissa koirilla on lisääntymisreviirit, joissa pariutuminen ja kutu tapahtuvat ja joissa nuijapäät elävät. Soidintaminen riittää osoittamaan lisääntymispaikan olemassaolon. Levähdyspaikkaan kuuluvat päivälepopaikat esim. kasvillisuuden suojissa ja talvehtimispaikat sekä maa- että vesiympäristössä. Kutualueilla olevia talvehtimispaikkoja lukuun ottamatta levähdyspaikat eivät kuitenkaan ole yksiselitteisesti määriteltävissä. (Nieminen & Ahola, 2017).

6.2 Aineisto ja menetelmät

Selvitys tehtiin kahtena kierroksena toukokuun alussa (8. ja 12.5.2025). Maastotyöt ajoitettiin viitasammakon arvioituun kutuaikaan. Ensimmäisellä maastokäynnillä 8.5.2025 klo 16.30 – 22.30 lämpötila oli +5- +2°C. Sää oli pilvinen ja lähes tyyni. Toinen maastokäynti tehtiin 12.5.2025 klo 14.55 – 23.10 Lämpötila oli +15–+6°C. Sää oli aurinkoista ja myöhemmin pilvistä ja lähes tyyntä.

Viitasammakoiden kutu alkaa Pohjois-Pohjanmaalla yleensä toukokuun ensimmäisillä viikoilla, Etelä-Suomessa aikaisemmin. Koirat ovat hyvin äänessä tavallisesti kahden-kolmen viikon ajan. (Nieminen & Ahola, 2017; Sierla ym. 2004) Vuonna 2025 toukokuun alun sää oli vaihteleva, lämpötilan ollessa välillä ajankohtaan nähden tavanomaista kylmempi. Talvi oli ollut vähäluminen ja sää viileni huhtikuun lopussa vapuksi, ja lämpeni tämän jälkeen nopeasti, joten viitasammakon kudun arvioitiin sijoittuvan toukokuun alkupuoliskolle. Selvitysajankohta oli erittäin otollinen, ja sammakoita havaittiin suunnittelualueella ja sen lähistöllä. Suomen Lajitietokeskuksen interaktiivisessa ja jatkuvasti päivittyvässä Laji.fi-tietoportaalissa kutu vaikutti olevan tavanomaisessa aikataulussa, mutta käynnistyneen etelässä hiukan tavanomaista aiemmin. Viitasammakkoselvitys tehtiin kulkemalla läpi kaikkien suunnittelualueen suurempien ojien ja kosteikkojen vieret (Kuva 36).

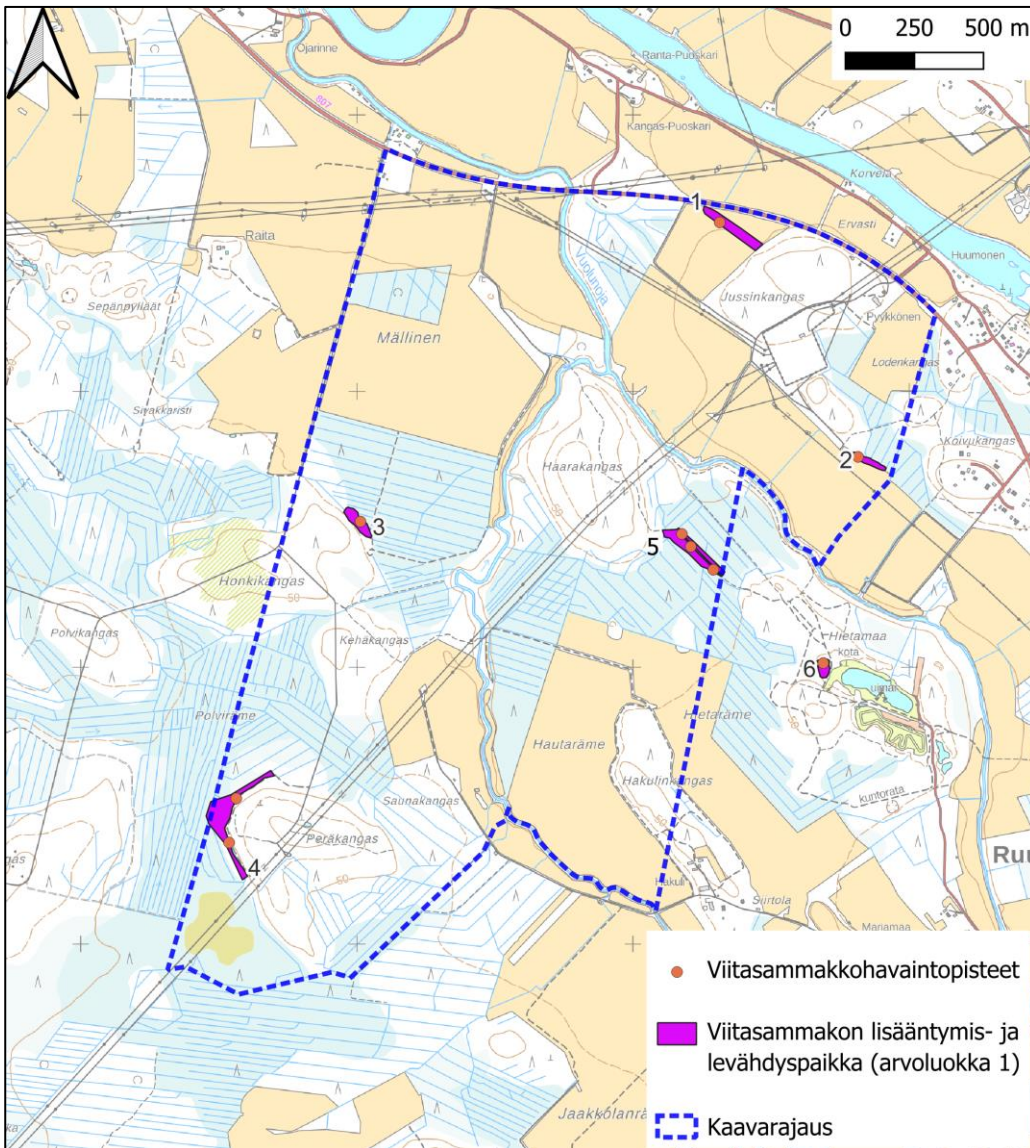

Kuva 36. Viitasammakkoselvityksessä kartoitettujen alueiden sijainti suunnittelualueella. Maastokartta: Maanmittauslaitos 2024.

6.3 Tulokset

Suunnittelualueella tai yhden kilometrin säteellä siitä ei ole Laji.fi:ssä (Suomen Lajitietokeskus 2025a) mainittuja tunnettuja viitasammakon esiintymispaikkahavaintoja.

Luontoselvityksen ensimmäisellä maastokäynnillä ei havaittu viitasammakoita. Osa ojista oli tuolloin vielä jäässä. Toisella maastokäynnillä suunnittelualueella havaittiin useita soidintavia viitasammakkokoiraita viidessä paikassa eri puolilla suunnittelualuetta. Soidinpaikat sijaitsivat metsäteiden ja peltojen ojissa, ja jokaisella niistä soidinsi ainakin yksi viitasammakkokoiras. Lisäksi havaittiin ainakin 10 soidintavaa viitasammakkokoirasta noin 340 m suunnittelualueen länsipuolella Hietamaan fresbeegolfkentän vieressä olevassa koirien uimapaikaksi kaivetussa lammessa. Näille paikoille rajattiin viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat. Viitasammakkokohteiden sijainti ja soidintavien viitasammakkokoiraiden havaintopaikat on esitetty seuraavissa karttakuvissa (koko suunnittelualue Kuva 37, lähikartat kohteen esittelyn yhteydessä).

Kuva 37. Viitasammakkoselvityksessä rajattu viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikat (kohteet 1-6) sekä paikat, joissa havaittu soidintavia viitasammakkokoiraita. Maastokartta ja ilmakuva: Maanmittauslaitos 2024.

Luontoselvityksen maastokäynneillä suunnittelualueella havaitut viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat arvoluokan 1 luontokohteita eli lainsäädännöllä turvattuja kohteita (Mäkelä ja Salo, 2023). Rajatut lisääntymis- ja levähdyspaikat sijaitsevat eri puolilla aluetta pellon sarkaojissa sekä metsäautotien leveissä reunoissa ja ojen lähiympäristössä.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Kohde 1. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka. Kuvion pinta-ala 0,80 ha.

Luontoarvaluokitus luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet.

Kohteen sijainti on esitetty sekä yleiskartalla (Kuva 37) että tarkemmalla karttaotteella (Kuva 38).

Kuva 38. Kohteen 1 viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikka pellon sarkaojassa. Ilmakuva: Maanmittauslaitos 2025

Kohde sijaitsee alueen luoteisosassa leveämmässä pellon sarkaojassa (Kuva 39). Kohteella havaittiin ainakin kaksi viitasammakkokoirasta. Ojan reunat ovat madaltuneet ja niillä kasvaa heiniä sekä yksittäisiä pajuja, jotka on kuitenkin raivattu pois. Ojassa oli havaittavissa kasvillisuutta, ja vettä oli runsaasti.

Kuva 39. Kohteen 1 viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka on leveä sarkaoja alueen luoteisosassa. Kuvauspäivä 12.5.2025, jolloin paikalla oli aktiivinen soidin käynnissä.

Suositus: Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltu luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin nojalla. Sen mukaan näiden paikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Kohdetta ei saa muuttaa viitasammakon lisääntymisen ja levähtämisen kannalta heikommaksi, esimerkiksi kudun kiinnittymisen kannalta oleellista ilmaversoista ja vesikasvillisuutta poistamalla tai sen kasvuedellytyksiä heikentämällä. Suoran muuttamisen lisäksi myöskään veden laatua ei tule lajin kannalta merkittävästi heikentää tai veden määrää merkittävästi muuttaa. Ojaan saa jatkossakin johtaa peltoalueen hulevesiä kuten nykytilanteessakin. Ojaan johdettavien hulevesien laatu ei saisi merkittävästi heiketä nykytilasta.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

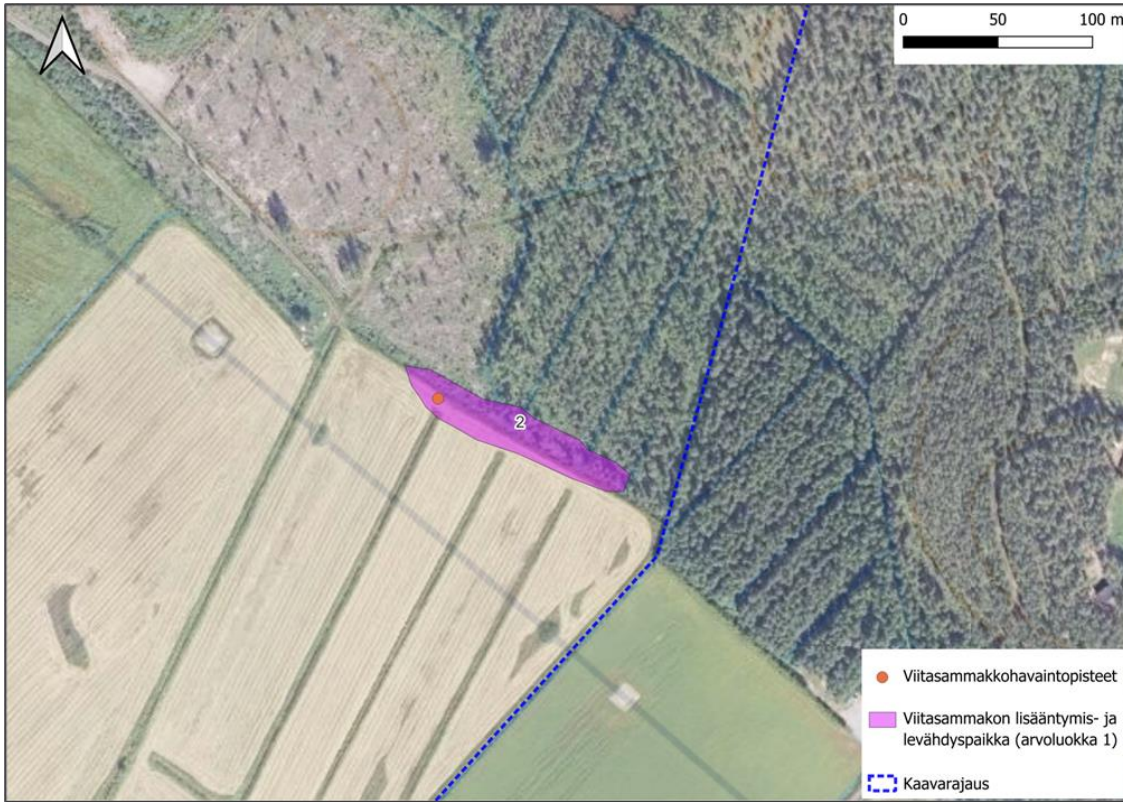
Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Kohde 2. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka. Kuvion pinta-ala 0,24 ha.

Luontoarvoluokitus luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet.

Kohteen sijainti on esitetty sekä yleiskartalla (Kuva 37) että tarkemmalla karttaotteella (Kuva 40).

Kuva 40. Kohteen 2 viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikka pellon ja metsän rajalle kaivetussa leveähkössä ojassa. Ilmakuva: Maanmittauslaitos 2025.

Kohde sijaitsee suunnittelualan länsiosassa pellon ja metsän reunavyöhykkeellä olevassa leveähkössä ojassa. Kohteella havaittiin ainakin kaksi viitasammakkokoirasta. Ojan reunat ovat madaltuneet ja niillä kasvaa heiniä ja pajuja (Kuva 41). Ojassa on runsaasti vesikasvillisuutta (todennäköisesti pikkulimaskaa (*Lemna minor*) sekä jotain muovirooskaa. Vesi ojassa oli hiukan madaltunut runsaan kasvillisuuden vuoksi.

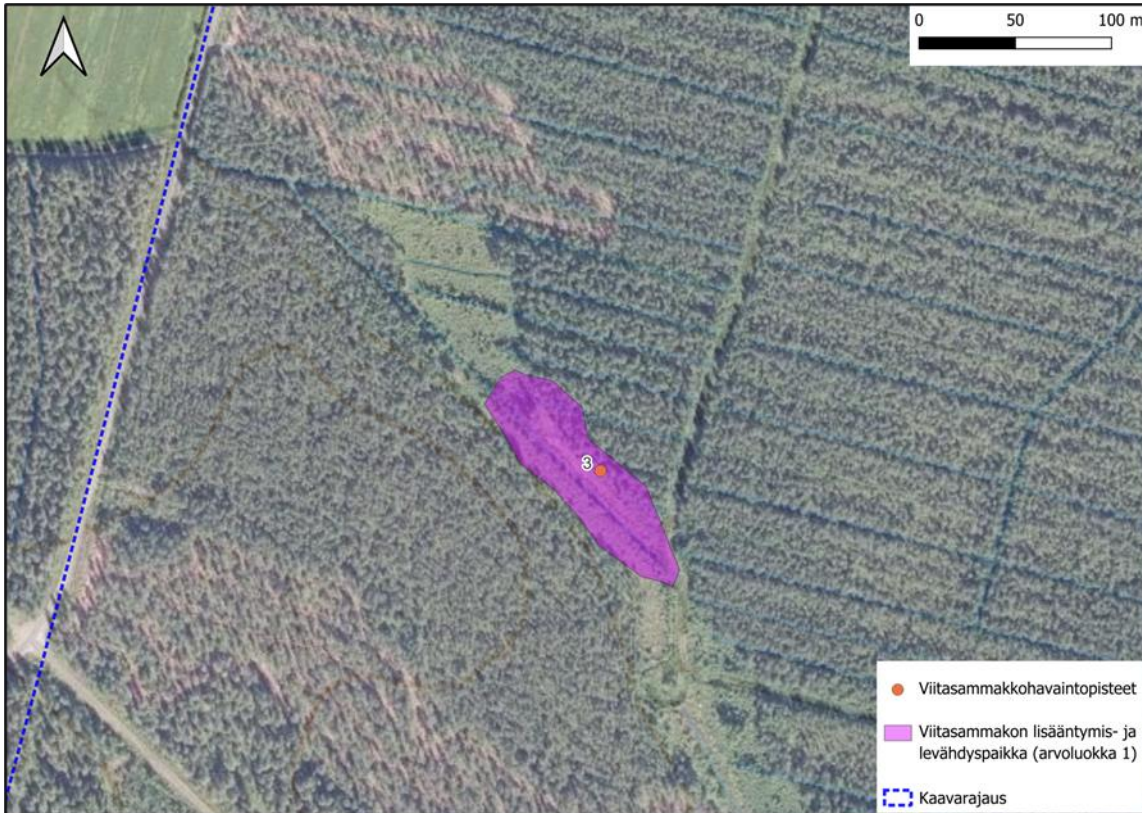
Kuva 41. Kohteen 2 viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka on pellon ja metsän rajalla oleva leveähkö oja. Kuvauspäivä 12.5.2025, jolloin paikalla oli aktiivinen soidin käynnissä.

Suositus: Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltu luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin nojalla. Sen mukaan näiden paikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Kohdetta ei saa muuttaa viitasammakon lisääntymisen ja levähtämisen kannalta heikommaksi, esimerkiksi kudun kiinnittymisen kannalta oleellista ilmaversoista ja vesikasvillisuutta poistamalla tai sen kasvuedellytyksiä heikentämällä. Suoran muuttamisen lisäksi myöskään veden laatua ei tule lajin kannalta merkittävästi heikentää tai veden määrää merkittävästi muuttaa. Ojaan saa jatkossakin johtaa pelto- ja metsäalueen hulevesiä kuten nykytilanteessakin. Ojaan johdettavien hulevesien laatu ei saisi merkittävästi heikentää nykytilasta.

Kohde 3. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka. Kuvion pinta-ala 0,44 ha.

Luontoarvoluokitus luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet.

Kohteen sijainti on esitetty sekä yleiskartalla (Kuva 37) että tarkemmalla karttaotteella (Kuva 42).

Kuva 42. Kohteen 3 viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikan sijainti metsätien varressa olevassa ojassa. Ilmakuva: Maanmittauslaitos, 2025.

Kohde sijaitsee alueen keskiosassa metsäautotien leveässä reunaojassa (Kuva 43). Ojan reunat ovat melko jyrkät, ja niillä kasvaa koivun- ja männyntaimia sekä kastikkaa ja muita heiniä. Kohteella havaittiin ainakin kolme viitasammakkokoirasta sekä ruskosammakko (*Rana temporaria*).

Kuva 43. Kohteen 3 viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka on leveä metsäautotien oja alueen luoteisosassa. Kuvauspäivä 12.5.2025, jolloin paikalla oli aktiivinen soidin käynnissä.

Suositus: Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltu luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin nojalla. Sen mukaan näiden paikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Kohdetta ei saa muuttaa viitasammakon lisääntymisen ja levähtämisen kannalta heikommaksi, esimerkiksi kudun kiinnittymisen kannalta oleellista ilmaversoista ja vesikasvillisuutta poistamalla tai sen kasvuedellytyksiä heikentämällä. Suoran muuttamisen lisäksi myöskään veden laatua ei tule lajin kannalta merkittävästi heikentää tai veden määrää merkittävästi muuttaa. Ojaan saa jatkossakin johtaa metsä- ja tiealueen hulevesiä kuten nykytilanteessakin. Ojaan johdettavien hulevesien laatu ei saisi merkittävästi heikentää nykytilasta.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

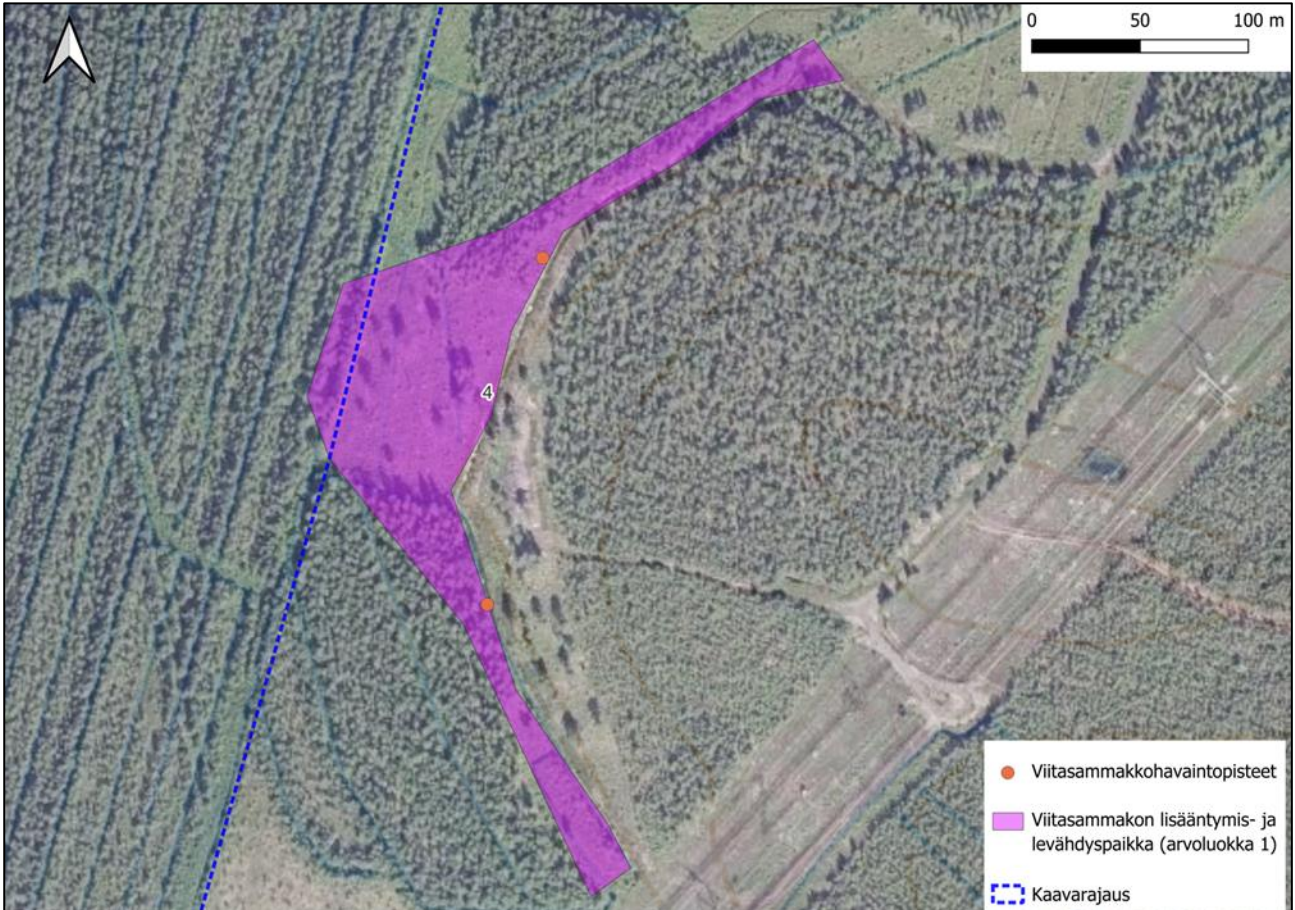
Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Kohde 4. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka. Kuvion pinta-ala 1,47 ha.

Luontoarvaluokitus luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet.

Kohteen sijainti on esitetty sekä yleiskartalla (Kuva 37) että tarkemmalla karttaotteella (Kuva 44).

Kuva 44. Kohteen 4 viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikan sijainti metsätien varressa olevassa ojassa. Ilmakuva: Maanmittauslaitos, 2025.

Kohde sijaitsee suunnittelualueen lounaisosassa metsäautotien varressa olevassa leveässä ja syvässä ojassa. Ojan reunat ovat jyrkät ja niillä kasvaa männyntaimia sekä varpuja (Kuva 45). Kohteella havaittiin ainakin kaksi soidintavaa viitasammakkokoirasta.

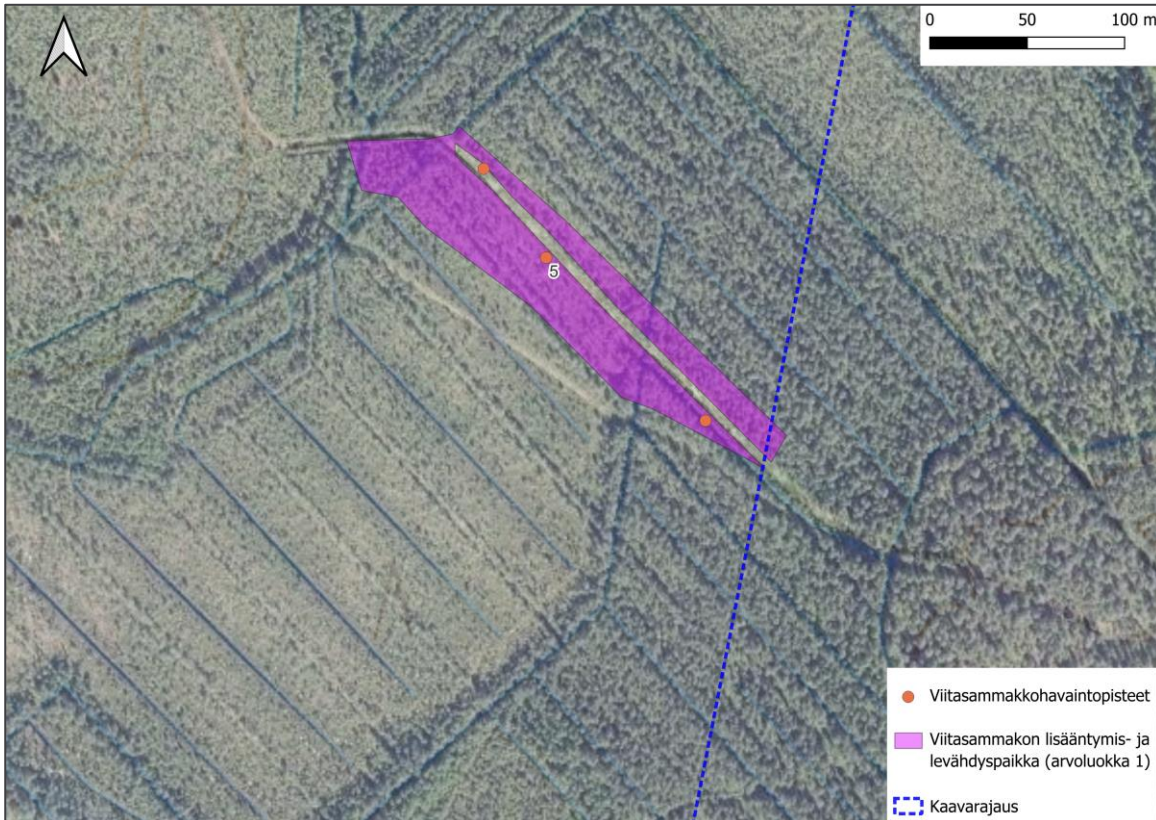
Kuva 45. Kohteen 4 viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka on leveä oja metsäautotien varressa alueen lounaisosassa. Kuvauspäivä 12.5.2025, jolloin paikalla oli aktiivinen soidin käynnissä.

Suositus: Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltu luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin nojalla. Sen mukaan näiden paikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Kohdetta ei saa muuttaa viitasammakon lisääntymisen ja levähtämisen kannalta heikommaksi, esimerkiksi kudun kiinnittymisen kannalta oleellista ilmaversoista ja vesikasvillisuutta poistamalla tai sen kasvuedellytyksiä heikentämällä. Suoran muuttamisen lisäksi myöskään veden laatua ei tule lajin kannalta merkittävästi heikentää tai veden määrää merkittävästi muuttaa. Ojaan saa jatkossakin johtaa metsäalueen ja tien hulevesiä kuten nykytilanteessakin. Ojaan johdettavien hulevesien laatu ei saisi merkittävästi heiketä nykytilasta.

Kohde 5. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka. Kuvion pinta-ala 0,93 ha.

Luontoarvoluokitus luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet.

Kohteen sijainti on esitetty sekä yleiskartalla (Kuva 37) että tarkemmalla karttaotteella (Kuva 46).

Kuva 46. Kohteen 5 viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikan sijainti ulkoilureitin varressa olevassa ojassa. Ilmakuva: Maanmittauslaitos, 2025.

Kohde sijaitsee suunnittelualan länsiosassa ulkoilureitin varressa olevissa leveissä ja syvissä ojissa polun molemmin puolin. Ojien reunat ovat jyrkät, ja niillä kasvaa pajuja, koivun- ja männyntaimia sekä heinää (Kuva 47). Kohteella havaittiin ainakin kolme soidintavaa viitasammakkokoirasta.

Kuva 47. Kohteen 5 viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka on leveä oja ulkoilureitin varressa alueen länsiosassa. Kuvauspäivä 12.5.2025, jolloin paikalla oli aktiivinen soidin käynnissä.

Suositus: Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltu luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin nojalla. Sen mukaan näiden paikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Kohdetta ei saa muuttaa viitasammakon lisääntymisen ja levähtämisen kannalta heikommaksi, esimerkiksi kudun kiinnittymisen kannalta oleellista ilmaversoista ja vesikasvillisuutta poistamalla tai sen kasvuedellytyksiä heikentämällä. Suoran muuttamisen lisäksi myöskään veden laatua ei tule lajin kannalta merkittävästi heikentää tai veden määrää merkittävästi muuttaa. Ojaan saa jatkossakin johtaa metsäaluetta ja tien hulevesiä kuten nykytilanteessakin. Ojaan johdettavien hulevesien laatu ei saisi merkittävästi heikentää nykytilasta.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Kohde 6. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka. Kuvion pinta-ala 0,25 ha.

Luontoarvoluokitus luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet.

Kohteen sijainti on esitetty sekä yleiskartalla (Kuva 37) että tarkemmalla karttaotteella (Kuva 48).

Kuva 48. Kohteen 6 viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikan sijainti kaava-alueen ulkopuolella olevassa pienessä lammessa. Ilmakuva: Maanmittauslaitos, 2025.

Kohde sijaitsee noin 380 m suunnittelualueesta länteen Hietamaan fresbeegolfkentän vieressä olevassa koirein uimapaikaksi merkityssä lammessa (Kuva 49). Kohteella havaittiin ainakin kymmenen soidintavaa viitasammakkokoirasta.

Kuva 49. Kohteen 6 viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka on pieni koirien uimapaikaksi kaivettu lampi noin 380 m kaava-alueen ulkopuolella. Kuvauspäivä 12.5.2025, jolloin paikalla oli aktiivinen soidin käynnissä.

Suositus: Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltu luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin nojalla. Sen mukaan näiden paikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Kohdetta ei saa muuttaa viitasammakon lisääntymisen ja levähtämisen kannalta heikommaksi, esimerkiksi kudun kiinnittymisen kannalta oleellista ilmaversoista ja vesikasvillisuutta poistamalla tai sen kasvuedellytyksiä heikentämällä. Suoran muuttamisen lisäksi myöskään veden laatua ei tule lajin kannalta merkittävästi heikentää tai veden määrää merkittävästi muuttaa. Ojaan saa jatkossakin johtaa metsäalueen ja tien hulevesiä kuten nykytilanteessakin. Ojaan johdettavien hulevesien laatu ei saisi merkittävästi heiketä nykytilasta.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

7. LEPAKOT

7.1 Johdanto

Kaikki Suomessa esiintyvät lepakot ovat luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) lajeja. Lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltu luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin nojalla. Sen mukaan näiden paikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Lupa- ja valvontavirasto (LVV) voi kuitenkin myöntää poikkeuksen tästä sekä luontodirektiivin artiklassa 12 että luonnonsuojelulain 78.2 §:ssä mainitusta heikentämis- ja hävittämiskiellosta. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksistä on säädetty luontodirektiivin 16 artiklassa ja luonnonsuojelulain 83 §:ssä.

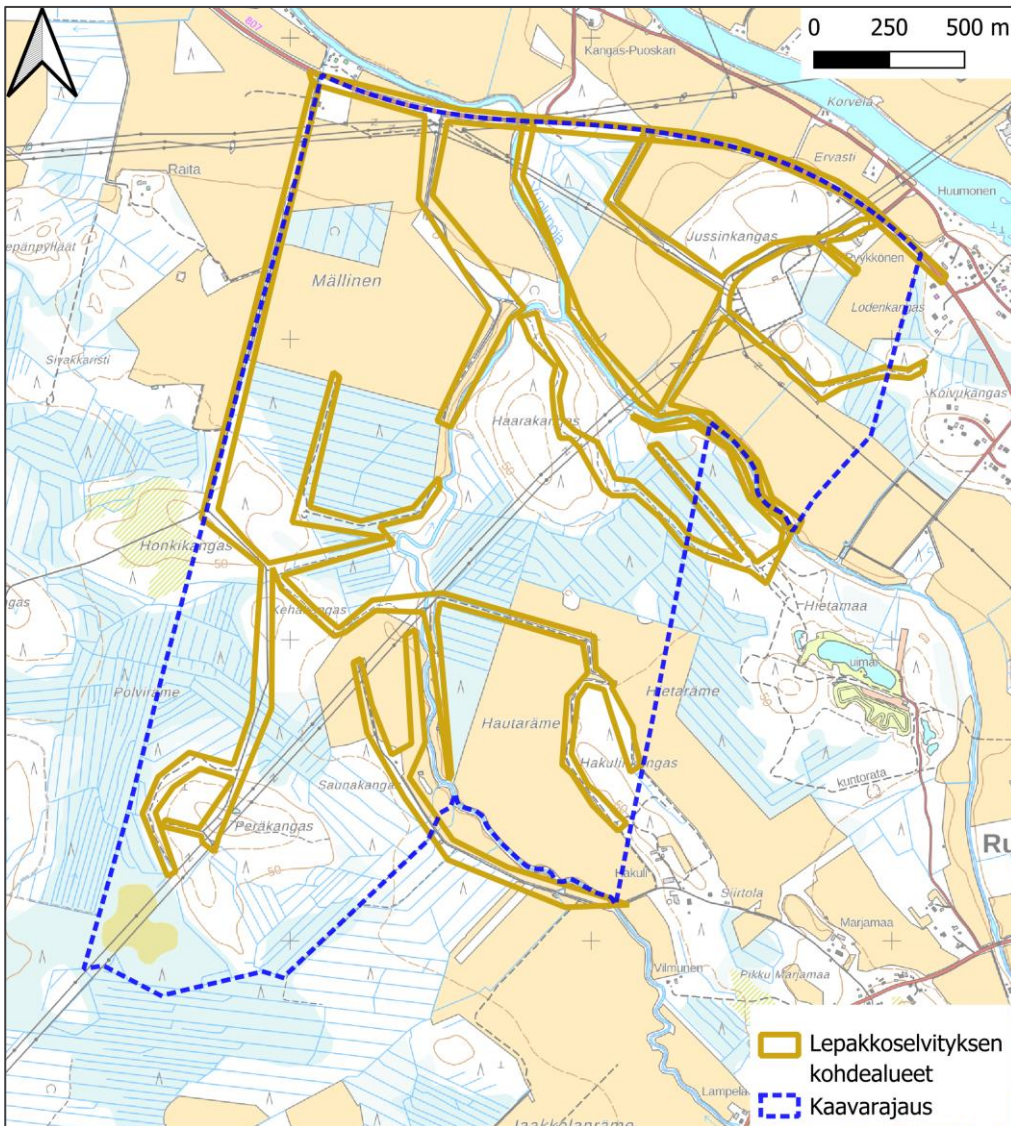
Suomessa esiintyy 13 lepakkolajia (Luonnontieteellinen keskusmuseo, 2019), joista Suomessa tavataan yleisesti viittä lepakkolajia; pohjanlepakko (*Eptesicus nilssonii*), vesisiippa (*Myotis daubentonii*), viiksisiiippa (*M. mystacinus*), isoviiksisiiippa (*M. brandtii*) ja korvayökkö (*Plecotus auritus*). Nämä viisi yleisintä lepakkolajia ovat kaikki luokiteltu Suomessa elinvoimaisiksi (LC) lajeiksi (Hyvärinen, ym. 2019) eivätkä ne ole myöskään alueellisesti uhanalaisia (Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2021). Pikkulepakkoakin on tavattu viime vuosina aiempaa enemmän etenkin rannikkoseuduilla. Muut lajit ovat harvalukuisempia tai satunnaisia vierailijoita. (Suomen lepakkotieteellinen yhdistys, 2024.) Suomessa lepakoiden levinneisyys painottuu maan etelä- ja osin keskiosiin. Pohjois-Suomessa esiintyviä lepakkolajeja ovat ainakin pohjanlepakko, vesisiippa ja isoviiksisiiippa.

Lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja voi olla esimerkiksi rakennusten ullakoilla, mikäli rakennuksessa on lepakon mentäviä kulkuaukkoja rakenteissa. Mahdollisia talvehtimispaikkoja ovat kohteet, joissa on lepakoiden talvehtimisen kannalta otolliset ja suhteellisen pysyvät olot, joita ovat muun muassa tasainen, hieman plusasteiden puolella pysyvä lämpötila ja suuri ilmankosteus (Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry, 2023.)

7.2 Aineisto ja menetelmät

Suomessa lepakoiden kartoittamiseen on vakiintunut käytäntö, joka koostuu kolmesta käyntikierrroksesta kesän aikana (kesä-, heinä- ja elokuussa, Suomen lepakkotieteellinen yhdistys, 2023).

Lepakoita tarkkailtiin yöllä noin kello 22.30–03.00, liikkuen hiljaisesti sekä autolla että osittain kävellen suunnittelualueen teillä ja metsissä (Kuva 50). Havainnointia tehtiin suotuisina, lämpiminä öinä, jolloin lämpötila oli vähintään 8 °C (Taulukko 4), ja usein lämpötila ylitti kymmenen astetta. Liian kylmä, tuulinen tai sateinen sää vähentää lepakkojen saalistusaktiivisuutta. Maastoinventoinneissa keskityttiin erityisesti saalistusalueiden löytämiseen.

Kuva 50. Suunnitellut lepakkoselvityksen reitit suunnittelualueella ja sen lähialueilla. Maastokartta: Maanmittauslaitos, 2024

Havainnoinnissa käytettiin ultraäänidetektoria Echo Meter Touch 2 PRO. Tällä älypuhelimkeen liitettävällä mikrofoni-moduulilla (USB C -liitin) ja ohjelmalla on mahdollista kuunnella ja äänittää sekä seurata näytöltä lepakoiden ääniä reaaliaikaisesti. Äänitunnistusohjelmalla saa lisäksi apua lajinmäärittäykseen. Laitteen äänitystaajuudet ulottuvat 192 kHz:een asti

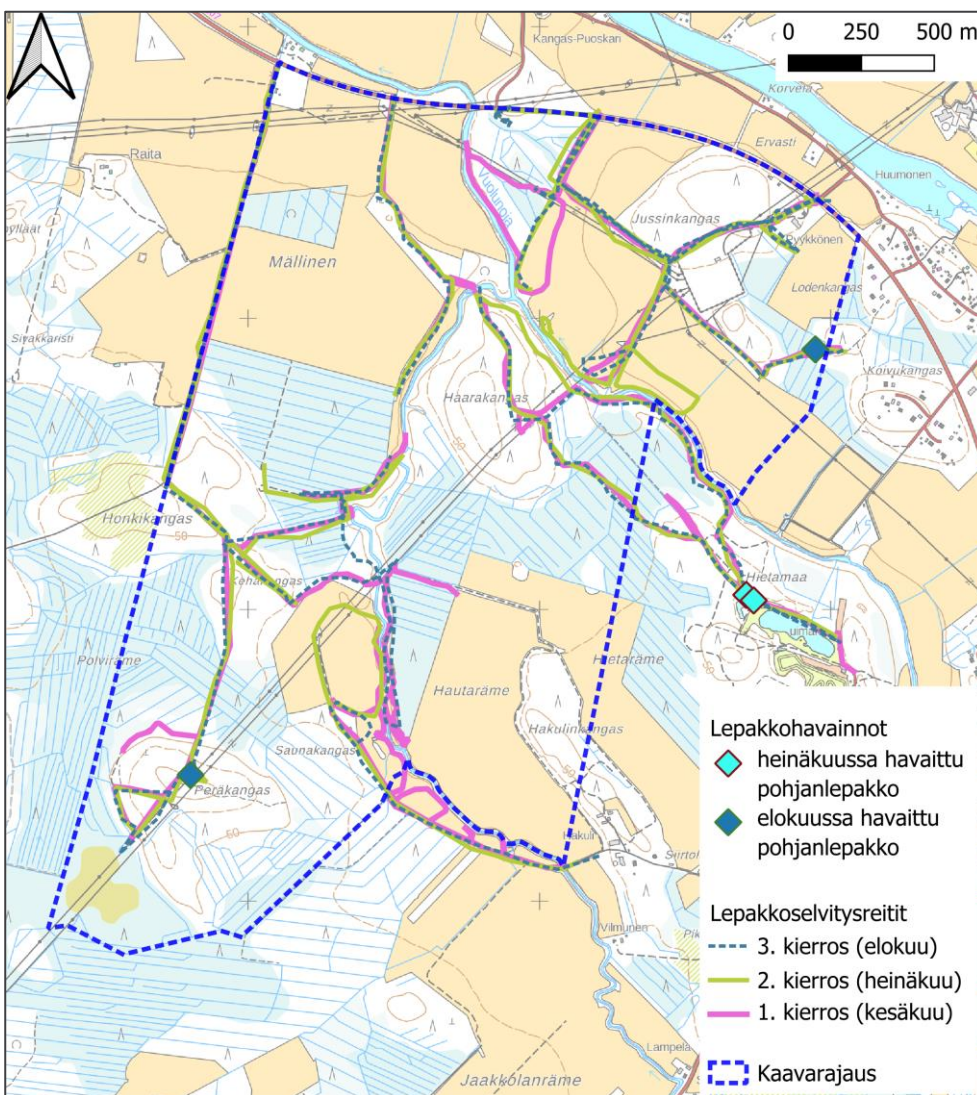
Taulukko 4. Lepakkoselvityksen ultraääniseurantojen ajankohdat ja säätilat.

Pvm.	Klo	Auringon lasku	Auringon nousu	Lämpötila (°C)	Tuuli (m/s)	Pilvisuus
18.-19.6.2025	22.45–3.00	0.17	2.28	+14–11	5	8/8, ajoittaista tihkusadetta
19.-20.6.2025	23.00–1.45	0.17	2.28	+9–9	2	7/8
14.-15.7.2025	23.15–3.10	23.29	3.22	+19–14	2–1	0/8, aamuyötä kohden avoimilla paikoilla sumua
15.-16.7.2025	23.10–1.55	23.26	3.25	+18–13	2–1	0/8, aamuyötä kohden avoimilla paikoilla sumua
12.-13.8.2025	21.55–2.00	21.50	4.59	+14–10	2	1/8–0/8, avoimilla paikoilla sumua
13.-14.8.2025	21.50–1.10	21.45	5.00	+14–8	1	1/8, avoimilla paikoilla paikoin sumua

7.3 Tulokset

Suunnittelualueella tai yhden kilometrin säteellä suunnittelualueesta ei ole Laji.fi:ssä (Suomen Lajitietokeskus 2025a) mainittuja tunnettuja lepakoiden esiintymispaikkahavaintoja.

Kartoituksessa saadut havainnot koskivat yksittäisiä pohjanlepakoita (Kuva 51). Kesäkuun kartoituskiertoilla ei havaittu lepakoita. Heinäkuun kartoituksessa ei havaittu lepakoita suunnittelualueella, mutta alueen ulkopuolella havaittiin ainakin yksi saalistava pohjanlepakko. Havainto tehtiin noin 270 m suunnittelualueesta kaakkoon Hietamaan frisbeegolfradan ja uimapaikan tuntumassa. Lepakosta ei tehty näköhavaintoa, mutta detektori tunnisti sen kaikuluotauksen pulsseista pohjanlepakoksi. Elokuun kartoituksessa havaittiin vähintään kolme metsäautotien yläpuolella ruokailevaa pohjanlepakkoa alueen itäosassa Lodenkankaan ja Koivukankaan lähellä. Lisäksi elokuun kartoituksessa havaittiin niin ikään vain detektorilla yksi saalistava pohjanlepakko Peräkankaalla alueen eteläosassa lähellä voimalinjan alle kaivettua lampea.

Kuva 51. Suunnittelualueella tehdyt pohjanlepakkohavainnot ja kuljetut selvitysreitit. Maastokartta: Maanmittauslaitos 2025.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Tulosten perusteella suunnittelualueelle ei rajattu lepakoille arvokkaita alueita.

8. SAUKKO

8.1 Johdanto

Saukko (*Lutra lutra*) kuuluu Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajeihin, joille edellytetään tiukkaa suojelua. Suojelulla tähdätään kyseisten lajien pitkäaikaiseen säilymiseen EU:n alueella. Liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n nojalla. Lupa- ja valvontavirasto (LVV) voi kuitenkin myöntää poikkeuksen tästä sekä luontodirektiivin artiklassa 12 että luonnonsuojelulain 78 §:ssä mainitusta heikentämis- ja hävittämiskiellosta. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksistä on säädetty luontodirektiivin 16 artiklassa ja luonnonsuojelulain 83 §:ssä. Saukko on Suomessa elinvoimainen (Hyvärinen ym., 2019). Se ei ole myöskään alueellisesti uhanalainen (Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, 2021).

Saukko esiintyy nykyisin koko Suomessa. Aikanaan metsästys ja ympäristömyrkyt romahduttivat kannan, mutta rauhoituksen myötä saukko on palannut entisille asuinsijoilleen (Liukko, 1999). Nykyisin liikenne on merkittävä sauikkojen kuolemia aiheuttava tekijä (Sulkava, 2017). Lajin elinpiiri on hyvin laaja, usein kymmenien kilometrien pituinen vesistöreitoinen osa. Suotuisat lisääntymis- ja levähdyspaikat sijaitsevat yleensä jokialueilla, joiden rannoilla kasvaa puuvartisia kasveja. Saukon on yleisesti ajateltu olevan hyvä virtavesien tilan mittari, mutta nykyisin sauukkoa esiintyy hyvin monenlaisissa, myös rehevöityneissä ja vedenlaadultaan heikentyneissä vesistöissä (Liukko, 1999; Sulkava, 2017). Koska sauukko ei itse pysty tekemään avantoja jäähän, laji on talvella riippuvainen läpi talven sulana pysyvistä virtapaikoista.

Lisääntymispaikkaan kuuluvat sekä synnytyspesä, pienten poikasten siirtopesä, että näiden lähistöllä sijaitsevat talvella sulana pysyvät vesistön osat, joilla pentue talvella saalistaa ja jotka sauukonaaras on syksyllä hajumerkinnyt poikuereviirinsä ydinalueeksi. Lisääntymispaikan laajuus riippuu saatavilla olevan ravinnon määrästä. Runsaasti ravintoa sisältävällä paikalla se voi olla yksi suurehko koski, mutta pienemmillä vesistöillä yleensä useamman melko lähemmä talvisen ruokailupaikan kokonaisuus (Sulkava, 2017). Urossaukkojen reviiri on suurempi kuin naaraiden, ja ne voivat liikkua kauaskin jokien sulapaikoista siirtyessään reviirin osilta toiselle.

Talviaikaan saukon lisääntymispaikka paikannetaan ja määritellään poikueiden ja naaraan lumijälkien perusteella. Tärkeintä on selvittää lisääntymispaikan ravinnonsaantimahdollisuuksien perusteella kriittiset alueet, eli kovillakin pakkasilla sulana pysyvät uomien osat. Levähdyspaikoista ovat löydettävissä ja rajattavissa vain pitkään käytetyt suojaiset kuustenalustat, osa luolista ja majavanpesät. Muut levähdyspaikat ovat joko hyvin vaikeasti löydettäviä tai epäsäännöllisesti käytettyjä, ja siten niitä ei yleensä kyetä rajaamaan tai ne eivät ole luontodirektiivin mukaisia levähdyspaikkoja (Sulkava, 2017). Kesällä saukon jälkien havaitseminen on vaikeampaa, mutta havaittavissa ovat saukon käyttämät polut, rantahiekkaan tai mutaan painautuneet jäljet ja ulosteet.

8.2 Aineisto ja menetelmät

Saukkoselvityksen maastotöissä noudatettiin soveltaen Sulkavan (julkaisuissa Liukko, 1999; Sulkava, 2007 ja 2017) kuvaamia menetelmiä. Saukon talvinen inventointi perustuu lumijälkilaskentaan saukon talvisilla ruokailupaikoilla ja niiden välillä. Saukkoselvitykset on helpointa tehdä talvella, jolloin voidaan myös varmistaa, onko selvitettävällä alueella lisääntymispaikkaa. Saukkoaraat keskittävät pentueensa elämän ympäri

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

vuoden sulana pysyville virtavesien osille, joten poikueen talvinen ruokailupaikka on osa saukon lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Saukkoinventointi toteutetaan kulkemalla alueen vesistöjen rannat joko yhden tai useampia kertoja kauttaaltaan läpi.

Karttatarkastelun perusteella kaavan suunnittelualueen sisäpuolella olevissa Vuolunojassa ja Ohtuanojassa on todennäköisesti saukon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi soveltuvia sulana pysyviä virtavesijaksoja. Lisäksi suunnittelualueen vedet valuvat osittain alueen pohjoispuolella noin 200 m päässä olevaan Siikajokeen. Maastokäynnit kohdistettiin näiden kolmen vesistön rannoille (Kuva 52). Lisäksi tarkastettiin suunnittelualueella olevien isojen valtaojien varsia. Maastokäynti tehtiin 7.3.2025. Selvitystä tehtäessä valittujen kohdealueiden rantoja pitkin liikuttiin hiihtäen ja kävellen, saukon jälkiä ja jätöksiä etsien, pyrkimyksenä tunnistaa saukon lisääntymis- ja levähdyspaikat. Havainnoinnin apuna käytettiin myös kiikareita, koska rantojen jyrkkyydestä ja jokien jäätilanteesta johtuen joidenkin kohteiden lähempi tarkastelu oli hankalaa.

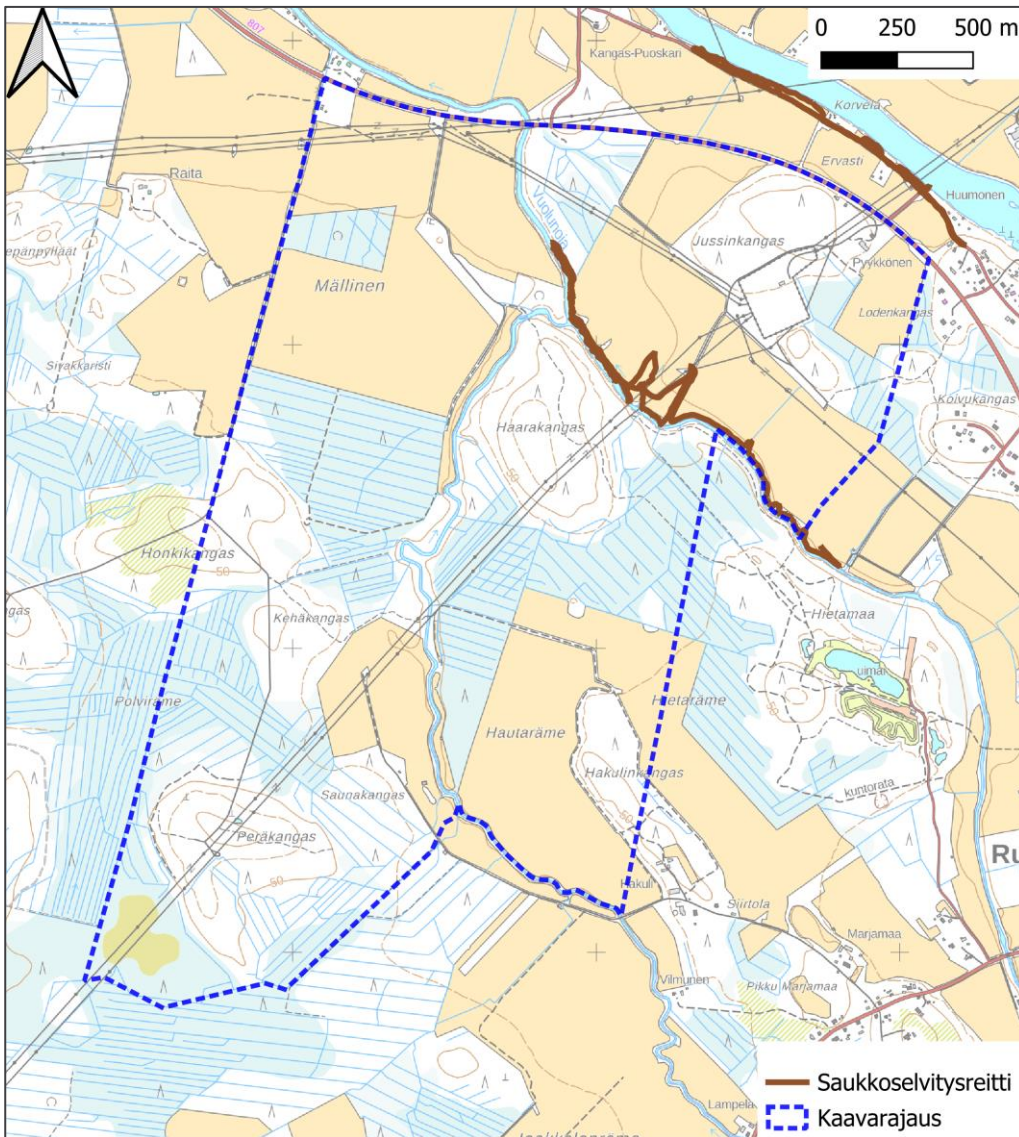
Lunta oli selvityksiä edeltävinä viikkoina satanut niukasti ja lämpötila oli ollut tavanomaista korkeampi, jolloin lumi ja jäät olivat alkaneet sulaa. Maastokäynnin aikaan hangen päällä oli noin viiden sentin kerros uutta lunta, joka oli satanut noin vuorokautta aiemmin.

Selvityksiä täydennetään tarvittaessa maastokaudella 2026 Vuolunojan eteläosan osalta.

8.3 Tulokset

Suomen Lajitietokeskuksen (2025a) tietokannassa (aineistopyyntö 7.2.2025) ei ole suunnittelualueelle tai kilometrin etäisyydelle siitä sijoittuvia saukkohavaintoja.

Maastokäynnillä ei havaittu saukon lumijälkiä tai jätöksiä. Vuolunojan pohjoisosassa ja Ohtuanojassa oli useita potentiaalisia sulia virtapaikkoja, mutta niiden ympäristössä havaittiin vain ketun sekä minkin tai karpän jälkiä (Kuva 53 ja Kuva 54). Alueella ei juurikaan ollut saukon lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi sopivia oksat maahan asti kasvavia kuusia vaan rannat olivat joko harvapuustoisia tai pensoittuneita tai puut olivat pääosin nuoria.

Kuva 52. Suunnittelualueen lähialueella tehty saukkoselvitys. Selvitystä täydennetään tarvittaessa maastokaudella 2026. Maastokartta: Maanmittauslaitos 2024.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Kuva 53. Minkin lumijälkiä Vuolunojan jäällä

Kuva 54. Sula virtapaikka Vuolunojalla. Paikan lähellä ei näkynyt saukon jälkiä.

9. KIRJOJOKIKORENTO

9.1 Johdanto

Luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) lajeihin kuuluu Suomessa esiintyvistä sudenkorentolajeista lummelampikorento (*Leucorrhinia caudalis*), täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*), sirolampikorento (*Leucorrhinia albifrons*), kirjojokikorento (*Ophiogomphus cecilia*), idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*) ja viherukonkorento (*Aeshna viridis*). Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltu luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin nojalla. Sen mukaan näiden paikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Lupa- ja valvontavirasto (LVV) voi kuitenkin myöntää poikkeuksen tästä sekä luontodirektiivin artiklassa 12 että luonnonsuojelulain 78 §:ssä mainitusta heikentämis- ja hävittämiskiellosta. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksistä on säädetty luontodirektiivin 16 artiklassa ja luonnonsuojelulain 83 §:ssä. Luontodirektiivin sudenkorentolajit on viherukonkorentoa (vaarantunut, VU) lukuun ottamatta luokiteltu Suomessa elinvoimaisiksi (LC) lajeiksi (Hyvärinen, ym. 2019), eivätkä ne ole myöskään alueellisesti uhanalaisia (Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2021). Tämän selvityksen kohdelajina oli kirjojokikorento, jonka olisi levinneisyytensä puolesta mahdollista esiintyä suunnittelualueella.

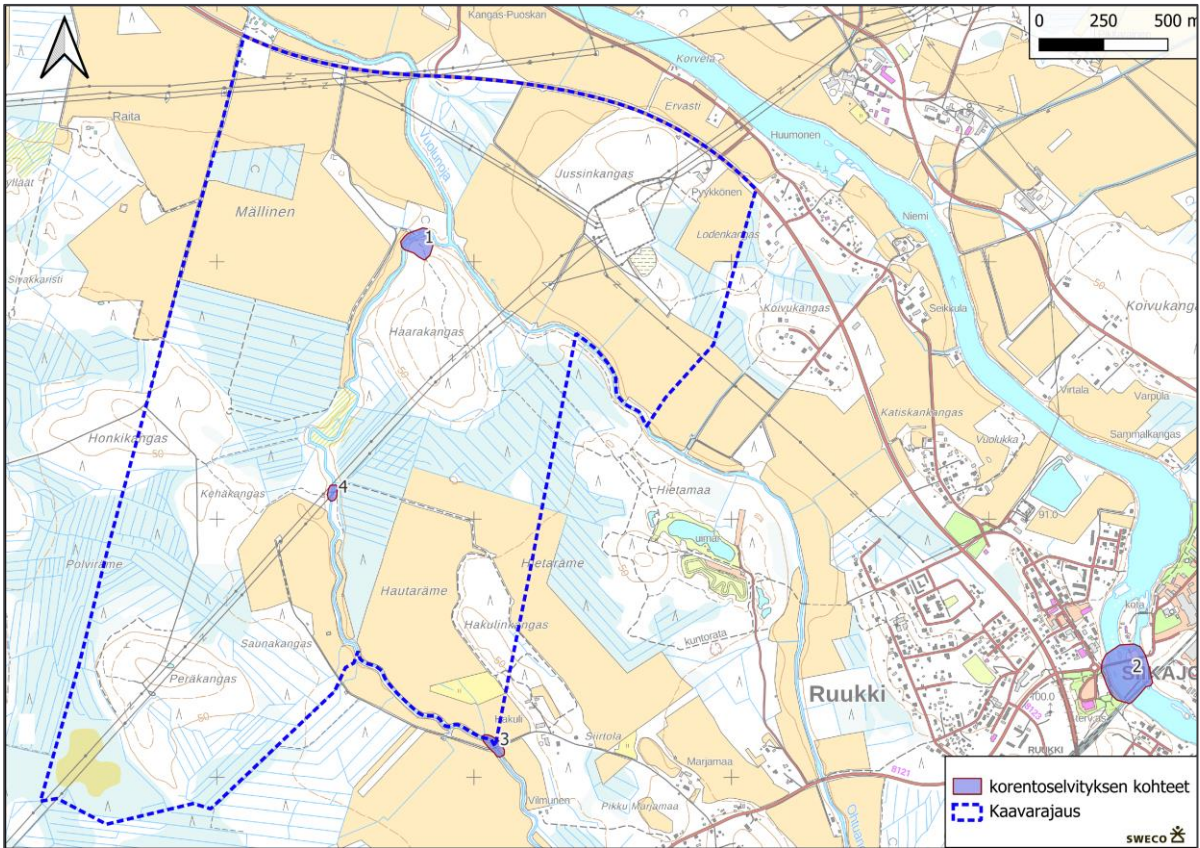
Kirjojokikorento elää pienten virtavesien matalilla koskialueilla. Sille sopivaa elinympäristöä ovat kirkasvetiset ja hiekka- tai kivikkopohjaiset, mutta myös sameammat hiekkapohjaiset pienet joet ja purot, joilla on koiraille aurinkoisia tähytyspaikkoja. Koiraat pitävät reviiä koskiosuuksilla, tähytäen koskikivillä, puunrungoilla tai rantakasveilla. Naaraat ja nuoret koiraat ruokailevat paahteisilla, suojaosan aluskasvillisuuden paikoilla metsäaukeilla, aurinkoisilla rinteillä, suonreunoilla, tuulensuojaisilla hakkuuaukeilla, metsäautoteiden reunoilla, sähkölinjojen alusilla ja sorakuopissa, jopa kilometrien päässä lisääntymispaikoista. Yöllä ja pilvisellä säällä kirjojokikorennot ovat suojassa puissa ja muun kasillisuuden seassa. (Nieminen & Ahola, 2017).

Kirjojokikorennon esiintymisen kannalta merkittävin uhkatekijä on veden laadun heikkeneminen, esimerkiksi maatalouden, ojitusten ja turvesoiden vaikutuksesta. (Nieminen & Ahola, 2017).

Kirjojokikorentoja on tavattu lennossa 13.6.–27.9. Direktiivilajioppaan mukainen inventointiaika on 10.7.–15.8. klo 9–18 välillä. (Nieminen & Ahola, 2017).

9.2 Aineisto ja menetelmät

Korentoselvityksen kirjojokikorennon lisääntymis- ja levähdysalueet selvitysalueella direktiivilajioppaassa (Nieminen & Ahola, 2017) kuvattuja menetelmiä soveltaen. Kirjojokikorentokartoituksessa suunnittelualan keskellä virtaavan joen (Vuoluoja) sekä läheisen Siikajoen koskipaikat tarkastettiin kävellen ja kiikaroiden auringonpaisteella. Havaitut koiraat laskettiin ja niiden sijainti merkittiin ylös. Tulosten perusteella rajattiin asiantuntija-arviona korentojen lisääntymis- ja levähdysalueet. Lisääntymispaikasta kauempana olevat levähdyspaikat eivät ole direktiivilajioppaan mukaan yksiselitteisesti määriteltävissä, joten niiden rajaaminen ei sisälly selvitykseen. Maastokäynnit kohdistettiin potentiaalisiksi todetuille alueille, jotka on kuvattu seuraavalla kartalla (Kuva 55).

Kuva 55. Kirjojokikorenon maastoselvitykset kohdennettiin neljälle kohteelle, joilla karttatarkastelun perusteella oli potentiaalia lajin elinympäristöksi. Valitut kohteet olivat valoisia ja avoimia, mikä on eduksi kirjojokikorennolle ja auttaa korentojen havainnoinnissa. Eniten aikaa vietettiin kohteilla 1, ja 2 joilla elinympäristön laatu todettiin parhaaksi.

Korentoselvitys tehtiin kolmena maastopäivänä. Ajankohdat ja vallinneet olosuhteet on kuvattu seuraavassa taulukossa (Taulukko 5).

Taulukko 5, Kirjojokikorentoselvityksen ajankohdat ja maastokäynneillä vallinneet olosuhteet.

Pvm.	Klo	Lämpötila (°C)	Tuuli (m/s)	Pilvisuus	Laskenta-kierros
14.7.2025	12:00–15:00	27–28°C	2 m/s	0/8	1. kierros
21.7.2025	12.15–15.30	26–27°C	2 m/s	0/8	2. kierros
23.7.2025	12.00–15.30	28°C	1–2 m/s	0/8	3. kierros

Lähtötietoina käytettiin Suomen Lajitietokeskukselle 15.11.2024 ja 7.2.2025 tehtyä aineistopyyntöä kirjojokikorenon esiintymisestä suunnittelualueella ja sen läheisyydessä.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

9.3 Tulokset

Suomen lajitetokeskuksen (2024 ja 2025a) tietokannassa (aineistopyyntö 15.11.2024 ja 7.2.2025) ei ollut selvitysalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvia kirjojokikorentohavaintoja. Läheisin havainto lajista on tehty Limingassa noin 20 kilometrin päässä selvitysalueesta pohjoiseen.

Kirjojokikorentoa ei myöskään havaittu selvitetyleiltä alueilta. Kirjojokikorennolle sopivia hiekka- tai sorapohjaisia koskipaikkoja oli selvityksen kohteena olevissa puroissa hyvin vähän, ja enimmäkseen vesi oli ruskeaa ja rautasakkaista. Kirjojokikorenon kannalta kaikkein potentiaalisin alue oli kohde 1. jolla oli noin sadan metrin matkalla nopeammin virtavaa vettä ja vaihtelevan syvyyttä kivi ja sorapohjaa. Toinen kirjojokikorennolle mahdollisesti soveltuva alue oli kohteella 2, missä virtavaa vettä oli runsaasti ja vesi oli jonkin verran kirkkaampaa. Tälläkin kohteella joen pohja näytti muodostuvan vaihtelevan kokoisesta kiviaineksesta. Joki on kuitenkin vuolas ja leveä. Tyypillisemmin kirjojokikorento viihtyy pienemmillä uomilla.

Seuraavaksi kartalla (Kuva 55) numeroidut, maastossa tarkistetut kohteet esitellään lyhyesti.

Kohde 1.

Kuva 56. Vuolunojan mutkasta löytyy ripeämmin virtava matala osuus.

Ensimmäinen kohde sijaitsee Vuolunojan Mällisen ja Haarakankaan välisellä osuudella. Uoman mutkassa on noin sadan metrin matkalta ripeästi virtavaa vettä. Uoma oli heinäkuussa kapeimmillaan noin kymmenen metriä leveä ja matalimmasta kohdasta kahlattavissa ylitse kumisaappailla. Pohja muodostui vaihtelevan kokoisesta kiviaineksesta ja syvyys vaihteli jonkin verran (Kuva 56). Uoma oli keski- ja iltapäivällä paikoin

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

puiden varjostama ja paikoin valoisa. Vesi oli melko ruskeaa johtuen siitä, että uoma kulkee pitkältä matkalta peltoalueiden lomassa ja saa paljon ravinteita. Uoman matalimman kohdan läpi kulkee tiepohja Mällisestä Haarakankaalle. Tiepohjaa on todennäköisesti käytetty metsätaloustarkoituksiin.

Kohteella havaittiin neidonkorentoa, litteähukankorentoa ja välkekorentoa.

Kirjojokikorentoa ei havaittu kohteella, mutta elinympäristö on ainakin osittain lajille soveltuvaa.

Kohde 2.

Kuva 57. Siikajoen varrella rautatiesillan alapuolella on pienimuotoinen koski.

Kohde 2. on Siikajoella Ruukin rautatiesillan alapuolella sijaitsevan koskipaikan ympäristössä (Kuva 57). Joki on tällä kohdalla melko matala ja pohja muodostuu vaihtelevan kokoisesta kiviaineksesta, mikä sinällään sopii kirjojokikorennonle. Laji esiintyy kuitenkin tyypillisesti pienempien uomien varsilla, joten joenuoman leveys ja rantojen avoimuus eivät varsinaisesti tue kirjojokikorennon esiintymistä. Kuvassa vasemmalle puiden taakse sijoittuva kapeampi sivu-uoma on suojaisampi, mutta pohja on toisaalta sivu-uomassa mutainen ja virtaus heikompi. Alue ei ole kirjojokikorennon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi ideaali, mutta kohdetta tarkkailtiin kaikilla kolmella maastokäynnillä, jotta alueen lajistosta saataisiin riittävän hyvä yleiskuva.

Kohteella havaittiin pihtijokikorentoa (erityisesti soraisilla rantavalleilla joen molemmin puolin), neidonkorentoa, immenkorentoa, välkekorentoa ja sulkakoipikorentoa. Nämä lajit eivät ole uhanalaisia tai muuten huomionarvoisia.

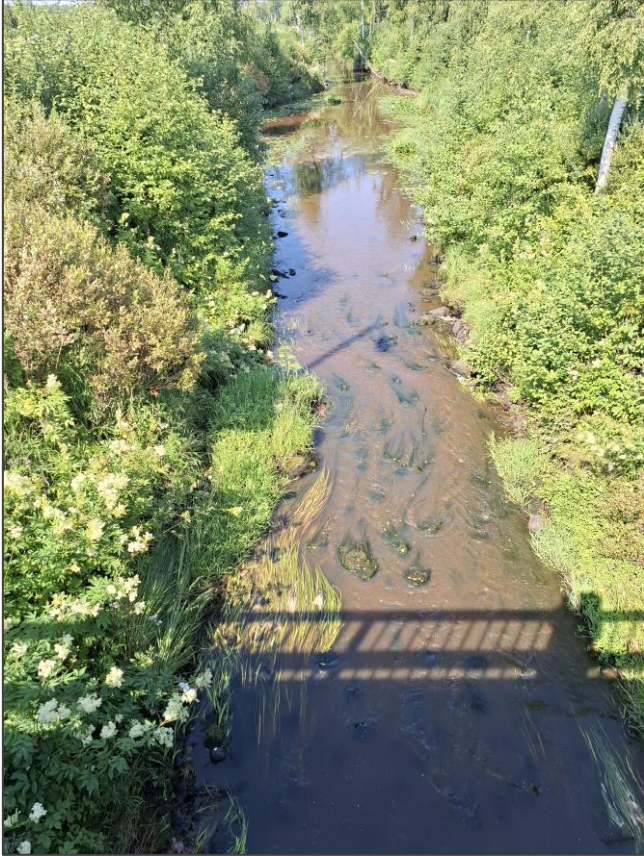
Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Kohde 3.

Kuva 58. Vuolunojan ylitsekulkevan sillan kohdalla on matala virtapaikka, joka ei kuitenkaan sovellu laadultaan kirjojokikorennolle.

Kohde 3 sijaitsee Vuolunojan yläjuoksulla noin kahden kilometrin päässä kohteelta 1. Sillan kohdalla on noin 30 metrin matkalla hiukan ripeämmin virtaavaa vettä ja jonkin verran kiviä (Kuva 58). Kohde käytiin tarkistamassa maastossa yhden kerran, mutta sen tutkimiseen ei käytetty tämän enempää aikaa, sillä kirjojokikorenon esiintyminen kohteella todettiin hyvin epätodennäköiseksi.

Vesi on hyvin sameaa ja kasvillisuuden perusteella vaikuttaa siltä, että uoman pohja on todennäköisimmin mutainen. Elinympäristö ei siis sovellu sora tai hiekkapohjilla viihtyvän kirjojokikorenon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi.

Kohteella havaittiin neidonkorentoa ja välkekorentoa. Nämä lajit eivät ole uhanalaisia tai muutoin huomionarvoisia.

Kohde 4.

Kuva 59. Vuolunojan ylitsekulkevan kelkkareittisillan kohdalla on virtapaikka, joka ei kuitenkaan sovellu laadultaan kirjojokikorennolle.

Kohde 4. sijaitsee Vuolunojalla noin kilometrin kohteelta 1 yläjuoksuun ja sen kohdalla Vuolunojan ylittää kelkkareittiä varten rakennettu puinen silta (Kuva 59). Kohde käytiin tarkistamassa maastossa yhden kerran, mutta sen tarkkailuun ei käytetty tämän enempää aikaa, sillä kohde ei sovellu kirjojokikorennon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi. Uoma on kohteella syvä ja samea ja mitä ilmeisimmin mutapohjainen. Pohjaa tunnusteltiin pitkän kepin avulla.

Kohteella havaittiin välkekorentoja. Laji ei ole uhanalainen tai muuten huomionarvoinen.

Suunnittelualueella ei selvityksen perusteella ole kirjojokikorennon lisääntymis- ja levähdysalueita, joiden heikentäminen olisi luonnonsuojelulain 78 §:n mukaisesti kielletty.

10. MUUT LUONTODIREKTIIVIN LIITTEEN IV a LAJIT

10.1 Johdanto

Luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltu luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n 2 momentin nojalla. Sen mukaan näiden paikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Todennäköisemmin alueella esiintyvinä luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeina, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja suunnitelma voisi heikentää, pidettiin liito-oravaa, viitasammakkoa, saukkoa ja lepakoita. Näiden lajien osalta tehtiin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja kartoittavat maastoselvitykset, joiden tulokset on esitetty edellisissä luvuissa. Tässä luvussa käsitellään muita luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja sekä lisäksi ahmaa ja sutta, jotka ovat luontodirektiivin liitteen II lajeja.

10.2 Aineisto ja menetelmät

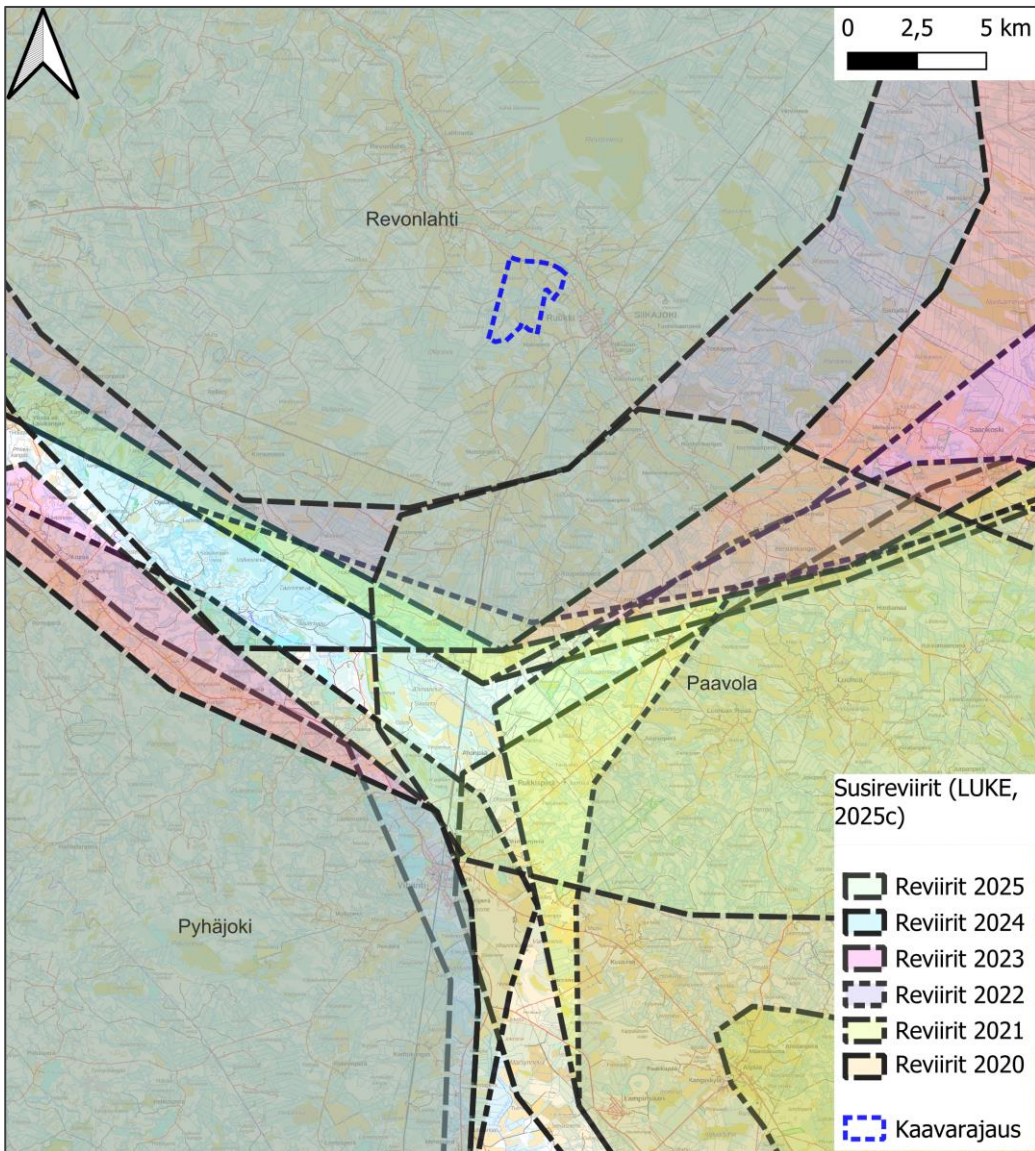
Tarkastelu perustuu lähtötietoihin (Suomen Lajitietokeskus 2025), maastokäynneillä tehtyihin luontotyyppihavaintoihin, karttatarkasteluun sekä kirjallisuustietoihin lajien elinympäristövaatimuksista (mm. Nieminen & Ahola, 2017). Tarkastelu on tehty asiantuntija-arviona.

10.3 Tulokset

Luonnonvarakeskuksen (LUKE, 2025b) avoimen datan portaalien 10 km x 10 km -ruutujen suurpetohavaintoaineistossa suurpetoja on havaittu sillä 100 neliökilometrin ruudulla, jolle suunnittelualue sijoittuu, kahdeksan vuoden (2017–2024) aikana yhteensä seuraavasti:

- susia 124 kertaa (vuonna 2024 7 havaintoa, 2023 9, 2022 12, 2021 26, 2020 33, 2019 15, 2018 12 ja 2017 10 havaintoa)
- ilveksiä 88 kertaa (vuonna 2024 6 havaintoa, 2021 11, 2022 9, 2021 15, 2020 6, 2019 4, 2018 14 ja 2017 23 havaintoa)
- karhuja 2 kertaa (vuonna 2021 ja 2018 1 havainto)
- ja ahmoja 2 kertaa (vuonna 2023 ja 2021 1 havainto).

Suunnittelualue kuuluu Luonnonvarakeskuksen (LUKE, 2025c) rajaaman Revonlahden susireviirin alueelle (Kuva 60). Revonlahden susireviiriä on asuttanut vuodesta 2025 perhelauma (LUKE, 2025d) ja sitä ennen pari (Valtonen ym., 2024). Suunnittelualueen läheisyydessä ovat myös Paavolan ja Pyhäjoen susireviirit.

Kuva 60. Suunnittelalueen sijoittuminen lähimpiin susireviireihin (Revonlahti, Paavola, Pyhäjoki) nähden. Maastokartta: Maanmittauslaitos, 2025.

11. MUUT HUOMIONARVOISET LAJIT

11.1 Aineisto ja menetelmät

Tarkastelu perustuu lähtötietoihin (Suomen Lajitietokeskus 2025) ja maastossa tehtyihin havaintoihin.

11.2 Tulokset

Laji.fi-tietokannan (tietokantatieto 5.2.2025) mukaan suunnittelualueella ei ole valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaisten, silmälläpidettävien, rauhoitettujen erityisesti suojeltujen tai luontodirektiivin liitteisiin IV tai II kuuluvien eliölaajien tunnettuja esiintymispaikkoja.

Ahmaa ja sutta on käsitelty muiden suurpetojen yhteydessä edellisessä luvussa (9).

12. NATURA- JA LUONNONSUOJELUALUEET, POHJAVESIALUEET SEKÄ MUUT LUONNON ARVOALUEET

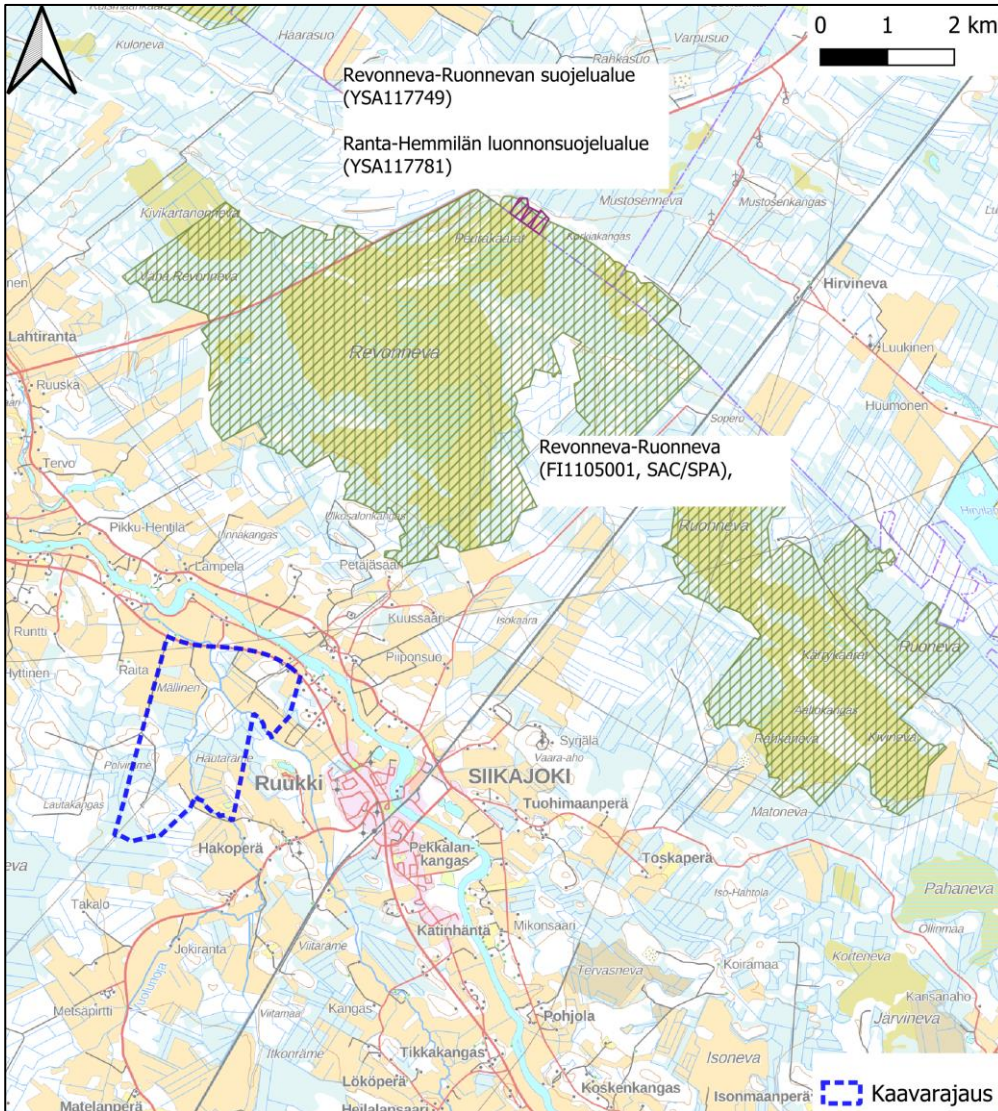
12.1 Aineisto ja menetelmät

Natura- ja luonnonsuojelualueiden, luonnonsuojeluohjelma-alueiden ja soidensuojelun täydennysohjelmakohteiden, luonnonmuistomerkkien sekä valtakunnallisesti arvokkaiden geologisten muodostumien ja pohjavesialueiden sijainti tarkastettiin ympäristöhallinnon avointen paikkatietorajapintojen kautta. Natura-alueiden tiedot tarkastettiin Natura-alueiden karttapalvelusta (SYKE ja ELY-keskukset, 2018).

12.2 Tulokset

Suunnittelualueella tai kahden kilometrin säteellä siitä ei sijaitse Natura 2000-alueita, valtion omistamia luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelma-alueita, soidensuojelun täydennysohjelmakohteita, luonnonmuistomerkkejä eikä valtakunnallisesti arvokkaita geologisia muodostumia. Lähimmät yksityisomisteiset suojelualueet ovat Revonneva-Ruonnevan suojelualue (YSA117749) ja Ranta-Hemmilän luonnonsuojelualue (YSA117781), jotka sijaitsevat noin 7,5 kilometrin päässä suunnittelualueesta (Kuva 61).

Suunnittelualueella tai kahden kilometrin säteellä siitä ei sijaitse pohjavesialueita.

Kuva 61. Yksityisomisteisten Revonneva-Ruonnevan suojelualan sekä Ranta-Hemmilän luonnonsuojelualan sijainnit (violett viivarajaukset) ja Revonneva-Ruonnevan Natura-alueen sijainti (vihreät viivarajaukset) suunnittelualueen pohjoiskoillispuolella. Maastokartta: Maanmittauslaitos 2025.

Suunnittelualueetta lähin Natura-alue on Revonneva-Ruonneva (FI1105001, SAC/SPA), joka sijaitsee noin 3,3 kilometrin päässä alueen pohjoispuolella. Natura-alue on suojeltu sekä luonto- että lintudirektiivin perusteella, ja sen kokonaispinta-ala on 3 814 hehtaaria. Suojeluperusteisiin kuuluu 6 luontotyyppiä ja 22 lintulajia. Alueella on lisäksi yksi uhanalainen laji. (Revonneva-Ruonnevan Naturatietolomake, julkinen versio lähteestä SYKE ja ELY-keskukset, 2018).

Koska kaavan suunnittelualue ja Natura-alue eivät ole samalla valuma-alueella ja alueiden välillä on jonkin verran etäisyyttä, kaavalla ei ole vaikutusta Natura-alueen suojeluperusteisiin. Näin ollen Revonneva-Ruonnevan Natura-aluetta koskien ei tarvitse tehdä luonnonsuojelulain 35 § mukaista Natura-arviointia.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

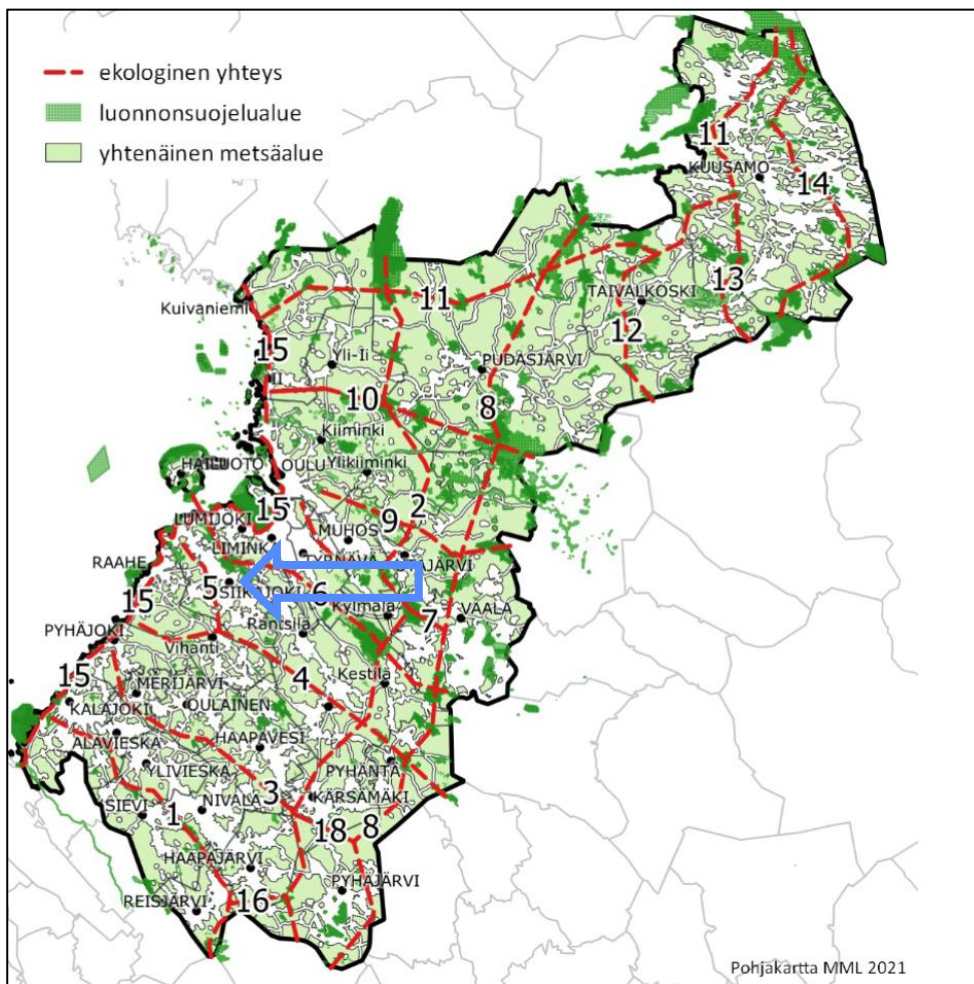
13. EKOLOGISET YHTEYDET

13.1 Aineisto- ja menetelmät

Ekologisia yhteyksiä tarkasteltiin asiantuntija-arviona lähtöaineiston ja maastohavaintojen perusteella. Lähtöaineistona käytettiin mm. perus- ja puustokarttoja, Suomen Ympäristökeskuksen Metsien Zonation -karttatasoa, aiempia selvityksiä ja voimassa olevien kaavojen merkintöjä.

13.2 Tulokset

Suunnittelualue jää Pohjois-Pohjanmaan liiton TUULI-hankkeessa (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2021) määriteltyjen ekologisten yhteyksien 6 (Oulujärvi-Lumijoki), 5 (Vihanta-Siikajoki) ja 4 (Pyhäntä-Pyhäjoki) väliin (Kuva 62). Suunnittelualueen läpi ei kulje maakunnallisesti tunnistettuja ekologisia yhteyksiä. Maakuntakaavassa (Pohjois-Pohjanmaan liitto, 2022) on kuitenkin tunnistettu virkistyskäyttöön liittyvä luodekaakosuuntainen viheryhteystarve suunnittelualueen pohjoispuolelle (Kuva 63).

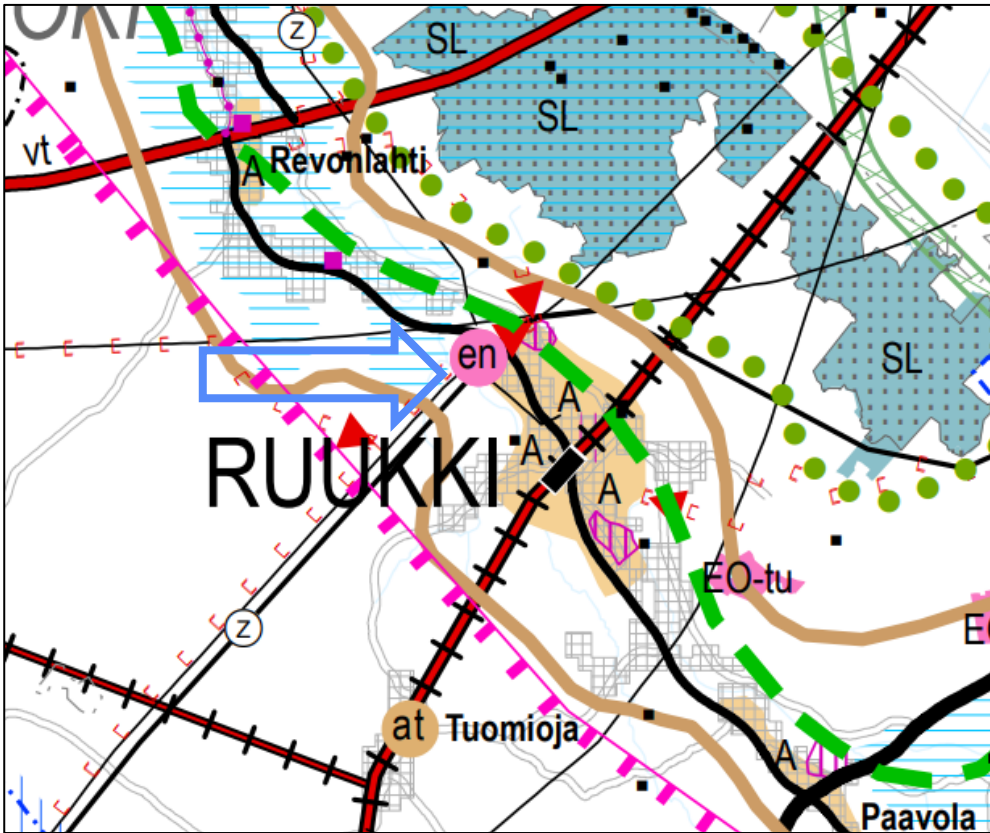
Kuva 62. TUULI-hankkeessa tunnistetut ekologiset yhteydet. Suunnittelualue osuu yhteyksien 4, 5 ja 6 välille (nuoli). Muokattu Pohjois-Pohjanmaan liiton julkaisusta (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2021)

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Kuva 63. Ote oikeusvaikutuksettomasta maakuntakaavayhdistelmästä (© Pohjois-Pohjanmaan liitto 18.1.2022). Maakuntakaavakartan päälle on lisätty suunnittelualueen sijaintia osoittava sininen nuoli. Viheryhteystarve merkittynä vihreällä katkoviivalla.

Yhteydestä 4 on mainittu TUULI-hankkeen selvityksessä näin: Yhteys alkaa Pohjois-Savon maakunnan rajalta ja sitoo toisiinsa Pyhäjoen pohjoispuoliset laajat ja yhtenäiset metsäalueet noudattaen samalla tunnettuja hirvieläinten vakiintuneita kulkureittejä. Itäpäässä yhteys alkaa Hällämönharju – Valkeiskangas Natura-alueelta ja yhdistää toisiinsa myös Kansanneva - Kurkineva – Muurainsuon ja Iso Suksineva - Ahvenjärvenneva – Turvakonnevan Natura-alueet. Yhteys sijoittuu lännessä laajimmalle yhtenäiselle Oulun eteläpuoliselle metsäalueelle ja liittyy 2. vaihemaakuntakaavassa osoitettuun rannikonsuuntaiseen yhteyteen.”

Yhteys 5 on kuvattu näin: ”Yhteys alkaa yhteydeltä 4 ja yhdistää toisiinsa Raahan ja Pyhäjoen väliset, melko pirstoutuneet ja pienikokoiset metsäalueet. Ekologinen yhteys liittyy 2. vaihemaakuntakaavassa osoitettuun rannikonsuuntaiseen yhteyteen ja ylittää valtatie 8 hirvialtojen ulkopuolella hirvieläinten vakiintunutta kulkureittiä hyödyntäen.”

Yhteys 6 puolestaan ”saa alkunsa Kainuun maakunnan rajalta ja yhdistää toisiinsa Liminganlahden eteläpuoliset laajat ja yhtenäiset metsäalueet sekä toisiinsa Natura-alueet Rumala - Kuvaja– Oudonrimmet, Veneneva – Pelson, Revonneva – Ruonnevan, Haarannevan, Huhtaneva – Luminevan sekä Hailuodon etelärannalle sijoittuvan Isomatala-Maasyvänlahden. Yhteys liittyy mantereella rannikonsuuntaiseen 2. vaihemaakuntakaavan yhteyteen.”

Esimerkiksi metsäpeurat voisivat mahdollisesti käyttää tätä yhteyttä, sillä yhteys muodostuu useammasta suovaltaisesta suojelualueesta. Suunnittelualue on kuvaan merkitty nuolella.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

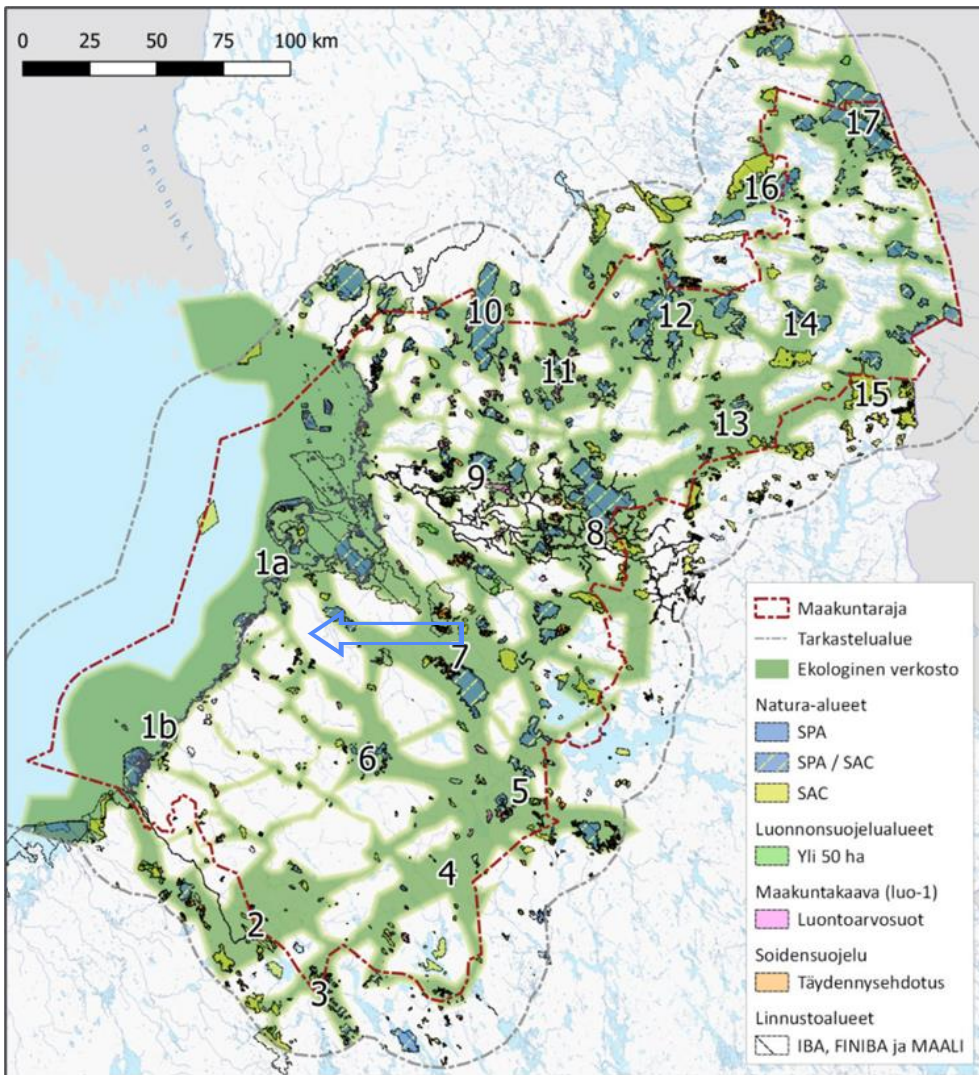
Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Pohjois-Pohjanmaan liiton (2024) teettämässä selvityksessä ”Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavun Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskeva riskiselvitys” on esitetty alueen ekologisen verkoston rakenne. Ekologisen verkoston rajauksen tavoitteena on osoittaa tärkeimmät alueet, joilla turvataan tuulivoimatuotannolle ja myös sähkölinjoille herkkien lajien säilyminen pitkällä aikavälillä. Toisin sanoen, rajausta osoittaa alueet, joille tuulivoimatuotanto ei sovellu ilman, että lajien säilyminen ja Natura-alueverkoston eheys vaarantuu. Ekologisen verkoston rajauksessa on huomioitu sekä linnuston tärkeimpiä liikkumisreittejä että maaeläimistön tärkeimmät yhteydet ja luonnon ydinalueet. (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2024). Suunnittelualue sijaitsee numero 7 merkityn ydinalueen etelä- ja länsipuolella sekä numerolla 1a merkityn ydinalueen itäpuolella (Kuva 64).

Ekologisen verkoston ydinalueesta 7 on kerrottu Pohjois-Pohjanmaan raportissa seuraavasti: ”Kansallispuisto, Naturaverkoston solmukohta. Metsäpeuran ydinalueita, maakotka. Kansainvälisesti tärkeä lintualue (IBA), muita erittäin tärkeitä lintualueita sekä vmk3 suojelualueita ja luonnonsuojelualueita.” Suunnittelualue ei kuulu ekologisten ydinalueiden verkostoon, vaan sijoittuu ekologisten yhteyksien ulkopuolelle, sijoittuen kuitenkin niiden läheisyyteen.

Kuva 64. Yleiskuva ekologisesta verkostosta ja ydinalueineen (numerot) (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2024). Kuvaan merkitty pinkillä nuolella suunnittelualueen sijainti.

14. EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Yhtenä vuonna tehdyt luontoselvitykset antavat kuvan ainoastaan yhden vuoden tilanteesta, johon voivat vaikuttaa esimerkiksi sääolot, kevään ja kesän eteneminen ja sattuma. Kaikki luontoselvitykset tehtiin oikea-aikaisesti parhaaksi arvioituna ajankohtana.

Luontoselvitysten sisältö, mm. maastonselvitettävät eliöryhmät, niiden selvitysmenetelmät ja selvitysten kohdentaminen suunniteltiin suunnittelualueen ja sen lähialueen entuudestaan tunnettuja luontoarvoja ja lakisääteisesti suojeltujen lajien esiintymispotentiaalia koskevan lähtötietoanalyysin perusteella.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

Selvitysten tekijöillä on aiempaa kokemusta luontoselvityksistä sekä luontoselvityksiä koskevien lakien ja viranomaisohjeiden tulkinnasta ja soveltamisesta, joten epävarmuustekijät arvioidaan käytettyjen menetelmien osalta vähäisiksi.

15. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

15.1 Tehdyt selvitykset

Luontoselvitys sisältää maastotöihin perustuvat kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen, liito-oravaselvityksen, pesimälinnustoselvityksen, viitasammakkoselvityksen, lepakkojen aktiividetektoriselvityksen, saukkoselvityksen ja kirjojokikorentoselvityksen. Saukkoselvitystä täydennetään tarvittaessa vuonna 2026 Vuolunojan eteläosan osalta. Muiden eliöryhmien ja luontoarvojen osalta selvitys perustuu lähtötiedoiksi koottuun olemassa olevaan tietoon.

15.2 Alueen luonnon yleispiirteet

Suunnittelualan maasto on pääosin ihmisen muokkaamaa: viljeltyjä peltoja, ojitettuja turvemaita ja nuorehkoa talousmetsää. Suunnittelualueella on useita teitä. Alueella on kaksi nimetöntä luonnontilaisen kaltaista suoaluetta ja yksi kaivettu lampi, joka ei ole luonnontilainen tai sen kaltainen. Suunnittelualueella ei ole järviä. Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa ja koillisessa jokeen (Vuolunoja ja sen sivuhaara Ohtuanoja), joka myös halkoo aluetta keskeltä. Noin 700 metriä suunnittelualan pohjois- ja koillispuolella virtaa Siikajoki.

Suunnittelualueella kulkee useita maastokartassakin näkyviä uomia, jotka ovat kaivettuja tai suoristettuja ojia. Pieniä kaivettuja ojia on myös teiden varsilla.

Metsähallituksen perinnebiotooppirajaustiedoissa ei ole perinnebiotooppikohteita 500 metrin säteellä kaavan suunnittelualueesta.

15.3 Tulokset

Luontoselvityksessä rajattiin yhteensä 27 huomionarvoista luontokohdetta. Kohteiden tarkemmat tiedot sekä huomiointisuositukset on esitetty tarkemmin raportin lajikohtaisissa luvuissa kohdekohtaisissa kuvauksissa.

15.3.1 Kasvillisuus ja luontotyypit

Luontoselvityksen perusteella suunnittelualueella ei ole luonnonsuojelulain (9/2023) 65 §:n mukaisia luontotyyppikohteita eikä vesilain suojelemia kohteita (2. luvun 11 § pienvedet ja 3. luvun 2 §:n luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset purot). Suunnittelualueella on neljä kohdetta (kohteet 1, 2, 14 ja 15), jotka ovat tulkittavissa luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n mukaisiksi tulvametsiksi. Lupa- ja valvontavirasto (LVV) tekee luonnonsuojelulain mukaisten luontotyyppien rajauspäätökset viimekädessä luonnonsuojelulain 64 §:n mukaisesti. Koska edellä mainituista kohteista ei ole LVV:n rajauspäätöstä, ne luokitellaan LUOPAS-oppaan mukaan arvoluokkaan 2 (erityisen tärkeät kohteet).

Suunnittelualueelta rajattiin lisäksi 17 muuta kasvillisuudeltaan ja luontotyyppiltään huomionarvoista kohdetta. Näistä kuusi kohdetta rajattiin arvoluokan 3 luontokohteena (monimuotoisuutta turvaavat kohteet) ja 11 kohdetta arvoluokan 4 luontokohteena (monimuotoisuutta tukevat kohteet).

Suunnittelualueella ei luontoselvityksen lähtötietojen ja maastoselvityksen perusteella ole valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaisten tai silmälläpidettävien kasvilajien, lakisääteisesti suojeltavien kasvilajien

(luontodirektiivin liitteiden II ja IV b lajit tai rauhoitetut tai erityisesti suojellut kasvilajit) eikä Suomen kansainvälisten vastuulajien tunnettuja kasvupaikkoja. Suunnittelualueella ei havaittu myöskään vieraslajeja.

15.3.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustoselvityksen maastokäynneillä ja muissa suunnittelualan lintuselvityksissä havaittiin huomionarvoisista lintulajeista yhteensä 18 lajia, joista 3 sensitiivisiä lajeja. Muiden kuin huomionarvoisten lajien osalta pesimälinnustoselvityksen maastokäynneillä havaittiin 24 lajia. Yhteensä linnustoselvityksissä havaittiin 42 lintulajia. Suunnittelualan lajisto on pääosin tavanomaista maatalousvaikutteisten alueiden ja talusmetsien linnustoa.

Lähtötietojen ja selvityksen maastohavaintojen perusteella selvitysalueella ei rajattu linnustollisesti arvokkaita alueita. Yleisenä suositukseksi linnuston osalta on välttää erityisesti kasvillisuuden raivausta lintujen pääasiallisella pesimäkaudella (1.4.–31.7.) sekä pyrkiä säilyttämään mahdollisimman paljon iäkkäitä ja yhtenäisiä metsäalueita. Erityisesti vanhojen metsien lajit taantuvat Suomessa voimakkaasti.

15.3.3 Liito-orava

Luontoselvityksen maastokäynnillä suunnittelualan alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei havaittu lainkaan liito-oravan papanoita tai muita merkkejä lajista, eikä alueella ole aiempia tunnettuja liito-oravan esiintymispaikkoja. Koska suunnittelualan on enimmäkseen huonosti liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi sopivaa nuorta tai keski-ikäistä käsiteltyä mäntymetsää ja se sijoittuu aivan liito-oravan levinneisyysalueen luoteis-/pohjoisreunalle, on lajin esiintyminen alueella erittäin epätodennäköistä.

15.3.4 Viitasammakko

Luontoselvityksen maastokäynnillä suunnittelualan alueella havaittiin soidintavia viitasammakoita kuudessa eri paikassa suunnittelualan alueella ja sen läheisyydessä. Selvityksen perusteella rajattiin kuusi viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkaa, jotka ovat arvoluokan 1 luontokohteita eli lainsäädännöllä turvattuja kohteita.

15.3.5 Lepakot

Lepakkoselvityksessä havaittiin yksittäisiä lepakoita kolmessa paikassa suunnittelualan alueella. Tulosten perusteella alueelle ei rajattu lepakoille arvokkaita alueita. Alueella olevat rakennukset voivat soveltua lepakkojen päiväpiiloiksi tai talvehtimispaikoiksi. Jos rakennukset aiotaan purkaa, niissä suositellaan tehtäväksi lepakoiden sisätilaselvitys.

15.3.6 Saukko

Saukkoselvityksessä ei havaittu saukon jälkiä tai ulosteita suunnittelualan alueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Näin ollen alueelta ei rajattu saukon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Selvitystä täydennetään tarvittaessa vuonna 2026 Vuolunojan eteläosan osalta.

15.3.7 Kirjojokikorento

Maastokäyntien yhteydessä ei havaittu kirjojokikorentoja. Selvitysalueella oli yksi lajin lisääntymis- ja levähdyspaikaksi ominaisuuksiltaan soveltuva kohde. Toinen, osittain lajille soveltuva kohde on Ruukin rautatiesillan alapuolella sijaitseva virtavesi, joka on kuitenkin avoin ja leveäuomainen, mikä ei ole kirjojokikorenon kannalta ideaalia. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei selvityksen perusteella rajattu.

15.3.8 Muut luontodirektiivin liitteen IV a lajit

Erillisselvityksillä tutkittujen lajien ja lajiryhmien lisäksi suunnittelualueella ei lähtötietojen perusteella arvioida olevan muiden luontodirektiivin liitteen IV a lajien esiintymispaikkoja, jotka tulisi ottaa huomioon suunnittelussa.

15.3.9 Muut huomionarvoiset lajit

Erillisselvityksillä tutkittujen lajien ja lajiryhmien lisäksi suunnittelualueella ei lähtötietojen perusteella arvioida olevan muiden huomionarvoisten lajien esiintymispaikkoja, jotka tulisi ottaa huomioon suunnittelussa.

15.3.10 Natura- ja luonnonsuojelualueet, pohjavesialueet sekä muut luonnon arvoalueet

Suunnittelualueella tai 500 metrin säteellä siitä ei sijaitse Natura 2000-alueita, valtion omistamia luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelma-alueita, soidensuojelun täydennysohjelma-alueita, Metsähallituksen suojeluohjelma-alueita, luonnonmuistomerkkejä eikä valtakunnallisesti arvokkaita geologisia muodostumia. Lähimmät yksityisomisteiset suojelualueet ovat Revonneva-Ruonnevan suojelualue (YSA117749) ja Ranta-Hemmilän luonnonsuojelualue (YSA117781), jotka sijaitsevat noin 8,6 kilometrin päässä suunnittelualueesta.

Suunnittelualueella tai 500 metrin säteellä siitä ei sijaitse pohjavesialueita.

Suunnittelualueetta lähin Natura-alue on Revonneva-Ruonneva (F11105001, SAC/SPA), joka sijaitsee noin 3,3 kilometrin päässä alueen pohjoispuolella. Koska suunnittelualue ja Natura-alue eivät ole samalla valuma-alueella ja alueiden välillä on jonkin verran etäisyyttä, kaavalla ei ole vaikutusta Natura-alueen suojeluperusteisiin. Näin ollen Revonneva-Ruonnevan Natura-aluetta koskien ei tarvitse tehdä luonnonsuojelulain 35 § mukaista Natura-arviointia.

15.3.11 Ekologiset yhteydet

Suunnittelualue jää Pohjois-Pohjanmaan liiton TUULI-hankkeessa (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2021) määriteltyjen ekologisten yhteyksien 6 (Oulujärvi-Lumijoki), 5 (Vihanta-Siikajoki) ja 4 (Pyhäntä-Pyhäjoki) väliin. Suunnittelualueen läpi ei kulje maakunnallisesti tunnistettuja ekologisia yhteyksiä. Maakuntakaavassa on kuitenkin tunnistettu virkistyskäyttöön liittyvä luode-kaakkosuuntainen viheryhteystarve suunnittelualueen pohjoispuolelle. Suunnittelualue ei kuulu ekologisten ydinalueiden verkostoon, vaan sijoittuu ekologisten yhteyksien ulkopuolelle, sijoittuen kuitenkin niiden läheisyyteen.

Näin ollen suunnittelualueella ei arvioida sijaitsevan tärkeitä ekologisia yhteyksiä tai ekologisten yhteyksien kehitystarpeita, jotka tulisi huomioida suunnittelussa.

15.4 Luontoarvojen huomiointi suunnittelussa

Luontoselvityksessä rajatut 27 huomionarvoista luontokohdetta esitellään tarkemmin raportin lajikohtaisissa luvuissa sekä tiiviisti alla olevassa taulukossa (Taulukko 6). Raportin kohdekuvauksissa on annettu suositus kohteiden huomioimisesta suunnittelussa. Luontoselvityksessä tunnistetut luontokohteet on luokiteltu eri arvoluokkiin (luokat 1–4) soveltaen oppaan *Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle* (Mäkelä & Salo, 2023) ohjeistusta. Tämän luontoselvitysraportin kohdekohtaisissa huomiointisuosituksissa on pyritty soveltamaan kyseisen oppaan ohjeistusta. Kohdekuvauksissa on pyritty kuvaamaan ja huomiointisuosituksissa huomioimaan kunkin kohteen mahdollisen lakien ja asetusten antama suoja. Osaltaan luontokohteiden huomiointitarkkuus riippuu kunkin suunnitteluvaiheen tarkkuustasosta, mistä lisätietoa saa tarvittaessa kyseisen oppaan (Mäkelä & Salo, 2023) luvusta 7 ja etenkin oppaan taulukoista 7.1.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026 Versio: Valmis

Oppaan taulukosta 7.2. puolestaan saa lisätietoa erilaisten luontokohteiden huomiointitavoista mm. kaavamääräyksiä muotoiltaessa.

Taulukko 6. Huomionarvoiset luontokohteet suunnittelualueella.

Numero	Kohde	Arvoluokka	Suositus
1-6	Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka	1 (Lainsäädännöllä turvatut kohteet)	Hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Kohdetta ei saa muuttaa viitasammakon lisääntymisen ja levähtämisen kannalta heikommaksi eikä veden laatua muuttaa.
1	Tulvametsä	2 (erityisen tärkeät kohteet)	Suosittellaan säilyttämään maankäytön muutosten ulkopuolella.
2	Tulvametsä	2 (erityisen tärkeät kohteet)	Suosittellaan säilyttämään maankäytön muutosten ulkopuolella.
3	Lehtomainen kangas	4 (monimuotoisuutta tukevat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
4	Lehto	3 (monimuotoisuutta turvaavat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
5	Lehto	3 (monimuotoisuutta turvaavat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
6	Korpi	3 (monimuotoisuutta turvaavat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
7	Tuore kangas	4 (monimuotoisuutta tukevat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
8	Lehtomainen kangas	4 (monimuotoisuutta tukevat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
9	Tuore kangas	4 (monimuotoisuutta tukevat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
10	Tuore kangas	4 (monimuotoisuutta tukevat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella

11	Lehto	4 (monimuotoisuutta tukevat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
12	Lehtomainen kangas	3 (monimuotoisuutta turvaavat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
13	Kuivahko kangas	4 (monimuotoisuutta tukevat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
14	Tulvametsä	2 (erityisen tärkeät kohteet)	Suosittellaan säilyttämään maankäytön muutosten ulkopuolella.
15	Tulvametsä	2 (erityisen tärkeät kohteet)	Suosittellaan säilyttämään maankäytön muutosten ulkopuolella.
16	Korpiräme	3 (monimuotoisuutta turvaavat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
17	Isovarpuräme	4 (monimuotoisuutta tukevat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
18	Tuore kangas	4 (monimuotoisuutta tukevat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
19	Kangaskorpi	3 (monimuotoisuutta turvaavat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
20	Lyhytkorsiräme	4 (monimuotoisuutta tukevat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella
21	Rahkaräme	4 (monimuotoisuutta tukevat kohteet)	Suosittellaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan maankäytön muutosten ulkopuolella

16. LÄHTEET

- Airix Ympäristö Oy, 2009. Revonlahti. Siikajoen kunta. Osayleiskaavan muutos. Kaavaselostus.
- Airix Ympäristö Oy, 2013. Siikajoki. Ruukin asemaseudun osayleiskaava. Kaavaselostus.
- BirdLife, 2023. Kansainvälisesti tärkeät lintualueet. <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/iba/> (Paikkatietoaineisto ladattu 12.9.2025).
- BirdLife, 2023. Suomen tärkeät lintualueet. <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/finiba/> (Paikkatietoaineisto ladattu 12.9.2025).
- BirdLife, 2024. Maakunnallisesti tärkeät lintualueet. <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/maali/> (Paikkatietoaineisto ladattu 3.6.2025).
- GTK, 2024. Geologian tutkimuskeskuksen avoin paikkatietorajapinta Maaperä pohjamaa (GTK 2024). https://gtdata.gtk.fi/arcgis/rest/services/Rajapinnat/GTK_Maapera_WMS/MapServer/46 (ladattu 31.12.2024).
- Hanski, I., Henttonen, H., Liukko, U.-M., Meriluoto M. & Mäkelä A., 2001. Liito-oravan (*Pteromys volans*) biologia ja suojelu Suomessa. Suomen ympäristö 459, Luonto ja luonnonvarat, 130 s.
- Hyvärinen, E., Juslen, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.
- Keskinen, H-L., Raunio, A., Forss, S., Kartano, L., Karttunen, K., Kokko, A., Kontula, T., Koskela, K., Mäkelä, K., Pykälä, J., Rytteri, T. & Väänänen, M. 2024. Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje, luonnos 15.5.2024.
- Koskimies, P. & Väisänen, R.A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet. – Helsingin yliopiston eläinmuseo, 2. Painos. Helsinki.
- Liukko, U-M. (toim.) 1999: Saukkokannan tila ja seuranta Suomessa. Suomen ympäristö 353. 123 s.
- Luonnonsuojelulaki (9/2023).
- LUKE, 2025a. Luonnonvarakeskuksen monilähteen valtakunnan metsien inventoinnin (MVMI) katselupalvelu (WMS). <http://kartta.luke.fi/geoserver/MVMI/wms>. (ladattu 30.1.2025).
- LUKE, 2025b. Suurpetohavainnot tietovarantona. Tassu- suurpetohavaintojärjestelmän havaintolukumäärät vuosittain 10 x 10 km ruuduista Suurpetohavainnot tietovarantona - Tietoaineisto - Luke open data portal (luettu 13.11.2024)
- LUKE, 2025c. Luonnonvarakeskuksen rajaamat susireviirit paikkatietomuodossa (vv. 2019–2023). Susireviirien tietovarannot - Tietoaineisto - Luke open data portal (luettu 10.12.2025).
- LUKE 2025d. Susikanta Suomessa maaliskuussa 2025 (verkkoraportti). Viitattu 10.12.2025. Saatavilla: <https://www.luke.fi/fi/luonnonvaratieto/tiedetta-ja-tietoa/susi/susikanta-suomessa-maaliskuussa-2025>
- Luonnontieteellinen keskusmuseo, 2019. Suomessa tavatut lepakkolajit. <https://www.luomus.fi/fi/suomessa-tavatut-lepakkolajit>. (Luettu. 13.2.2025)
- Metsähallitus, 2024. Sakti-järjestelmästä perinnebiotooppikuviot.

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026 Versio: Valmis

Metsäkeskus, 2025. Erityisen tärkeät ympäristökuviot -karttapalvelu. <https://metsakeskus.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=a29ae4c4eb7240f0895d4ff93f04df1c> (luettu 12.12.2025).

Mikkonen, N., Leikola, N., Lahtinen, A., Lehtomäki J. & Halme P., 2018. Monimuotoisuudelle tärkeät metsäalueet Suomessa Puustoisten elinympäristöjen monimuotoisuusarvojen Zonation -analyysien loppuraportti. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 9 | 2018.

Mäkelä K. & Salo P. 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43 | 2023. 374 s. <https://helda.helsinki.fi/items/d2c3ab28-1ebe-42a0-9712-0da31675578f>

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Pohjois-Pohjanmaan liitto 2021. Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla. TUULI-hanke. Viherrakenne- ja ekosysteempalveluselvytys.

Pohjois-Pohjanmaan liitto 2024. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava Natura 2000-verkostoon kohdistuvien riskien tunnistaminen.

Saurola, P., Valkama, J. & Velmala, W. 2013: Suomen Rengastusatlas. Osa 1. Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. Helsinki.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M., 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö 742, Luonto ja luonnonvarat, s. 114.

Sulkava, R. (2007). Snow tracking: a relevant method for estimating otter *Lutra lutra* populations. *Wildlife Biology*. 13(2): 208–218.

Sulkava, R. 2017: Saukko (*Lutra lutra*, Linnaeus, 1758). – Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.), Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 72–77. Suomen ympäristö 1/2017.

Suomen Lajitietokeskus 2024. Tietopyyntö huomionarvoisista lajeista. Latauksen tunnistus: <http://tun.fi/HBF.96722> (Linkki hakuun: [Suomen Lajitietokeskus 2025a. Tietopyyntö huomionarvoisista lajeista. Latauksen tunnistus: <http://tun.fi/HBF.101064> \(Linkki hakuun: \[https://laji.fi/fi/observation/map?administrativeStatusId=MX.finlex160_1997_appendix4_2021%2CMX.finlex160_1997_appendix4_specialInterest_2021%2CMX.finlex160_1997_appendix2a%2CMX.finlex160_1997_appendix3a%2CMX.finlex160_1997_appendix3c%2CMX.finlex1066_2023_appendix7%2CMX.habitatsDirectiveAnnexII%2CMX.habitatsDirectiveAnnexIV%2CMX.primaryInterestInEU%2CMX.habitatsDirectiveAnnexIIEx\]\(https://laji.fi/fi/observation/map?administrativeStatusId=MX.finlex160_1997_appendix4_2021%2CMX.finlex160_1997_appendix4_specialInterest_2021%2CMX.finlex160_1997_appendix2a%2CMX.finlex160_1997_appendix3a%2CMX.finlex160_1997_appendix3c%2CMX.finlex1066_2023_appendix7%2CMX.habitatsDirectiveAnnexII%2CMX.habitatsDirectiveAnnexIV%2CMX.primaryInterestInEU%2CMX.habitatsDirectiveAnnexIIEx\)](https://laji.fi/fi/observation/map?informalTaxonGroupIdNot=MVL.1&administrativeStatusId=MX.finlex160_1997_appendix4_2021%2CMX.finlex160_1997_appendix4_specialInterest_2021%2CMX.finlex160_1997_appendix2a%2CMX.finlex160_1997_appendix3a%2CMX.finlex160_1997_appendix3c%2CMX.finlex1066_2023_appendix7%2CMX.habitatsDirectiveAnnexII%2CMX.habitatsDirectiveAnnexIV%2CMX.habitatsDirectiveAnnexV%2CMX.primaryInterestInEU%2CMX.habitatsDirectiveAnnexIIExceptionGranted%2CMX.habitatsDirectiveAnnexII_FinlandNaturaSpecies%2CMX.habitatsDirectiveAnnexIVExceptionGranted%2CMX.habitatsDirectiveAnnexVExceptionGranted%2CMX.finnishEnvironmentInstitute2020protectionPrioritySpecies%2CMX.finnishEnvironmentInstitute2020conservationProjectVascularSpecies%2CMX.regionallyThreatened2020_3a&redListStatusId=MX.iucnCR%2CMX.iucnEN%2CMX.iucnVU%2CMX.iucnNT%2CMX.iucnLC&taxonAdminFiltersOperator=OR&time=2000-01-01%2F2024-11-08&collectionIdExplicitNot=HR.2009&loadedSameOrBefore=2024-11-15&polygonId=157844&coordinateAccuracyMax=1000) Haettu 15.11.2024.</p>
</div>
<div data-bbox=)

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis

ceptionGranted%2CMX.habitatsDirectiveAnnexIVExceptionGranted%2CMX.birdsDirectiveStatusAppendix1%2CMX.birdsDirectiveStatusAppendix2A%2CMX.birdsDirectiveStatusAppendix2B%2CMX.birdsDirectiveStatusAppendix3A%2CMX.birdsDirectiveStatusAppendix3B%2CMX.birdsDirectiveStatusMigratoryBirds%2CMX.finnishEnvironmentInstitute2020protectionPrioritySpecies%2CMX.finnishEnvironmentInstitute2020conservationProjectVascularSpecies%2CMX.finnishEnvironmentInstitute20192021forestSpecies%2CMX.regionallyThreatened2020_3a&redListStatusId=MX.iucnCR%2CMX.iucnEN%2CMX.iucnVU%2CMX.iucnNT%2CMX.iucnLC&taxonAdminFiltersOperator=OR&time=2000-01-01%2F2025-02-04&collectionIdNot=HR.4051%2CHR.3671%2CHR.48&collectionIdExplicitNot=HR.2009&polygonId=178456) Haettu 7.2.2025.

Suomen Lajitietokeskus, 2025b. Tietopyyntö vieraslajeista. Latauksen tunniste <http://tun.fi/HBF.101074>. (Linkki hakuun: <https://laji.fi/fi/observation/map?administrativeStatusId=MX.nationallySignificantInvasiveSpecies%2CMX.euInvasiveSpeciesList%2CMX.nationalInvasiveSpeciesStrategy%2CMX.otherInvasiveSpeciesList%2CMX.controllingRisksOfInvasiveAlienSpecies%2CMX.concernInvasiveSpeciesNotOnOtherLists&taxonAdminFiltersOperator=OR&time=2000-01-01%2F2025-02-04&polygonId=178468&coordinateAccuracyMax=100>). (Haettu 5.2.2025).

Suomen Lajitietokeskus, 2025c. Tietopyyntö rengastus- ja löytörekisterin havainnoista. Latauksen tunniste: <http://tun.fi/HBF.101073>. (Linkki hakuun: <https://laji.fi/fi/observation/map?time=2000-01-01%2F2025-02-04&collectionId=HR.48&polygonId=178468>). Haettu 5.2.2025.

Suomen Lajitietokeskus, 2025d. Tietopyyntö Metsähallituksen LajiGIS-aineiston petolintutiedoista sisältäen myös nollahavainnot. Latauksen tunniste: <http://tun.fi/HBF.101067>. (Linkki hakuun: <https://laji.fi/fi/observation/map?time=1970-01-01%2F2025-02-04&collectionId=HR.4051&individualCountMin=0&polygonId=178461>). Haettu 4.3.2025.

Lisäksi tehty tietopyyntö suojelun arvoisten petolintujen pesätiedoista, mutta alueelta ei ollut havaintoja.

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry, 2023. Lepakkokartoitusohje 2023. Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille.

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys, 2024. Lepakkolajit. <https://lepakko.fi/lepakot/index.php/lepakkolajit/>. Luettu 12.8.2024.

SYKE ja ELY-keskukset, 2018. Natura-alueiden sijaintikartta sekä tietolomakkeiden julkiset versiot ja lomakkeiden tiivistelmät. <https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=831ac3d0ac444b78baf0eb1b68076e1a> (luettu 12.11.2025).

Suomen ympäristökeskus, 2024. Luonnonsuojelu- ja erämaa-alueet, Natura 2000 -alueet. Paikkatietoaineisto.

Valtonen, M., Heikkinen, S., Johansson, H., Härkälä, A., Helle, I., Mäntyniemi, S. & Kojola, I., 2024. Susikanta Suomessa maaliskuussa 2024. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 54/2024. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 41 s.

Vanhatkartat.fi, 2025. <https://vanhatkartat.fi/>. (Luettu 24.10.2025).

Vesilaki 587/2011. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110587>. (Luettu 28.9.2025)

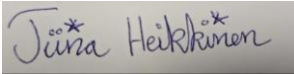
Ymparisto.fi, 2025. Luontodirektiivin luontotyypit. <https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/luonnonmonimuotoisuus/luontotyypien-monimuotoisuus/luontodirektiivin-luontotyypit> (Luettu 12.12.2025).

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026 Versio: Valmis

Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, 2021. Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020.
<https://www.ymparisto.fi/punainenlista>

Tiina Heikkinen, Luontoasiantuntija, metsänhoitaja
MMM
Sweco Finland Oy
OULU

Sweco | Siikajoen Ruukin asemaseudun osayleiskaavan laajennuksen
luontoselvitys 2025

Työnumero: 25020558

Päiväys: 4.3.2026

Versio: Valmis